

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasuti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Halálmars.

Budapest, augusztus 26.

Augusztus van, forrón tűz a nap, a katonáék pedig manővereznek. És ezzel megújul a régi panasz, a régi keserűség: megint halálba marsoltattak egy sereg becsületes, derék bakát, aki borjuval, fegyverrel, föltényással, összesen harminckét kilo súlylyal a vállán, hátán, derekán lépeget a forrón porzó uton előre, hadijátékot játszani. Ha kérdező tőle, hova megy, maga sem tudja megmondani. Irány egyszer a templom tornya, egyszer a domb tetején álló jegenye. Jegenye és torony közt hullámszik izzó verőfényen ide-oda az uniformisos embertömeg, porfelhőben, izzadságpárában. — És a kegyetlen kánikulai nap egyik arany tüt a másik után löveli kis katona sapkával alig védett tarkójukra, míg azután valamelyik aranytűl megtalálja az utat egészen az agyig s a katona megszedül, elsötétedő szemmel megtáncorodik, kidől a sorból.

Raguza mellett a gyakorlatozó seregből kétszázötvenhárom ember dőlt ki így az utolsó napokban. Csudálatos véletlen, hogy utólag — egyetlen ember hiján — mind, valamennyi talpra állott. Ezek az emberek nemcsak teljes tizenegy órán át masiroztak, nemcsak napon sülték, hanem éheztek és szomjaztak is.

Békében, nem háboruban, lakott vidéken, ahol falvak, kutak akadtak utjukba. Czivilész megáll, ha el akarja gondolni, miért kellett ez? Kiváncsi vagyok, hogy katonácskák hogy tudná ezt megmagyarázni? Hogy az az őrnagy vagy az a tábornok, aki vezényelt, mivel okolná azt, amit cselekedett? Egész külön, speciális örület ez, az aerárisok privát tébolya, de úgy látszik nem szórványos és nem egyéni, egyes emberekhez kötött téboly. Hanem az egész rendszer örülete, mely mindannyiukkal közös s az armádia belső szervezetéből és természetéből ered. A legmagasabb hadi szempont kedvét leli az önmegtartó, fegyelmezett, magát kinra feszítő erényben. A hadnagy ur, a kapitány ur, az őrnagy ur tehát versenyeznek ebben az erényben. A sportolók szenvedélyével licitálják egymásra a türelem, a kitartás rekordját s szegény havasi mőcsöt, vagy a kiskunsági gyereket, akiknek semmi közük tisztis erényhez, katona-bravurhoz, szegény szakálás tartalékosokat, akik nap-sütött mezőről, szokatlan fáradalmakból hazasírnak gyerek, asszony, kaptafa mellé, rá kényszerítik, hogy részt vegyenek ebben az örült rekordozásban. A legmagasabb katonai szempont kedvelő, kitüntetési, magasabb rangok felé emeli a tisztet, aki a keze alá bizott emberanyagot a legnagyobb erőfeszítésre, leg-hosszabb utra, leggyorsabb marsra kényszeríti. Az ilyen tiszt a jó katona, a

hadnagy ur hát a kapitánynak, a kapitány az őrnagynak, az őrnagy az ezredesnek, a tábornoknak akarja megmutatni, hogy ő mennyire jó katona. Csillag, arany gallér függ attól, hogy a csapat minél hamarabb s minden naptűzés daczára fussa meg az utat a jegenyefa és a templomtorony közt. Hajtják, üzik hát a havasi mőcsöt, a kiskunsági legényt, akinek ilyen még is meg lehetne magyarázni, hogy miért kell neki korgó gyomorral, szájpaddlásához ragadt nyelvvel aszú mezőn a pokol minden kinjait elszendvednie, hogy végül kidüljön a sorból, be a maródi-kocsiba, sőt talán maródi-kocsiból még mélyebbre, be a hideg sírgödörbe. A hadnagy ur csillagiáért. A százados ur reménybeli aranygallérjáért. Ezért.

Ökölbe szorul az ember keze, hogy lehetséges ez. Hogy így stréberkedni lehet, hogy mások élete, testi épisége árán karriert csinálni lehet. Bilek után fölháborodott, elégtételt követelt a közvélemény. Erre nyugdíjaztak egy ezredet s kiadtak egy rendeletet, mely állítólag könnyítette a marsolás terhét s megkövetelte az emberekkel való ember-séges bánást. Ime, gyakorlati példája annak, hogy mennyire követelte meg, hogy mennyit ér az armádia emberisége. A kétszázötvenhárom kidültektől kell erről kérni szakvéleményt.

Ugy látszik nem termett halálmars,

Várás.

Irta: Déri Imre.

Az asszony átfonta a két puha, csillogó fehér karjával a férfi nyakát, a könyökcuklójánál a vékony, áttetsző, kékesrózsaszínű bőr csókolva tapadt a férfiarcz kemény vonalaihoz, közel hajolt hozzá a forró, nedves ajkával és halkán, igézőn, biztatón mondta:

... Es irni fogok... Meglátja... Majd irni fogok. Hosszu, hosszu levelet írok magának... Amikor megérkeztem, mindjárt másnap. Meglátja, mi mindent fogok irni... Szerdán már magánál lesz az írásom... Az én hosszu levelem...

Bánd elkapta a két beszélő ajkát és forrón belécsókolt az asszony szájába. Aztán megcsókolta a kezét, vette a kalapját és elment.

Az utcán Bánd kikapta az óráját a zsebéből. Későre járt az idő. Boszankodva vette észre, hogy tovább maradt az asszonynál, mint ameddig akart, az ideje nagyon ki volt számlálva és vágtatnia kellett, hogy a déli főzsdére még nyitáskor érkezék. Elkézdett szaladni és telkapaszkodott az első rohanó villamosra.

Nehéz, szaladgálós napja volt Bándnak. Ezer ügyet kellett elintéznie, egy csomót kénytelen volt elintézetlenül hagyni. Tele volt a feje tervekkel; spekulációkkal, friss, ravasz manővereknek a konturjait látta maga előtt, a rohanó munkának a lázát érezte a tagjaiban. Az asszony eszébe se jutott, a nedves ajkak megremegése helyett számokat látott a szemé előtt táncolni és a megigért hosszu levélnél

százszor izgatottabban várta az árfolyam emelkedését, amikor beléharsoghatja a kavardásba:

— Adok...! Adok...! Huszonhétért adok...!

...Este kimerülten ment vacsorázni. A friss levegő jött neki és amikor a vacsorája végén rágyújtott egy szivarra, kéjesen engedte át magát a pihenésnek. Az agya egy kicsit elpihent, csak reflektorikusan, mint valami félálomban villant át rajta egy-egy elfutó képzet: mai kötések... huszonhét... hm, huszonhét és felet is lehetett volna elérni... és ez a Mendlovits... alattomos fráter, de kár volt vele összevesznem... milyen kedves volt ma reggel Emma... igaz, mit is akart azzal a levéllel? — jutott eszébe Bándnak. Voltaképpen mit is akart vele? Hogy ír, — jó, szokott írni, ha elutazik négy hétre, szokott írni egy pár sort, de mért hangsúlyozta most olyan nagyon az írást? Jó, jó, — hát írjon, — de miért mondta, hogy hosszu levelet ír? Mit akar neki írni? És végre is, mért nem mondta el azt, amit írni akar? Szerdán megtudom ugyanis, — fejezte be a gondolkodását Bánd és azzal nem törődött tovább se az asszonnyal, se levéllel. Átfutotta az esti lapokat, aztán föllélt és egy kis kerülővel hazament. Mikor lefeküdt, arra gondolt, hogy milyen jó volna, ha fölszaladna a gyergyóaknai huszonkilenczre.

De a gyergyóaknai nem akart fölszaladni se huszonkilenczre, se huszonnyolczra. Még a huszonhetes se volt szilárd. Bánd, aki napokon át lötött-futott, spekulált, figyelt, kihasználta a pillanatokat manővereket erőszakolt keresztül,

kibékült az alattomos Mendlovits-csal és közös campagnet kezdett vele a gyergyóaknai érdekében, a vacsoráinál pedig megállapította a másnapi programját. Kedden eszébe jutott, hogy holnap levelet kap az asszonytól. Azt a bizonyos hosszu levelet... Ez az Emma — gondolta magában Bánd — roppant kiszámíthatatlan asszony. Csak nem akar most változtatni a viszonyunkon. Most... éppen most... most ezer más gondom van, ha sikerül a gyergyói campagne, nyolczvanezeret nyerek... kellemtelen volna, ha most csinálna valami galibát Emma...

Szerdán Bánd egész nap a főzsdén volt. A gyergyóaknai emelkedett egy féllel, a kilátások javultak, Bánd merész kezekkel nyult belé a dologba. Délután hazament, elintézte egy pár levelet és várta a postát. Félhatkor a levélhordó megjött, s Bánd átfutotta a leveleket. Eszébe jutott, hogy az Emma levelének ma kell megjönnie. Még egyszer megnézte a borítékokat, — az Emmáé nem volt közte.

— Mi az, — nem ír? Hiszen egyenesen megmondta, hogy ma ír, — spekulált Bánd... Ejh, asszonyok, — mit lehet tudni, hátha tollat se tudott kapni abban a fészekben. Biztosan holnap jön meg a levele...

Bánd az irodának adott még egy-két utasítást, aztán elment. A kávéházban találkozni kellett Mendlovits-csal, a gyergyóaknai miatt. Persze, a gyergyóaknai, az jól áll most. Nyolczvanezer... gondolta vigan Bánd és meglehetősen hamisan elkezdett füttyörészni egy édeskés keringőt.

Mikor másnap délután Bánd átvette a postát, egészen bizonyosra vette, hogy az Emma

nem termett fölhaborodás, mely a czopfos hadvezetőkben fölébressze a szívet, az észszel, belátással gondolkozó embert.

Budapest, augusztus 26.

Andrássy Gyula gróf beszámolója. *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter Kassán szeptember 15-ike körül tartja meg beszámolóját, amelyre több alkotmánypárti képviselő is elkíséri.

Szterényi államtitkár Karlsbadban és Bécsben. *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter *Szterényi József* államtitkárral kedden és szerdán délelőtt 10 órától fél kettőig és délután 5—8 óráig tanácskozott az 1910. évi költségvetésről, több vasuti kérdéssről és egyéb folyó ügyekről. *Szterényi József* államtitkár tegnap este utazott el Karlsbadból Prágán át Bécsbe, ahová ma érkezett meg. Az államtitkár 11 órakor a külügyminisztériumba ment, ahol a kereskedelmi minisztériumot érdeklő közös ügyekben folytatott tárgyalást. Az államtitkár ma délután három órakor utazott vissza Budapestre.

Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár ma este 7 óra 5 perczkor Bécsből Budapestre érkezett.

A helyzet. A parlamenti szünet ezúttal még fokozottabb mértékben jelentett teljesen politikai szünetet, mint máskor, aminek legfőbb oka az, hogy a magyar parlamenti és politikai közélet döntő fontosságú kérdések megoldása előtt áll. A politikai élet csak szeptember közepén fog megindulni. Szeptember végén ér véget a parlamenti szünet és a képviselőház megnyitásával fognak megindulni a kibontakozásra irányuló eszmecsere és tanácskozások, amelyekben a kezdeményező lépés a kabinet tagjait és a pártvezéreket illeti meg. *Wekerle* miniszterelnök Klopodiából, ahol jelenleg időzik, a jövő hét végén érkezik vissza a fővárosba, ahol azután már állandóan tartózkodni fog, előkészítvén azokat a szükséges és aktuális ügyeket, melyek napirendre fognak kerülni.

A horvát pártok fuziója. A „Narodna Obrana” szerint a dr. *Starcevic* Mile vezetése alatt álló *Starcevic*-párti és disszidenseknek a *Radics*-féle iparospártiak fuziója küszöbön van. *Radics* István parasztpárti képviselő az idézett lap szerint az együttműködésre, illetőleg a fuzióra vonatkozólag

hátrafelé dülő, hegyes írását meglátja az egyik borítékon. Nyugodtan, bizakodva kezdte olvasni a leveleket, még csak meg se nézte a borítékokat előbb. A kis levélcsomó pedig fogyott, laposodott, kevesebb lett, — Bánd valami különös csalódással konstatalta a végén, hogy Emma nem irt. Kezdte nem érteni a helyzetet.

Az esti sétáját aznap korábban kezdte. *Mendlovits*csal hamar végzett, aztán arra gondolt, hogy milyen boldonság megígérni valakinek egy levelet és meg nem írni.

— Végre is, mit akart Emma? Föltűnő, hogy ilyen nagyon ígérte azt a levelet. És milyen melegen bucsuzott... Hosszu idő óta nem csókolt ilyen forrón. Emlékszem, szétválasztotta a két ajkamat, kikereste az alsót és csókolta, szívtá... És a karja, a karja milyen puha... Érdekes, csak most élvezem igazán a karjának a puhaságát. Ó, ez az asszony... De miért nem ír...? Boszant ez a dolog... Föltétlen kell, hogy holnap levelet kapjak tőle...

Aznap éjjel Bánd sokat elmorfondírozott magában az Emma leveléről, egészen addig, amíg az abszolút szellemi elfáradás el nem nyomta egy hosszu, álmatlan alvással. Másnap reggel úgy érezte, hogy ma mégis megjön a levél, — de aztán nem törődött többet vele, — rohant a tőzsdére, *Mendlovits*csal tárgyalt és vizsgálta a hangulatot. A gyergyóaknai szilárdan állott. A déli tőzsdén elérte a huszonnyolczat. — Bánd örült és egyre szélesebbre kezdte kiterjeszteni a gyergyóaknai manővert. „Milyen jó volna, ha Emmával nem volna semmi baj” — gondolta magában. „Minden jól megy, gyönyörűek a kilátások, — csak az a levél ne izgatna... Csak az Emma levele jönne meg...”

rásbeli ajánlatot tett a disszidens-párt vezetőségének. A *Starcevic*-párti disszidensek azt választották erre, hogy az esetről-esetre való együttműködést nem helyeslik, de a fuzióba hajlandók belemenni, ha a parasztpárt az 1894-iki program alapjára áll, annak szellemét érintetlenül hagyja és a *Starcevic*-féle disszidensek kulturális programját magáévá teszi. *Radics* képviselő erre kijelentette, hogy az 1894-iki programot elfogadja. A többi követelésre nézve még folynak a tárgyalások, amelyek már legközelebb alkalmasint a két párt fuziójával végződnek.

A román egyház konfliktusa. A balázsfalvi érsek szeptember közepére egybehívta az egyházi zsinatot, melynek feladata lesz az *Apponyi* nyelvrendeletével szemben követendő eljárásról tanácskozni. A balázsfalvi káptalan egyik tagja kijelentette, hogy a görög-katolikus papság nem engedhet és a miniszternek az a kívánsága, hogy a román fiúk a hittant magyar nyelven tanulják, egyszerűen kivihetetlen, mert a magyar nyelv nincsen liturgiái nyelvnek elismerve és a görög rítus sajátos dogmatikus kifejezéseit nem is lehet magyarra lefordítani. Különben is, ha a miniszter nem vonja vissza rendeletét, úgy a görög-kath. egyház főpapjai a pápához, egyházuk fejéhez fognak fordulni, mert itt nem a magyar nyelv tanításáról, hanem az egyház egyik legbelsőbb ügyéről van szó, melyben csakis a pápa döntését fogadhatjuk el.

Beszámoló. A femesmegyei függetlenségi és 48-as párt hétfőn, 30-án, délelőtt *Fülöpp* Béla udvari tanácsos elnöklésével rendkívüli közgyűlést tart az önálló bank kérdésében tartandó nagygyűlés előkészítése tárgyában.

Bertalan napja alkalmával Abaujszántó város polgársága *Sarló* Bertalan dr., a függetlenségi párt elnökének vezetésével tiszteltet az itt időző *Nemes* Bertalan dr. orsz. képviselőnél, hogy hozzá való ragaszkodását és szeretetét kifejezze. Az üdvözlőbeszédre *Nemes* Bertalan dr. köszönetet mondott a polgárság bizalmáért és kifejtette, hogy minden tekintetben marad, ami volt: függetlenségi és 48-as, harcol az önálló bank mellett, a választói reformjavaslatnál pedig azért, hogy minden polgárnak egyenlő szavazati joga legyen.

A délutáni postát mikor megkapta, Bánd idegesen hajgálta szét a leveleket. Az Emmáé nem volt közte. Bánd odaszólt a postásnak: — Mondja csak, nincs még egy levelem?

— Nincs, nagyságos ur, semmi.

Bánd valami nagy keserűséget érzett, valami rettenetes csalódást, mintha a legszebb reményét törték volna össze. Nem ír, — miért nem ír az az asszony? Gondolkodni próbált Bánd, valószínűségekre és lehetőségekre kezdett dolgozni, megfeszítette az agyát, hogy logikus legyen és maga oldja meg azt a sok homályos sejtést, ami ezt az egész levélhírtörtéret bevonta. Nem ment. Nem tudott gondolkodni. Izgalom veitek rajta erőt, idegesnek érezte magát, nem volt képes a gondolatait koncentrálni. Ugy érezte, hogy valami nagy gyöngeség vesz rajta erőt, olyan, amelyet az ember csak a várs rettenetes, elkinzó izalmában érez. Le telefonálta *Mendlovits*ot, aztán a nyakába vette a várost és elkezdett járkalni. Minden perczen másra gondolt, minden porszem meglátása ezer gondolatot társított benne, gyorsan, tolakodón, egyszerre. A gyergyóaknaival keveset foglalkozott, — minden jól megy ugyis, gondolta, — csak az Emma levele jönne meg.

Másnap nagyon későn ébredt föl. Mikor a tőzsdére felment, *Mendlovits* diadalmaskodva rohant felé és mint valami nagyszerű győzelmi himnuszt, úgy harsogta felé: — Huszonkilencz!

Bánd szórakozottan mondott egy pár szót, megmondta *Mendlovits*nak, hogy vigyázzon, óvatos legyen, keveset adjon és várjon. Hátha

Amerikai politika.

— Tanügy. —

Amerika a szabadság, testvériség és egyenlőség hazája, polgári egyenjogúak és ez a teljes egyenlőség, melyet szigorúan és féltékenyen megőrizni óhajtanak, kiterjeszkedik az Unió tanügyére is. Az egész közoktatás ingyenes. Nincs tandíj, a tankönyveket és a papirt az iskola szolgáltatja. Az iskolában osztálykülönbségek nincsenek. Egymás mellett ülnek a milliomos és a munkás gyermekei, a jobboldali padokban a leányok, a baloldalon a fiúk.

Hogy mily áldásos ez a berendezés az amerikai ifjuságra, az abból is kitűnik, hogy a gyermekek egymást nevelik. A szegényebb eltanulja a jobbmodutól a tisztaságot és a rendet, bár a ben-szültt amerikai családban, még ha munkás is, egészen más hang uralkodik, más az életmód is, mint a mi szegényebb néposztályaink között. Igaz, hogy ez csak a született amerikai gyermekre vonatkozik, míg a világ minden részéből bevándorolt egyének szokásaikat magukkal hozzák. Mindennek daczára a nagy gyárvárosokban működő tanítónők úgy nyilatkoznak, hogy az amerikai élet, az amerikai iskola, a milieu befolyása oly nagy mértékben mutatkozik, hogy rövid időn belül a magyar, tót, olasz stb. nemzetiségű bevándorló gyermeke ugyszólván egészen asszimilálódott.

Az amerikai közigazdaság nem használhat mást amerikaiánál, más, mint amerikai, ott nem boldogulhat. A yankee örömmel fogadja a magyart, németet, irt, tót, ha munkás, dolgos, törekvő és első sorban amerikai akar lenni, de nélkülözhetőknek, feleslegeseknek tartja a magyar-amerikaiakat, a német-amerikaiakat, akik közöttük idegenek maradnak és nemzetiségüket elhagyni nem akarják. A közoktatásnál is eltekintenek attól, hogy a tanuló milyen származású: magyar-e, német-e, olasz-e; előtűk mindegyikük egyenlő, de természetes, hogy őket amerikaiakká nevelik. A tanítás nyelve csak az angol még Newyorkban is, hol pedig előfordul az is, hogy egy iskola tanítványai között 27 nemzet van képviselve és a tanuló huszféle különböző anyanyelven beszélnek.

Ez azonban az amerikai nem alterálja. A tanítónő és a környeztet rövid időn belül amerikaiakká teszi a 27-féle nemzetiségű tanulókat. „Csak angolul” a jelszó és ezzel a lehető leggyorsabban tanítják meg az angol nyelvet és ezután naponkint

még följebb megy... harmincz, harminczkettő — mit lehet tudni?

Négy órakor már várta Bánd a hatórai postát. Izgatottan leste a negyedórát, az egyik szívat a másik után szíttá, félórakon át mérte ki a lépéseivel a szobáját és várt. Kinézett az ablakon és úgy leste a postást. Mikor feljött, Bánd elébe futott, kikapta a kezéből a leveleket és egy pillanat alatt szét-turta őket.

... Az Emma levele nem jött meg.

Este a kávéházban Bánd olyan buta feleleteket adott *Mendlovits*nak, hogy az végül is aggodalmaskodva kérdezte meg t

— Was fehl Ihnen, Herr Bánd?

— Semmi, — ideges vagyok. Szeretném, ha ennek a gyergyóaknai ügynek vége volna. Nézze, *Mendlovits*, már nagyon messzire mentünk. Mindent dobni kellene. Ugy veszem észre, hogy a *Weiner* és *Braun* is tőri a fejét valamin... Holnap adni kell mindent...

De holnap már Bánd egyáltalában nem törődött azzal, hogy *Mendlovits* ad-e vagy nem. Őt percze fölszaladt a tőzsdére, aztán hazament és várta a postát. A hatórait. A leveleket... Az Emma levelét...

Mikor a postás jött, Bánd izzó lázas szemmel tapadt a csomagra. Kényszeríteni akarta ezt a könyörtelen embert, hogy neki adja oda a levelét. Az ő levelét... Az ő nyugalmát... Az ő boldogságát... Mennyire szereti ezt az asszonyt... Tele van az orra a haja illatával, az ajkát égeti a csókja, a kezén érzi az ő keze simítását... neki kell az az asszony... az ajka, a lelke, az írása, a levele... a levele...

... A levél nem jött meg.

az előadás előtt a tanítónő így szól a tanulókhöz: „Stand up for the hymn!“ — és erre feláll az amerikai gyermekekkel együtt a magyar, német, tót, olasz gyermek is és együttesen énekelik:

„My country 't is of thee
Sweet land of liberty,
Of tho I think! . . .“

Sok amerikai gyermeket ismerek úgy Budapesten, mint Zágrábban és a Szepességben, kiknek szülői rövid néhány évig voltak csak künn az új világban, a gyermekek is még hazánkban születtek és csak két-három évig jártak amerikai iskolába, de ezek mind — legyenek szülők magyarok, tótok, horvátok — amerikaiaknak tartják magukat, a legszívesebben angolul beszélnek és ha énekelnek, száz esetben kilenczvenkilencszer egy amerikai hazafias dalt énekelnek: a „Yankee Doodle“-t vagy a „Star splanged Banner“-t vagy a „Hail Columbiá“-t.

De térjünk vissza az Unió közoktatásának ismertetésére. A tanügyeket minden egyes államban egy „School Board“ vezeti, amely teljesen független testület és tagjai, ellentétben a többi közhivatalokkal, nem huznak fizetést. A School Board tagsága tiszteletbeli hivatal és minden ambíciózus amerikai polgár mégis ennek tagja kíván lenni. Több yankeetől hallottam, hogy a School Boardjaik az ország legjobb intézményei, mert ezeket nem inficiálta még az Unióban annyira is elterjedt korrupció. A School Board csak kiváló, kipróbált szakembereket alkalmaz a közoktatás központi vezetésére, akiknek tevékenységét nem korlátozzák előírásokkal és szabályzatokkal, hanem gondolataik kifejtésében nekik lehetőleg tág teret enged.

Az első négy iskolaévből (Primar School) a tantárgyak: olvasás, írás, számolás, rajz, ének, torna; a következő években (Grammar School) ezekhez csatlakoznak: földrajz, történelem, mértan, könyvvitel és egy-két idegen nyelv (többnyire német, francia, olasz és délen a spanyol), amelyeket azonban az amerikaiak csak nagyon nehezen tudnak megtanulni.

Az amerikai ifjúságot a gyakorlati életre készítik elő. Alapos, precíz tudás nála mellékes, elég ha a fiú azt tudja, amire később az életben szüksége lesz. Sokat adnak a testi nevelésre, a test fejlődésére is, így a recess (szünet) alatt a gyermekek tornáznak, játszanak, a szombat szabadnap, házi munkálatok nem készítendőek. A tanítás ideje napi 5 óra, még pedig délelőtt 9-től

12-ig és délután 2-től 4-ig. A mi diákjaink jobb-jai minden valószínűség szerint többet tudnak, mint egy jó amerikai diák, de ha tekintetbe vesszük az átlagot, valamint azt, hogy a tanulókat ki tudja jobban alkalmazni, ki az önállóbb, élelmesebb, ki akaraterős, akkor mindenesetre az amerikai van előnyben.

Nálunk még csak nagyon gyér jelenség, hogy az iskola elhagyása után valaki magát tovább képezze felolvasások és könyvtárak látogatása által, aki a napilapokon kívül még könyveket is olvasna (eltekintve a bibliától és a detektiv-regényektől). Amerikában ez általánosan el van terjedve, ami nagyban emeli az Unió polgárainak műveltségét és elősegíti Európának az Unióban élő gyermekeinek asszimilálódását.

KÜLFÖLD.

A király svájci utja. A svájci távlati iroda jelentése szerint királyunk kifejezett kívánságára, hogy a bodeni tavon teendő körutazása alkalmával szívesen üdvözlőné a svájci szövetség tanácsot, ez, a fürdőhelyen üdülő dr. Deucher szövetségi elnök helyett bizottságot küldött ki, amelynek tagja Comtesse alelnök, Brenner és Schobinger szövetségi tanácsosok. Az összejövetel Rorschachban történik meg azon a hajón, amelyen a császár és király visszautazik Bregenzbe. A találkozásnál valószínűleg jelen lesz a st.-galleni kormány is.

Kormányválság Szerbiában. Ribarac igazságügy-miniszter tegnap este a belügyminiszterrel a sabácsi községi választás kérdésében felmerült különbségek miatt beadta lemondását. Hirlik, hogy Novakovic miniszterelnök is le fog mondani ugyan ezen okból, miután ebben az ügyben épp úgy van érdekelve a haladó párt, mint a nacionalista párt, amelyekhez az igazságügy-miniszter, illetve a miniszterelnök tartozik. A sabácsi községi választásnál, amely a múlt héten ment végbe, az ó- és újradikálisok győztek a nacionalistákkal és haladó pártiakkal szemben, a kiknek hívei elegendően ebben a községben többségben voltak. Utóbbiak most felpanaszolják, hogy a választási eredmény annak tulajdonítható, hogy a választás hamisított választói lajstrom alapján ment végbe.

A mai minisztertanács folyamán, amely délig tartott, Ribarac igazságügy-miniszter nem volt ráhítható, hogy lemondását visszavonja. Ennek kö-

fehér ruhában az ő asszonyát kereste, minden csókot megirigyelt és elkáromolt minden teljesedett vágyat. Embereket látott, akik kinlódók: és magát látta bennük. És embereket látott, akik asszonyokkal boldogok: és egy mást látott bennük. Ki tudja, kicsodát? Maga se gondolt senkire. Csak úgy érezte, hogy Emma a másé. Hogy a meg nem jött levél a meg nem jött asszony. Kacagást hallott, — ez az asszony kacagása, — rajta nevet, a levelet várón, a ráji vágyón . . . Hát miért nem irt az az asszony? Hát miért kinezta őt? Miért? Miért? . . .

. . . Bándot meglökte valaki a tolongásban.

Főlnézett. A szemét vakította egy ivlámpa fénye, a füle zúgott a zsvajtól. Emberordítások, kocsi-zörej, csöngetés fonódott össze bántó, rettentő chaoszán, amelybe beléftüült egy gözspis éles hangja, amely a szomszéd pályaudvarról kihallatszott. Bánd messziről látott egy kifelé robbogó lokomotívot.

Bement a pályaudvarra. A portás becsöngetett egy vonathoz, és rikácsolva ordította az állomások nevét. Bánd hallotta, hogy egy kis fürdőhely neve beleharsogott a zajba . . .

Odafutott a pénztárhoz, megváltotta a jegyét és egy perc múlva fölkapaszkodott az egyik vagonba. Két éles ütty, egy tompa, rövid, elszakított trombitahang, a Pullmannokon nagy ránkás vonaglik meg és a vonat egyetlen lendülettel megindult.

Bánd kihajolt az ablakon és visszatartott lélekzettel leste, hogy a vonat otthagya az üvegkupolát és örületes vágatásba kapva robbog a nagy síkságok felé.

velekedésben Novakovic miniszterelnök kijelentette, hogy mivel tagja a haladó pártnak, szintén ki kell lépnie a koalíciós kormányból és lemondását be kell nyújtania a királynak. A minisztertanács után a következő kommunikét tették közzé:

Az igazságügy-miniszter lemondásával, amely ma történt és a miniszterelnök lemondását is maga után vonta, miniszterválság tört ki. Miután azonban az összes miniszterek nem időznek Belgrádban, a minisztertanács elhatározta, hogy a benyújtott lemondások ügyében addig, amíg az összes miniszterek összejöhettek, elhalasztja a döntést. Hirlik, hogy a király az igazságügy-miniszter lemondását nem fogja elfogadni és minden módon azon lesz, hogy a koalíciós kormányt fentartsa.

Mitovanovic külügyminisztert és Protics pénzügyminisztert felszólították, hogy szakítsák félbe szabadságukat és térjenek vissza Belgrádba. Egyszerre nem tudni, mily irányban fog a válság megoldást találni.

Dinasztiaellenes mozgalom Görögországban. Görögország belsejében a viszonyok veszedelmes fordulatba csapnak át. Az újságok tömegesen hoznak jeleket a forradalmi mozgalmakról, és nyílt forradalom kitörését jelzik. Az utcán gépkocsizó trónörökösre közúti zudítottak a járőrök, és csak csodával határos módon maradt sérteletlen. A dinasztia elleni gyűlölet nem ismer határt. A fiatal tisztek, az iparegyesületek, a diákok a legnagyobb komolysággal tesznek készüléket a viszonyok radikális megváltoztatására. Követelik a kormánytól a kamarának azonnali egybehívását, hogy az a haderő felemelése kérdésében intézkedhessék. A trónörökösnek és a többi hercegnek a hadseregből való kilépését pedig ismételtlen a legerélyesebb hangon követelik.

A görög király, aki a Törökországgal kitört konfliktus miatt az idén elhalasztotta nyári üdülését, legközelebb egy franciaországi fürdőhelyre fog utazni és visszatérőben október folyamán rövid látogatást fog tenni Berlinben és Bécsben. A bécsi látogatás idején György király valószínűleg találkozni fog Ferencz József királlyal és az sem lehetetlen, hogy Vilmos császárral is találkozni fog. Hire jár, hogy a császár Athénbe jön, mielőtt Olaszországba utaznék és találkozni fog György királlyal.

A macedon kérdés. Konstantinápolyból jelentik: A porta tegnapelőtt átadott válaszjegyzéke a macedonai pénzügyi bizottság ügyében elfogadja a nagyhatalmak indítványait és megadja azt a kívánt kijelentést, amely szerint kizárólag Macedónia szükségleteinek fedezésére fogja felhasználni a vámfelemelésből befolyó többletet.

Az albán lázadás. Szalonikiből jelentik, hogy északi Koszovóban a helyzet komolyra fordult, Dsavid basa az albánok ellentállásának letörésére a legszigorúbb intézkedést fogja tenni. A kormány rendelkezésére bocsátja a szükséges csapatállományt és bizonyos mértékben szabadkezelt enged neki. A mozgalom fészke az ipeki szandzsák. Megállapítható, hogy a mozgalomnak nincsenek reakciós okai. Monasztirból egy újabb zászlóaljzat küldtek tüzéséggel Tibrába. A tegnap folyt csatában a török csapatok 23 embert vesztek, 4 katonát megsebesült, 15 pedig eltűnt.

Légberöpített török kaszárnya. Sabiában (Jemen arabiai tartomány) a nem rendes csapatok arab vezetője a török nem rendes csapatok ottani kaszárnyáját levegőbe röpítette, miközben 237 katonát részint meghalt, részint megsebesült és két ágyu elpusztult. A negyedik hadtest csapatai, amelyeket Jemenbe rendelték, nem akartak elutazni mindaddig, míg hátralékos zsoldjukat ki nem fizetik.

Montenegró kölcsöne. A pénzügyminiszter táviratozott Londonból, hogy az angol Balkán-komité segítségével sikerült megkötnie egy hatmillió kölcsonnt. Az új kölcsön gazdasági és kulturális célokra fog szolgálni. A hitelezők biztosítékul lekötik maguknak az antivari kikötő jövedelmeit.

A barcelonai forradalmárok. Egy madridi felhivatalos újság közlése szerint Katalónia különböző helyiségeiben több mint ezer ember ellen indították meg a büntető eljárást a legutóbbi fölleléseken való részvétel miatt. Tizenhat fölkelőt életfogytig tartó kényszermunkára ítélték, egyet pedig agyonlőttek. Számos ártatlanul lefogatott embert szabadon bocsátottak.

Madridi jelentések szerint Barcelonában 26 felekezetenélküli iskolát bezártak és 25 tanítót kitűsítették azzal a szigorú meghagyással, hogy a fővárostól 250 kilométernyire szabad csak letelepedniük.

A melillai harcok. Melillai jelentések szerint, tegnap este és ma hatalmas puskatüzelés, azután pedig ágyzás volt. A spanyolok nem szenvedtek veszteségeket. *Akvilera* tábornok ellenállás nélkül megszállotta *Elarbát*, a *Marsika* keleti oldalán két kilométernyire a *Bestinga*-táborától. Az elfoglalt hadállás igen fontos, mert ott bőségesen van víz. Madridban a fontos pontnak ellenállás nélkül történt megszállása nagy örömet kellett, mert azt remélik, hogy most már meg fogják tudni akadályozni az ottani kabilok fölkelését és szabaddá válik az ut Heluán felé. Az elfoglalt hadállást a spanyolok még a tegnapi nap folyamán sáncokkal megerősítették. Cap Agva helyőrségét megerősítették. A tábori parancsnokságok fölváltása incidens nélkül ment végbe. A királyezred veszteség nélkül elfoglalta a *Marchica* legkivülőbb pontját és *Souk den Aarbat* és *Restinga* mellett tábort ütött. A *Restingától* keletre lakó mörök meghódoltak.

A török-bolgár incidens. A konstantinápolyi bolgár követség kijelentette, hogy a török-bolgár határon legutóbb történt incidensnek semmiféle jelentősége sincs. A követség egyúttal megerősítette azt a hírt, hogy *Ferdinánd* király látogatást akar tenni Konstantinápolyban, de még nem bizonyos, hogy a látogatás *Miklós* orosz császár látogatásával egyidőben fog megtörténni, mert a török udvarnál esetleg kényelmetlenséget okozhatna, ha a két császár jelenik meg egyszerre.

Az adanai lázadók kivégzése. Az adanai hadi bíróság által tíz török és négy örmény ellen meghozott halálos ítéletet végre fogják hajtani. Az örmény patriárka személyesen közbenjárt a nagyvezérnél a négy elítélt örmény megkegyelmezése érdekében. A nagyvezér azonban kijelentette, hogy az elítéltek kegyelmi kérvényét nem párolhatja.

Az orvoskongresszus.

Budapest, augusztus 26.

A XVI. nemzetközi orvoskongresszus előkészületei már annyira előrehaladtak, hogy a kongresszus méretei már teljes pontossággal megállapíthatók. A részvételre jelentkező orvosok nagy száma és a bejelentett előadások tárgya bizonyossá teszik, hogy a kongresszus az orvostudomány történetében jelentős helyet fog betölteni. Hogy a kongresszus összejöveteleit ezidén éppen Budapesten tartja, ránk nézve annál örvedetesebb, mert a világ legkiválóbb, legelőkelőbb emberei viszik majd magukkal hazájukba a magyar kultúra előrehaladottságának hírét, azét a magyar kultúrát, melyet magukkal tehetetlen, felvilágosultatlan népecskéik éppen az orvoskongresszussal kapcsolatban aljas és kicsinyes szempontokból megtépnéni igyekeztek. A román, szerb és cseh orvosoknak a Budapesten tartandó XVI. nemzetközi orvoskongresszussal szemben elfoglalt álláspontjával kapcsolatban a külföld egyik legelőkelőbb lapja, a *Voss. Zeitung* többek közt a következőket írja:

„E hónap végén kezdődik meg Budapesten a nemzetközi orvosi kongresszus. A román orvosok már jóval előbb tudomására hozták a világnak, hogy az ő jelenlétükről a kongresszusnak le kell mondania. A román orvosok elhatározása nem lesz hatással a kongresszusra. Még az sem változtat ezen, hogy a szláv törzsek, természetesen a csehek is, követik a románok példáját. Az utóbbi években nem volt oly kongresszus, amelyet a csehek ne igyekeztek volna politikailag kihasználni. A lap reméli, hogy a német orvosi tudomány jelentőségének megfelelően sok orvos által lesz képviselve a budapesti kongresszuson. A politika nem szabhat határokat a tudománynak és legkevésbé szabad egy orvosi kongresszust politikai és nemzetiségi ellentétek harcsterévé tenni.“

Nagyon jó válasz ez a cseh orvosegyesület mai prágai ülésén. Az ülésen dr. Pesinad jelentést tett a budapesti nemzetközi orvoskongresszusról és tudatta, hogy a bizottsághoz érkezett hírek szerint a kongresszus nagyon szegényes lesz, sok nemzet orvosai távolmaradnak és programja annyira züllött, hogy szinte képzelhetetlen. A bizottsághoz jelentés érkezett, hogy a bolgár, szlovén, szerb, szláv, horvát és ruthén orvosok nem küldenek megbízottakat a budapesti kongresszusra, az oroszok válasza még ismeretlen. A szláv nemzetek közül csak a lengyelek lesznek képviselve. Hosszabb vita után elhatározták, hogy a cseh orvosok politikai okok miatt nem vesznek részt a budapesti kongresszuson és francia nyelven memorandumot dolgoznak ki, amelyben ismertetik a cseh orvosok álláspontját s a memorandumot megküldik a kongresszusra menő külföldi orvosoknak.

Azért a kongresszus meglesz nélkülük is. És nem is lesz olyan „nagyon szegényes“, ahogy azt ők akarnák s amilyen szegényes lehet arra feljűk a tudomány.

A vasárnap összejűlt nemzetközi orvosi kongresszus színhelye, a régi műegyetem környéke mozgalmas képet nyújt. Két nap választ el a megnyitás ünnepségeitől s máris nagy számban érkeznek úgy külföldi tagok, mint az ország különböző vidékeiről az orvosok. A jelentkezők száma még egyre folynak, úgy hogy a résztvevők száma már túlhaladja a négyezret. Ma délig 3304 férfi, 836 nő, 28 családtag iratkozott be a kongresszus tagjai sorába, s ezen kívül 132 sajtóképviselő.

A Nemzetközi orvosi sajtószövetkezet holnap délelűtt tíz órákor tartja az Akadémia termében V. kongresszusát, Lenhossék Mihály egyetemi tanár elnöklésével. A kongresszust a vallás- és közoktatásiügyi miniszterium részéről Molnár Viktor államtitkár, a XVI. nemzetközi orvosi kongresszus elnöksége részéről Müller Kálmán főrendiházi tag, egyetemi tanár fogja üdvözölni. A kongresszuson számos kiváló külföldi orvosi író vesz részt. Tárgyorán igen fontos tanácskozási tárgyak szerepelnek, olyanok is, amelyek minket is közlelűl érdekelnek. A kongresszus szívesen lát orvosvendégeket. Budapest főváros muzeuma a nemzetközi orvoskongresszus tartama alatt nemcsak a rendes napokon, kedden, pénteken és vasárnap, hanem augusztus 29-től szeptember 5-ig naponta délelűtt és délután is nyitva lesz. A muzeumnak Szent István napján 1046 látogatója volt.

A kongresszus teljes programja a következő:

Augusztus 27., péntek: Délelűtt 9 órákor és délután 3 órákor: IV-e Congrès de l'Association Internationale de la Presse medicale ülése a Magyar Tudományos Akadémia épületében. Este 7 órákor: *Lenhossék* tanár dinerje a Hungáriában.

Augusztus 28., szombat: Délelűtt 9 órákor és délután 3 órákor: IV-e Congrès de l'Association Internationale de la Presse medicale ülése a Magyar Tudományos Akadémia épületében. Délelűtt 3 órákor: Reunion du Bureau permanent de l'Union internationale pour la protection l'enfance du I-er âge ülése. Este 9 órákor: Ismerkedő estély a Műcsarnokban.

Augusztus 29., vasárnap: Délelűtt 11 órákor: Megnyitó ülése a Vigadóban: Délután 3 órákor: *Fodor* József szobrának leleplezése. Délután 4 órákor: *Kuttner* előadása a Nemzeti Múzeum épületében: „Über das ärztliche Fortbildungswesen.“ Délután 5 órákor: Az orvosi továbbképzés nemzetközi bizottságának megalakulása. Délután 6 órákor: *Holländer* előadása a régi képviselőházban: „Krankheitsdarstellung aus der vorkolumbischen Epoche.“ (veitett képekkel).

Augusztus 30., hétfő. Délelűtt 9 órákor: Az összes szakosztályok megalakulása és első ülése. 10 órákor: Esperantisták gyűlése a Nemzeti Múzeumban. Délután 1 órákor: Az Észak-Amerikai Egyesült-Államok orvosainak ünnepélye a Washington-szobornál. 3 órákor: Szakosztályok ülései. 3 órákor: Az Apenta-forrás megtekintése. 5 órákor: *Bacelli* előadása a Nemzeti Múzeum épületében: „Sulla introduzione dei medicamenti eroici entre le vene.“ 6 órákor: Ülés a moszkvai díj tárgyában. 6 és fél órákor: Ülés a párisi díj tárgyában. Este 9 órákor: Budapest székesfűváros fogadóestélye a Vigadóban.

Augusztus 31., kedd: Délelűtt 9 órákor és délután 3 órákor a szakosztályok ülései. 9 órákor:

Együttes ülés a Nemzeti Múzeumban: Immunitás. Fél 12 órákor: A Deutsches Zentralkomitee für ärztliche Studienreisen ülése. Délután fél 3, 3 és fél 4 órákor kirándulások a kőbányai polgári serfűzdebe. 3 órákor az Apenta keserűvízforrás megtekintése. 4 órákor: A káposztásmegeyeri vízművek megtekintése a külföldi vendégek részére. 4 órákor: *Francois* Lajos budafoki pezsgőgyárának megtekintése. 5 órákor: *Bashford* előadása a Nemzeti Múzeumban: On Cancer. 6 órákor: A tiszteletbeli elnökök által kiküldött nemzetközi bizottság ülése a moszkvai és párisi díjak tárgyában. Este 8 órákor: A hölgybizottság estélye a Mezőgazdasági Múzeumban. 9 órákor: Reichsdeutscher Bierabend *Andrást* ut 25.

Szeptember 1., szerda: Délelűtt 9 órákor és délután 3 órákor: A szakosztályok ülései. 9 órákor: Együttes ülés a Nemzeti Múzeum épületében: Immunitás. Délután 3 órákor: Az Apenta keserűvízforrás megtekintése. Délután 3 órákor: *Törley* és *Társ* pezsgőgyárának Garden partyja. 5 órákor: *Gruber* előadása: Vererbung, Auslese und Hygiene. (Nemzeti Múzeum.) Este fél 8 órákor: Diszeloadás a Nemzeti Színházban. 8 órákor: Fogadóestély az udvarnál.

Szeptember 2., csütörtök. Délelűtt 9 órákor és délután 3 órákor: A szakosztályok ülései. 9 órákor: Együttes ülés a Nemzeti Múzeumban: Appendicitis. — 11 órákor: A IX. német orvosi tanulmányut közgyűlése. A ma: *Gerlőczy* előadása. — *Társasbéd* a Császár-fürdőben. Délután 2 órákor: A 16-ik számú helyőrségi kórházak, a *Ferencz József* laktanya, a gróf *Nadasdy* kaszárnya és a honvéd helyőrségi kórház megtekintése. — 3 órákor: Az Apenta keserűvízforrás megtekintése. 4 órákor: A sertésközvágóhid bemutatása a külföldieknek.

5 órákor: *Laveran* előadása: La pathologie exotique. (Nemzeti Múzeum). 6 órákor: A nemzetközi bizottság ülése. a) A kongresszusok egymásutánjának időköze. b) Az állandó nemzetközi bizottság. c) A jövő kongresszus helyének megjelölése. Este 8 órákor: A szakosztályi elnökök fogadó estélyei.

Szeptember 3., péntek: Délelűtt 9 órákor és délután 3 órákor: A szakosztályok ülései. 9 órákor: Együttes ülés a Nemzeti Múzeumban, Appendicitis. Délután 4 órákor: A Magyar Élelmiszallító R. T. hűtő és fagyasztó raktárházának megtekintése. 5 órákor: *Loeb* előadása a Nemzeti Múzeumban: „Artificial Parthenogenesis and its Bearing upon the Physiology and the pathology of the Cell.“ 6 órákor: A nemzetközi bizottság ülése, a szakosztályok esetleges határozatai tárgyában. 7 órákor: *Siegmeth* előadása: A Vág-völgy és a Magyar Tára. 8 órákor: *Apponyi Albert* gróf fogadóestélye a Park-klubban.

Szeptember 4., szombat: Délelűtt 10 órákor: Bezáró ülés a Vigadóban.

Az orvoskongresszus tiszteletére szeptember másodikán és harmadikán az Operaház is megszakítja nyári szünidejét és előadja a *Hunyadi László* és *Parasztbecsület* cz. operákat, mely utóbbi után egy balletot is fognak adni. A kongresszus végrehajtó-bizottsága a külföldieknek a kongresszus központi szervezete tagjaival való érintkezésének megkönnyebbitése szempontjából azt az üdvös intézkedést tette, hogy utóbbiak közül azok, akik németül, francziául, angolul, oroszul, spanyolul tudnak és beszélnek, a fentemlített sorrendnek megfelelően fehér, kék, vörös, zöld, sárga, sárgavörös szalagot viselnek.

EGYHÁZAK.

(—) **A dunáninneni ev. egyházkerület közgyűlése.** Pozsonyban a dunáninneni ev. egyházkerület közgyűlése ma istentisztelettel kezdődött. A közgyűlést a liceum tornatermében tartották meg. *Baltik* Frigyes püspök bevezető imádsága után *Laszkáry* Gyula főrendiházi tag, kerületi felügyelő visszapiillantást vetett az egyház szolgálatában eltöltött 50 évre s így folytatta: Mindig büszkén hirdette a protestantizmus fontos szerepét a magyar nemzet történetében. A jelenről szólva, aggódva látja az ellentétes áramlatok terjedését s kéri az egyházak vezetőit, maradjanak a béke és a magyar nemzet hű fia. *Báró Prónay* Dezső egyetemes felügyelő és *Zsilinszky* Mihály bányakerületi felügyelő a jubibál *Baltik* püspök és *Laszkáry* felügyelő érdemeit méltatták. Az üdvözöl iratok felolvasását a püspök évi jelentésének felolvasása követte. Délben *Baltik* és *Laszkáry* tiszteletére bankett volt.

Robbanás a csepeli tölténygyárban.

— Öt halott, tizenegyet sebesült. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 26.

Ma délután négy óra után három hatalmas dörrenés verte föl a Csepel-sziget csöndjét, utána nyomban hatalmas füstoszlop tört ki a Weisz Manfréd-féle tölténygyár egyik munkaterméből. A bezuport ablakok mögül rémes segélykiáltások, vékony nyoszörgő gyerekhangok verődtek ki, borzalommal töltve el mindazok szívét, akik a dörrenésre odabátorkodtak a veszedelem színhelyére. Halálsápadtan tétovázott az a néhány bátor is, mert egyik sem tudhatta, a kisebb dörrenésekre mikor következik az az egy hatalmas, földet megreszketető robbanás, amely pozdoriájá zuzza a gyulékony és robbanékony anyagokkal teli gyárat és elpusztít minden élőlényt mértőföldnyi kerületben. Csak néhány gyötrelmes perc után mertek az égő helyiségbe nyomulni a segítséggel siető emberek és ekkor borzalmas látvány tárult eléjük: az égő, jüsttel teli teremben tizenhét lobogó fáklya vonaglott a földön, vagy futkosott örülten, keresve a kijárást, a menekülést. A szerencsétlenül jártak közül a legtöbb fiatal gyerek, aki néhány nappal ezelőtt került a gyárba munkásnak s most olajos rongyok közt vergődik nagy kinban s viaskodik a halállal. Egy apró fényes szikra, amely föllobbantotta a munkasztalon fölhalmozott puskaport, okozta a veszedelmet. A szerencsétlenségnek már eddig öt halottja van, akik kevésbé kórházba szállításuk után lehelték ki lelküket és számos halálos sebesültje, akik közül egyik-másik alig éri meg a reggelt.

Segítség!

A Weisz Manfréd-féle tölténygyár Csepelen, szállítója a hadseregnek s ott készül katonáink részére a municzió. A gyár hatalmas területen, több kisebb-nagyobb épületből áll s körülbelül négyezer embert foglalkoztat. Távol a fővárostól, Erzsébetfalvával szemben katonákkal jól őrzött telepen készül a sok Manlicher-töltény, ott áll nagy halomban az aczélgolyó, a puskapor, a dinamit, a gyutacs.

Az egyszerű polgárember félve jár, ha a gyár közelébe kerül, mert sohasem lehet tudni, mikor lesz pokollá a sok épület. A munkások és a gyárat őrző katonák merészkednek csak a közelébe, akik mindennap koczkára teszik életüket. A modern berendezés és a nagy ellenőrzésnek hála, hogy eddig nem történt nagyobb baj és ma is egy szerencsétlen véletlen okozta a veszedelmet. Egy apró szikra esett a lőporba, hirtelen háromszor hatalmasan durrant és nyomban élesen fölsikoltott egy gyerekhang:

— Segítség!

Két percen belül süvöltve megszólalt a vérszip és a négyezer munkás halálsápadtan, egymás hátán bukdácsolva, lihegve, verejtékezve rohant egy kis pavillon felé, amelyből dőlt a füst. Az ugynevezett leszerelő-pavillonban történt a szerencsétlenség, ahol nagyobb részt gyermekek foglalkoznak azzal, hogy a régi Werndl-fegyverbe való töltényeket szétzedjék, azokból a lőport kiürítsék, a gyutacsot kiverjék. Egy pillanat alatt a szerencsétlenség színhelyén termelt a tölténygyár tüzoltósága és a katonai őrség is, amely nyomban körülfogta az égő épületet és visszaszorította az ijedt, rendetlen tömegbe verődött munkásokat. A tűzoltók hamarosan behatoltak az égő munkaterembe és gyorsan elfojtották a tüzet.

A leszerelő pavillonban.

A leszerelő pavillon, ahol a töltények demontirozása folyik, kisebb fajta épület. Talán husz méter hosszú és hat méter széles épület, amelyet szándékosan raktak össze fából, hogy robbanás esetén összeomolva ne tegyen nagy kárt. Ebben a pavillonban rendszeren negyven ember dolgozik. Automatikus uton szedik szét a patronokat és a teremből két cső vezet szabad területre: az egyik a fémrészek, a másikon a fekete puskapor távoznak a zárt helyiségből. A munka tulajdonképpen nagyon könnyű s ezért a gyár gyerekeket szokott alkalmazni a leszerelő-pavillonban. Ezeknek egyike talán vigyázatlanul bánt a töltényekkel, annyi bizonyos, hogy egy gyutacs fölrobbant és meggyújtotta az egyik halom puskaport. Hatalmas lángnyelvek csaptak föl, amelyek belekaptak a közelben ülő munkások ruháiba, azután átugrottak más lőporhalmokra is, fölgyújtván azokat is. Egy pillanat alatt lángban állott a terem. Szerencsétlenül jártak a következő munkások:

Gergely János 29 éves.

Törkö Gyula 29 éves.

Dávid Sándor 25 éves.

Sallai István 12 éves.

Janovits Mátyás 13 éves.

Manger György 13 éves.

Kluonicsek Sándor 18 éves.

Reznicek Pál 17 éves.

Reznicek Antal 15 éves.

Tóth József 12 éves.

Juhász György 14 éves.

Scheffer János 14 éves.

Ablak Mihály 43 éves.

Bors Ferencz 13 éves.

Ezek oly súlyos égési sebeket szenvedtek, hogy eszméletlen állapotban kerültek a kórházba, ahol Sallai István, Janovits Mátyás Reznicek Pál, Juhász György és Scheffer János csakhamar meghaltak. Könnyebben megsebesült:

Völgyesi Katalin 25 éves,

Eötvös Károly 12 éves

Nyári Eszter 29 éves munkásnő.

A mentés.

Amikor a segítséget hozó munkások benyomultak az égő terembe, legelőször is a jajveszékélő embereket lökték ki a szabadba, ahol pokróczokkal, homokkal oltották el a testükön égő ruhákat. Nehányan átfutottak Erzsébetfalvára, hogy orvost keressenek, de eredmény nélkül tértek vissza. Ezalatt mások olajos rongyokkal próbálták enyhíteni az égés okozta fájdalmakat. Közben valaki telefonált a mentőknek, akik bár a gyár kiesik a főváros területéből, habozás nélkül elindultak, hogy segítsenek. Egy automobilon és két kocsin kivonultak: dr. Kovács Aladár igazgatóorvos, Sebők Zsigmond, Schwarz Gusztáv, Melha Armand és Fischer Rezső orvosok, akik kirobogtak a főváros határába és átvették a sebesülteket, akiket a gyár három auto nobile szállított át nagy sietséggel a hevenyében berendezett kötöző helyre. A rettentően nyoszörgó embereket a mentők olajos vattával borították és úgy szállították be a kórházba. Kilengetet a Szt.-Rókus-kórházban, nyolcztat a Szt.-István kórházban helyezték el, ahol szivettépő jelenetek játszódtak le. A sebesültek hozzátartozói sirva rohantak a betegágyakhoz és amikor gyorsan egymásután öt szerencsétlen fiatal teremtés kilehelte a lelkét, iszonyatos jajgatás verte föl a szomorú házat.

Amikor ezek a sorok születnek, a halál angyala még ott kering a szerencsétlen emberek ágya fölött és a fehér nyugvóhelyek közt

nesztelen léptekkel suhannak irgalmas szívi betegápolónők és a pap, aki vigasztalással látja el a kinban vergődőket.

Kié a röplés világrekordja?

— Paulhan és Latham. —

Budapest, augusztus 26.

A reimsi meetingen a versenyzők egymás kezéből ragadják el a pálmát. A aeroplanok távolsági és időrekordja már tegnap megdőlt. Paulhan két óra negyvenhárom perc alatt százharminczegy kilométernyi utat röplött. Ez az esemény nagy lelkesedést keltett a jelenlévőkben s Paulhan leszállása után lelkesen ünnepezték.

Ma azonban Latham már tulszárnyalta Panhamot, mert 154 kilométeres utat tett meg s egyúttal megdőntötte a sebességi rekordot is, mert erre az utra csak két óra 13 perczre volt szüksége.

E közben Zeppelin is készülődik berlini útjára. A Zeppelin III. elindulását ma estére tervezték. Lapunk zártáig azonban nem kaptunk értesítést arról, hogy az elindulás tényleg megtörtént-e.

Paulhan napja.

A reimsi aviatikus-hét negyedik napja, melynek eredményeit röviden már ismertettük, a „nagy nap” nevet fogja viselni. Az előző napi eredmények a tegnapiakhoz viszonyítva gyermekjátéknak nevezhetők. A reimsi hét korszakos eseménnyé lett, amely az aviatika történetében páratlan jelentőségű.

A felszállások tegnap nagyon későn kezdődtek. Eső és szél nem akart megszünni. Délben a fekete zászló a repülőgépek pihenését jelezte. A csarnokokban serényen dolgoztak. Különösen Paulhan szorgoskodott, hogy előkészületeket tegyen a fölszállásra. Erősen bizott az ő kis „Gnom”-motorjában, amelynek tökéletessége már előző napon feltűnt, amikor Paulhan gépének szárnyát kieresztette és sapkáját a levegőbe dobta. Ilyesmire csak akkor vállalkozik a légi utas, ha motorja biztosan működik.

Az erős eső miatt nem lehetett a versenyterre menni. A belga trónörökös is beérte a csarnokokban tett látogatással. Latham és Blériot apróbb repüléseket végeztek, de ezek épp oly kevés sikerrel jártak, mint a Delagrangé felszállása.

Délután 3 óra 45 perczkor felszállott Paulhan. Nagy biztonsággal repült, daczára az erős ellenkező szélnek, de úgy látszott, hogy minden nehézséget le tud győzni. Száz kilométernyi utat tett meg a tömeg örömmujongása közepette. Repülése új világrekordokat teremtett. Paulhan 20 méter magasból ereszkedett alá.

Két órai és 30 percznyi repülés után felvonták a fehér lobogót: a hosszú időtartamu repülés rekordja megdőlt.

Ekkor heves szél kerekedett s attól kezdtek tartani, hogy Paulhan kénytelen lesz a lehető leggyorsabban leszállni. De mint egy madár, úgy suhant tova a gép, egyenes vonalban hasítva át a pályát. Csakhamar a nap is kibújt a felhők mögül és sugarai körülragyogták az aeroplan. Hogy a felséges színjátékot tökéletessé tegye, az égen szivárvány jelent meg. A tömeg mélyen megilletődve, némán nézte ezt a csodálatos képet. Csak akkor támadt újra mozgolódás a közönség sorában, amikor kibontották a második fehér lobogót, jelölve annak, hogy a távolsági rekord is meg van törve.

Este 6 óra 25 perczkor kötött ki Paulhan, 2 óra 43 percz és 24 négyötöd másodperczig tartott repülés után, amelynek folyamán 131 km.-nyi utat tett meg. A leszállásra a benzinhiány kényszerítette Paulhan. Az aeroplan a nézők viharos tetszése mellett könnyedén szállt a földre. A szerencsés aviatikus elégedetten ugrott ki gépéből s felhajtott egy pohár pezsgőt, amelyet a bizottság elnöke nyújtott át neki.

A Champagne nagydíjáért 50 kilométernyi uton lefolyt verseny eredménye különben a következő: Első Paulhan, aki 131 kilométert 2 óra 43

percz, 24 négyötöd másodpercz alatt tett meg, amivel az ut és az idő tekintetében új világrekordot teremtett. Második Latham, aki 31 kilométert és Lefebvre, aki 21 kilométert tett meg.

A betheny-i mezőn tegnap megjelent *Albert* flandriai herceg a feleségével. Híre járt annak is, hogy *Edward* angol király szintén megjelenik, sőt a merész hírgyártók azt is híresztelték, hogy a német trónörökös, ha nem is hivatalosan, de inkognitóban látogatásával fogja megtisztelni Bethenyt.

Latham sikere.

Latham ma délelőtt 70 kilométernyi utat tett meg 1 óra 1 percz 5¹/₂ mp. alatt.

Délután öt órakor Latham, eki a rossz időjárás dacára folytatta a versenyt, verte az összes gyorsasági és távolsági rekordokat, amennyiben 154 kilométert 2 óra, 13 p. 9¹/₂ mp. alatt tette meg.

Este hat órakor a benzin elfogyása következtében kénytelen volt leszállani. *Ezzel a világrekordot verte.* Mai repülésével Latham összesen 224 km-t tett meg.

Zeppelin készülődik.

Hire jár, hogy gróf *Zeppelin* azért veszi át Bitterfeldben a *Zeppelin III.* léghajó vezetését, mert erre nézve a gróf családjának és a léghajótársaság mérnökeinek tanácsára, bár *Zeppelin* rosszulletéből már teljesen felépült, tekintettel a gróf magas korára, nem akarták őt a megerőltető éjjeli utazás fáradalmainak kitenni, miután rögtön utána amúgy is nagyon fárasztó nap várakozik rá Berlinben.

A „*Zeppelin III.*“ léghajó tegnap délután másfél óráig tartó jól sikerült próbauvat tett a bodeni től fölött gróf *Zeppelin* személyes vezetése mellett. A tó partján összegyűlt közönség, köztük sok idegen, lelkes ovációkat rendezett *Zeppelinnek*, aki gróf *Dürr* főmérnökkel egyetemben még egyszer pontosan megvizsgálta a léghajó technikai felszerelését és próbafelkészítést is tett, hogy a „*Zeppelin III.*“ berendezésének hiánytalan voltáról és biztosságáról meggyőződést szerezzen. Az elutazás Bitterfeldbe és Berlinbe ma estére van kitűzve.

Megbízható helyről azt jelentik, hogy a „*Zeppelin III.*“ útja Berlinbe a következő útvonalon fog megtörténni: Friedrichshafen — Ravensburg — Biberach — Ulm — Günsburg — Weissenburg — Nürnberg — Sonnenberg — Jena — Halle — Bitterfeld — Berlin.

A Schwäbischer Courier jelentése szerint ifjabb gróf *Zeppelin* is részt vesz a *Zeppelin III.* berlini útjában.

Aeroplan-match Angliában.

Bleriot és *Latham* közt szeptember elején a Wembley-parkban verseny lesz. Lehetséges, hogy a résztvevők száma meg fog szaporodni. A győztes nyolczvanezer koronás díjat kap, míg a vesztes huszezer koronát. Angol aeroplanok részére külön díjak vannak kitűzve. A Wembley-park nagyon alkalmas a repülőgépekkel való kísérletekre.

Az odesszai aero-klubnak az aeroplannal való mai kísérletei közben *Catania* olasz pilóta majdnem az életét vesztette. Aeroplánja másfél méternyi magasságra emelkedett, körülbelül hat kilométert repült, a kikötésnél azonban az aeroplán előrése összezúzódott. A pilóta eszméletlenül terült el a földön.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK

A zombori polgármester ügye. Zombor város közgyűlése a Hanke Imre polgármester elleni feyelmi vizsgálat megindítását, esetleg a polgármester nyugdíjaztatását célzó indítványt nagy szöbbséggel elvetette. E határozatot Fernbach Károly főispán megfélebbezte a belügyminiszterhez.

Közigazgatási bejárás. A Budapest-Budafok-Nagytétényi helyiérdekű villamos vasut budapesti végállomása tudvalevően már nem felel meg a forgalom követelményeinek. A részvénytársaság erre való tekintettel annak az állomásnak forduló-

állomássá való átalakítását határozta el. Az erre vonatkozó tervek alapján ma tartották meg a közigazgatási bejárást Szücs András miniszteri titkár elnöklésével. A székesfővárost Antal Gyula tanácsjegyző, dr. Köncs Boldizsár ügyész és Mihályfi József műszaki tanácsos, a társaságot dr. Laufer Lajos vezértitkár és Széll Árpád cégvezető főmérnök képviselték. A bizottság a tervezett új vonalvezetést, mely hivatva van a forgalom gyors lebonyolítását lényegesen elősegíteni, elfogadta.

Községi jegyzők gyűlése. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye községi és körjegyzői egylete szeptember 23-án délelőtt 10 órakor tartja közgyűlését Pest vármegye székházának nagytermében.

A kolozsvári kongresszus. Az állami tisztviselők Kolozsvárt tartandó kongresszusának ügye nagyon szépen kezd kibontakozni. A kongresszus szeptember 24—26-án fog lefolyni. 4000—5000 tisztviselő fog azon részt venni. A kolozsvári kongresszusnak nagy jelentősége lesz az állami tisztviselők történetében. Budapesten a központi intézőség lázas sietséggel dolgozik hosszú idő óta, hogy az állami tisztviselők sorsát a maradiaságból kiemelje. A tárgyak egész légióját dolgozta ki a budapesti intézőség. A kolozsvári állami tisztviselők egyesületének választmánya a kongresszus rendező-bizottságokkal együtt ma, csütörtökön délután 5 órakor az ítélőtáblán ülést tart, melyen a folyó ügyeken kívül a kongresszus előkészítése is tárgyalás alá kerül. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete felkéri azokat a kartársakat, kik a szeptember 25. és 26. napján Kolozsváron tartandó kongresszuson résztvenni óhajtanak, hogy ezt a rendezőbizottság elnökével, Deryei A. Mihály kolozsvári posta- és táviratigazgatóval mielőbb tudassák és egyszerűs-mind azt is jelezzék, hogy melyik vonattal érkeznek, továbbá, hogy szállodában egyedül vagy másvalakivel vagy magánháznál kívánják-e megszállani és mely éjjelekre óhajtanak igénybe venni a szállást.

Új kataszteri biztosok. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a földadó-kataszter kiigazítási munkálatok ellátására, az 1909. évi V. t.-cz. 7. szakasza alapján a zágrábi kataszteri helyszínelési felügyelőséghez Bistritz József drenovaci lakost, Vukočević Janko zimonyi lakost és Furiakovics Zsigmond budapesti lakost ideiglenes minőségű kataszteri biztosokká nevezte ki.

TÁVIRATOK.

Anglia külügyi politikája.

London, augusztus 26. Az alsóház mai ülésén Asquit miniszterelnök jelentést tett a honvédelmi bizottság konferenciájának eredményéről, mely szerint az a terv merült fel, hogy a birodalom erői úgy szerveztessenek, hogy egy egységes homogén birodalmi hadsereggé egyesíthetők legyenek, ha a birodalom egysége ezt így kíváná. A tengeren való védelmet illetőleg Új-Zéland hozzájárulása a tengeri haderő kiadásaihoz való csatlakozás politikájához. Kanada és ausztráliai gyarmatok azonban külön hajóraj felállítását kívánták. A távoli keleten levő haderő átalakítását illetőleg mérlegelés tárgyává tette a Pacific-flotta terve, mely három hajóegységből állna: a keletindiai, ausztráliai és kínai vizek részére. Mindenik 1 indomitáble típusu csatahajóból, 3 másodosztályú cir-kálóhajóból, 6 torpedónaszádból és 6 tengeraltal járó hajóból állna. Új-Zéland és Ausztráliának csatahajók állítására vonatkozó ajánlatát elfogadták azzal a módosítással, hogy e hajók indomitáble típusúak legyenek. Ezen hajók egyikét a kínai, a másikat az ausztráliai hajóállomáshoz osztanák be. A miniszter végül Ausztráliának azt a javaslatát jelentette, hogy a birodalom barátainak igénybe vételével állítsanak fel külön ausztráliai hajóhadat, amely a Pacific-flotta alkatrészét képezné. Ellenben Új-Zéland hozzájárulását használják fel a kínai hajóraj részére. Ajánlották továbbá azt is, hogy Kanada kezdje a másodosztályú hajók és torpedóozúk építését.

Statárium Pittsburgban.

New-York, augusztus 26. (Saját tudósítónktól.) Pittsburgban a Press and Steel Car Company telepein kihirdették a statáriumot.

Közgazdasági laviratok.

A hirtenbergi patrongyár.

Bécs, augusztus 27. (Saját tudósítónktól.) A tőzsdén ma azt híresztelték, hogy a hirtenbergi patrongyár egy külföldi államtól milliókra menő

megrendelést kapott s erre a részvények jelentékenyen emelkedtek. A tény az, hogy a hirtenbergi patrongyár egy külföldi állammal huszmillió koronát kitevő rendelésről tárgyal és e tárgyalások még nem végződtek be. Minden valószínűség szerint a hirtenbergi patrongyár fogja megkapni a rendelést.

Amerikai tőzsdék záratal.

New-York.

	aug. 25.	aug. 24.	aug. 26.
<i>Buza</i>			
locobuza	110 ¹ / ₂	110	110 ¹ / ₂
juliusra	—	—	—
szeptemberre	107 ¹ / ₂	107	107 ¹ / ₂
decemberre	102 ¹ / ₂	102 ¹ / ₂	102 ¹ / ₂
májusra	103 ⁷ / ₈	—	—
<i>Tengeri</i>			
juliusra	—	—	—
szeptemberre	75	75 ¹ / ₂	75
decemberre	66	66 ³ / ₄	66

Chicago.

	aug. 25.	aug. 24.	aug. 26.
<i>Buza</i>			
szeptemberre	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂
decemberre	94 ¹ / ₂	94 ¹ / ₂	94 ¹ / ₂
<i>Tengeri</i>			
szeptemberre	65 ¹ / ₂	65 ¹ / ₂	65 ¹ / ₂

Newyork aug. 26. Gyapot Newyorkban helyben 12.85 (12.85 tegnap), gyapot szept. 12.23 (12.36), gyapot novemberre 12.29 (12.35), gyapot Neworleansban helyben 12.29 (12.35), petroleum Stand white Newyorkban 8.25 (8.25), petroleum Stand white Filadelfiában 8.20 (8.20), petroleum Refined in Cases 10.65 (10.65), petroleum Credit Blancs at Oil City 1.58 (1.58), zsír Western steam 12.45 (12.55), Zsír Rohe és Brothers 12.95 (13.00).

Chicago, aug. 26. (Zárlat.) Zsír szept.-re 11.97 (12.18), zsír októberre 11.95 (12.05), szalonna short clear 12.31 (12.21), sertészsír szept.-re 22.40 (22.40).

A pálinka.

Budapest, augusztus 26.

Megírtuk, hogy Pilisvörösvárott Szent István napján fa-szeszszel kevert rum élvezetétől mérgezés tünetei között hirtelen meghaltak Fakli Irén, Fakli Anna, Steanovits Péter, Ohn Kosta és Schneider Péter napszámosok, Pilisszentivánon pedig Svantner József és a felesége. A rumot a szerencsétlen munkások a budapestvidéki közsémbányatórsulat élelmiszerraktárában szereztek be. A vizsgálat során kiderült, hogy az élelmiszerraktár vizsont Keller Ignác pálinkakereskedőtől, kinek Attila-körút 60. szám alatt van a raktára, szerzi be szükségleteit. A pestvidéki ügyészség most állít a budapesti rendőrséghez, hogy Keller Ignácot hallgassa ki gyanúsítottként arra nézve, hogy kevert-e ő az általa szállított rumba faszeszt és milyen mennyiségben? Együttal a pestvidéki törvénytörvényvizsgálóbírája azíránt is megkereste a rendőrséget, hogy tarison Keller Ignác raktárában házkutatást és foglalja le az ott található rumkészletet. A házkutatást és a lefoglalást ma délelőtt fogatosította a rendőrség. A házkutatás nem járt eredménnyel, mert Keller pinczéjében már nem találtak abból a rumból, amelyet a budapestvidéki közsémbányák élelmiszerraktárának szállított. Keller Ignác mai kihallgatása során elmondta, hogy ő a rumot Reitzer Zsigmond szeszügnöktől vette, aki az üzletébe jött és kinalta a rumot. Ő, Keller a rumot úgy adta tovább, ahogy azt neki Reitzer szállította és abba methyalkoholt nem kevert. Az öt hordóból egyet Schikk budafoki kereskedőnek adott el, négyet pedig a bányászoknak.

A rendőrség nyomban intézkedett, hogy a Budafokra küldött szesz valahogyan ne kerüljön forgalomba.

A fővárosban előfordult másik tömeges pálinkamérgezés ügyében *Grünfeld* Jakab pálinkamérő ellen megindított vizsgálat során az elhunyt áldozatoknak hullarészeit vegyvizsgálat céljából kiadták dr. Felletár Emil országos vegyész, törvénytörvényvizsgálóbíró, dr. Gál Jenő védő kérelmére, dr. Szilágyi Gyula műegyetemi tanárt rendelte ki ellenőrző vegyészszakértőnek azzal, hogy Felletár köteles őt a vegyvizsgálathoz meghívni.

A vizsgálóbírónak ezt a határozatát Felletár magára nézve sérelmesnek találta és panaszos beadványt intézett az igazságügyminiszterhez. E beadványban elmondotta, hogy 35 éve hites törvénytörvényvizsgálóbíró, sohasem dolgozott ellenőrzés mellett és most sem hajlandó erre. Ő voltaképpen nem szakértő, hanem fórum

és így a vegyvizsgálatot egyedül kíván elvégezni. A miniszter a vegyészszakértő beadványát áttette a büntető törvényszék elnökéhez, hogy terjesszen fel véleményes jelentést az ügyről. A törvényszéki elnök Felletár beadványát dr. Nagy Béla vizsgálóbíróknak adta át nyilatkozattétel céljából, aki ma terjesztette be nyilatkozatát.

A vizsgálóbíró szerint Felletár álláspontja jogilag teljesen tarthatatlan. Az országos vegyész nem fórum, mert nincs imperiuma; véleménye szakértői vélemény és nincs a perrendtartásban oly paragrafus, amely a terhelést elütné az ellenőrzés jogától. Mint hogy az ő végzése minden tekintetben perrendszertű, annak megváltoztatására annyival kevésbé lehet törvényes ok, mert végzését csak a vádtanács változtathatta volna meg törvényes jogorvoslat útján.

UJDONSÁGOK.

Nem kell a Heine-szobor.

Mikor Vilmos császár megvásárolta boldogemlékű Erzsébet királyasszonyunk korfui kastélyát, Heine Henrik szobrát kidobatta a kastély parkjából.

Heine Henrik tudniillik hazafiatlan zsidó volt, Vilmos császár pedig hazafias protestáns. Egy hazafias protestáns császár pedig nem becsülheti meg szoborral egy zsidó poéta emlékezetét. Ezt megteheti egy katolikus királynő, de egy császár, aki hazafi, az más. Denikve a szobor kilöködött az Achilleon parkjából és megkezdte vég nélkül való odisszeáját, amelyet tülön-tül ismer az egész világ. Nem tudom van-e város, falu és kisközség Nagy-Németországban és Nagy-Ausztriában, amelynek ne lett volna módjában ezt a szobrot visszautasítani. Legutoljára a költő szülővárosa, Düsseldorf köszönte meg a szobrot egy kosár kíséretében.

A Heine kiadó, akik a szobrot annak idején Vilmos császártól megvásárolták, végre is belenyugodtak, hogy a szobor a nyakukon marad. Hosszu ideig nem is tettek több kísérletet rá, hogy a szobrot valahová elajándékozzák. Legujjabb azonban, ugylátszik megint reménykedés támadt a becsületes könyvkiadó kalmárok lelkében, hogy talán mégis akad a dicsőséges német kultúrának valami empórium, amelynek élén nem kupaktanács áll, hanem kulturtestület. Heine kiadói Hamburgban laknak, ahol ezer szám vásárolják Heine könyveit bennszülött polgárok is; a becsületes kiadók tehát így gondolkodtak:

— Ezek a hamburgiak tisztességes emberek. Ezeknél talán lehetne még valamit próbálni azzal a szoborral...

... Diktum faktum megtették! Fölajánlták az achilleoni Heine-szobrot Hamburg városának. Ugyebár méltóztatik tudni, hogy mi történt?

Ugy van... Az történt. Hamburg város tanácsa megköszönte a nagylelkű ajándékot, de kijelentette, hogy nem kér belőle.

Már most akinek kedve van rá, jóízűen kiboszankodhatja magát ismét ezen a német otrombaságon; én azonban inkább lebeszelnék mindenkit a boszankodásról.

Mert, mi csudát jelent az, hogy van-e Düsseldorfnak vagy Hamburgnak Heine-szobra? Van annak valami fontossága Heinere, Düsseldorfra, Hamburgra vagy a kulturára? Változtat az valamit a dolgokon? Megszaporodik-e ezzel csak egyetlenegyvel is a Heine verseinek a száma? Vagy — isten őrizzen! — elmúlik a hamburgi bornirtság révén azokból az írásokból egy is? Kevesebb vagy több lesz ezzel a Heine dicsősége? Kiseb vagy nagyobb a jelentősége, mint emberé?

Hogy így leírom ezeket a kérdéseket, kénytelen vagyok mosolyogni. Nem a hamburgiakon, azokon a naiv lelkeken, akik ebből az esetből kázust csinálnak. Bizony isten, ezeket írni sem érdemes róla. Hát kell annak a Heine Henriknek szobor? Kell annak Hamburg?

Vagyis kellene neki, ha élne?

Ördögöt.

Egy darab tiszta papiros kellene neki, meg egy finom hegyezett ludtoll.

Kérjük tisztelt helybeli és vidéki olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt, hogy az előfizetést minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fenakadást szenvedjen.

NAPIREND. Naptár. Péntek, augusztus 27. — Róm. kat. és prof.: K. József. Görög-ország: aug. 14. Marcel. — Zsidó: El 10. — A nap két reggel 5 óra 11 perczkor, nyugszik este 6 óra 50 perczkor. — A hold két délután 4 óra 55 perczkor, nyugszik éjjel 12 órakor.

A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. A közoktatásügyi államtitkár fogad d. u. 4 órakor.

A főváros pénzügyi és gazdasági ülése délelőtt 10 órakor. — A nemzetközi orvosszakírók szindikátusának ülése a Tudományos Akadémián. — A magyarországi katolikus tanítók gyűlése a Szent István-társulat dísztermében. — Az Allami Díjok országos Szövetségének választmányi ülése a Newyork kávéházban este 7 órakor. — Beiratás az Orsz. Színészegyesület színiiskolájába 3-6-ig.

A „Magyarok bejövetele“, Feszly Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon kiállítása. Nyitva 9 órától 6 óráig. Belépődíj 1 korona. — Allandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépő díj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépő díj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum régiség-tára 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-6-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma 10-1-ig. — A Széchenyi Múzeum 10-12-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3-4 óráig.

Nyitvalevő könyvtárak: Az Akadémia könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9-2-ig.

— Személyi hír. György bajor herceg kamarásával, Feilitzsch báróval Ischlből Münchenbe utazott.

— Az udvar köréből. Ischlből jelentik: Gizella bajor hercegnő és Lipót bajor herceg elbucsztak a királytól és automobilon Münchenbe utaztak.

— A czari család utazása. A Lokalanzeiger pétervári jelentése szerint a czári család szeptember 9-én utazik a Krimbe. Kíséretükben lesz Izvolszky külügyminiszter és Stolypin miniszterelnök. Olaszországi útjára csak Izvolszky külügyminiszter kíséri el a czárt.

— Five o'clock Ischlben. Ischlben ma five o'clock tea volt a gyermekvédő egyesület javára. Az egyesület fővédnöke Mária Valéria főhercegnő, elnöke pedig Széchenyi-Mikes gróf. Mária Valéria főhercegnő, Thyra cumberlandi, Olga braunschweig-lüneburgi és Vera schaumburg-lippe hercegnők kíséretükkel, valamint a magas arisztokrácia jelen voltak az ünnepélyen, amelyen Girardi Sándor, Miess Hansi, a Sitzner-quartett és Oberländer kisasszony közreműködtek. Saalburg gróf helytartósági tanácsos és a bizottsági hölgyek fogadták a magas vendégeket.

— A román király látogatása. Ischlből jelentik: Károly román királynak Ferencz József királynál Bécsben szeptember harmadika és hatodika között állítólag tervezett látogatásáról eddig illetékes helyre nem érkezett hivatalos jelentés. Ennek folytán lehetségesnek tartják, hogy Károly román király látogatását, tekintettel feleségének gyöngékedésére, újból elhalasztotta.

— A belügyminisztériumból. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter Mezei Viktor miniszteri segédtitkár miniszteri titkárrá nevezte ki.

— A bolgár király a Tátrában. Ferdinánd bolgár király, aki a minap nővére, Klotild királyi hercegnő látogatására a Tátrába érkezett, Boris trónörökös, valamint Klotild és Erzsébet királyi hercegnők társaságában Tátralomniczról a Csorba-tóra kocsizott. Amíg a király és a trónörökös Wlassics Gyula társaságában megtekintette a tavat, Klotild és Erzsébet királyi hercegnők Szent-Ivány Józsefnek, Wlassics vejének a villájába vonultak, ahol aztán a király és a trónörökös is megeázott.

— A király személye körüli minisztériumból. A király személye körüli miniszter ezen minisztériumban Töbör-étehi báró Nagy Árpád segédtitkár címmel és jelleggel felruházott miniszteri fogalmazót valóságos miniszteri segédtitkárrá nevezte ki.

— A hercegprimás Budapesten. Vaszary Kolos biboros hercegprimás befejezvéen balatoni nyári kuráját, e hónap utolsó napján Balatonfüredről hazaérkezik. Az egyházfejedelem egészségi állapotára kitűnő hatással volt a balatoni nyaralás.

— A pápa püspöki jubileuma. Rómából jelentik, hogy X. Pius pápa püspöki jubileuma november 16-án lesz és azt rendkívüli ünnepekkel fogják megülni. Az egész katolikus világban élénk érdeklődés nyilatkozik meg a jubileum iránt és a Vatikánhoz eddig érkezett közlésekből ítélve, rendkívül sok vendég érkezése várható, akik Rómában bemutatják hódolatukat a pápának.

— Kohl püspök bérmutaja. Kohl Medárd püspök a hercegprimás megbízásából augusztus 27-én kezdi meg a bérmutatóját a barsi és pozsonyi egyházmegyében. A püspök sorra járja az összes nagyobb községeket és bérmutatójáról szeptember végén tér vissza a fővárosba.

— Tanügyi kinevezések és áthelyezések. A valóságos közoktatásügyi miniszter Heuberger Rezső budapesti IV. ker. kath. főgimnáziumi r. tornatanítót az erzsébetvárosi állami főgimnáziumhoz helyezte át, Schmelhaus Dániel volt mac-keesportri rk. elemi iskolai tanítót a rákócziilletti állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki. Balogh János kissodai és Várkonyi Ferencz medvesi állami elemi iskolai tanítókat eddigi minőségükben kölcsönösen áthelyezte, Mersin Sofron padina-matei állami elemi iskolai tanítót az újmoldvai állami elemi iskolához helyezte át, Ambrus István okleveles tanítót pedig a padina-matei állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Szeredi János alsóárpási állami elemi iskolai tanítót, Barna Petyó Rezső büttösi állami elemi iskolai tanítót, Geitner Sarolta kisternyei állami elemi iskolai tanítónőt a salgótarjáni állami elemi iskolához eddigi minőségében áthelyezte. Szántóné Jungmann Margit, Csépe Mária, özv. Stumpné Sziráncza Gabriella okleveles tanítókat a salgótarjáni állami elemi iskolához, Piazza Antal okleveles tanítót a büttösi állami elemi iskolához és Braun Ilma okleveles tanítónőt a kisternyei állami elemi iskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké, Kovács Sándor tivadari állami elemi iskolai tanítót a középapsai állami elemi iskolához helyezte át, Kovács Sándorné Cséke Jolán okleveles tanítónőt a középapsai, Telkes Alfréd okleveles tanítót pedig a tivadari állami elemi iskolához rendes tanítónak, illetve tanítónővé, Várkonyi Kálmán papfai állami elemi iskolai tanítót a homokterenyi állami elemi iskolához helyezte át, Konradi Hermin okleveles tanítónőt a homokterenyi, Kovács Gyula okleveles tanítót pedig a papfai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, illetve tanítónővé, László Ferencz okleveles tanítót a törtői állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki. Budánovics Béla, Csernus Ferencz, Perényi András, Hegedűs Lajos, Agoston Béla, Romics Vincze, Vojnics Andorné, Jausz Kornélia és Dózsai Ilona okleveles tanítókat, illetve tanítókat a szabadkai külterületi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké nevezte ki és Thierry Hugó horgosi állami elemi iskolai tanítót ugyanoda áthelyezte, Tomcsányi Ferdinánd okleveles tanítót a jahodniki állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Hrabér János okleveles tanítót a kopári állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Karsay Margit okleveles tanítónőt a kevermesi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Vladucsán Miklós okleveles tanítót a plugovai (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki, Arató Andor máriaradnai és báró Babarczy Jenőné Józsa Jolán kótaji állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőt kölcsönösen áthelyezte.

— A Szent Jobb kitétele. A budai királyi vártemplomban ünnepies köztiszteltetle augusztus 20-án tették ki a Szent Jobbot, melyhez igen sokan zárándokoltak ugy a fővárosi, mint a vidéki közönség köréből. A szent ereklye még egy napig marad kitéve és holnap, pénteken délután öt órakor ünnepies Tedeum kapcsán helyezik vissza végleges helyére, a vártemplom főszentélyének fülkéjébe.

— Földrengés Háromszék vármegyében. Az országos meteorológiai intézethez érkezett értesítés szerint Zabela községben e hónap 24-én, kedden, éjjelután 1 és 2 óra között keletről nyugatra vonuló két erős lökésből álló földrengés volt érezhető.

— Fölrobbant kaszárnya. Sabiában, Yemen közelében az irreguláris arabs lovasság főnöke aláaknáztatta és a levegőbe röpítette a reguláris török csapatok kaszárnyáját. A robbanás következtében 239 katona meghalt vagy megsebesült.

— **A svédországi nagy sztrájk.** A stockholmi társaság legelőkelőbb hölgytagjai, köztük *Lagerlöf* Zelma, a híres író, tegnap küldött-séggel mentek a királyhoz és a miniszterelnökhöz, hogy a sztrájk megszüntetése ügyében erélyes közbelépésre kérjék őket. Azonban sem a király, sem a miniszterelnök nem volt otthon és kérvényeiket egy-egy hivatalnok vette át.

— **Kolera Rotterdamban.** Már jelentettük, hogy Rotterdamban tegnap négy gyermek halt meg, a kikkől a bakteriológiai vizsgálat kiderítette, hogy kolera volt a halál oka. Ma azt táviratozzák a hollandiai kikötővárosból, hogy egy hajón egy felnőtt ember is gyanús tünetek között halt meg. Eddig tizennégy felnőtt és ugyanannyi gyermek áll megfigyelés alatt a barakokban. Megtették az óvintézkedéseket, hogy a kolera továbbterjedésének útját állják.

— **Pénzügyi kinevezések.** A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök *Mon-dics* Jenő budapesti pénzügyi számtanácsost végleges minőségben pénzügyi tanácsossá a pénzügyminiszteri számvetőséghez, továbbá *Hóbián* János brassói, *Zádor* Sándor budapesti, *Kiss* Lajos tordai, *Mogus* Károly belvári, *Brezina* József zágrábi, *Spanner* Ferencz budapesti, *Kiss* Sándor soproni, *Hubay* Barnabás miskolci, *Veress* Dezső dési, *Kapus* Sámuel zilahi, *Madách* Imre balassagyarmati és *Ragályi* István rimaszombati pénzügyi számvizsgálókat, valamint *Gogolák* Károly számtanácsosi címmel és jelleggel felruházott budapesti pénzügyi számvizsgálót végleges minőségű pénzügyi számtanácsosokká, állomáshelyükön való meghagyással, továbbá *Gáti* Gyula aknaszlatinai, *Peplowski* Sándor, *Óvári* Armin, *Kelecsényi* Agoston és *Schödl* Nándor budapesti, *Gayer* János pozsegi, *Pellei* Jenő aknaszlatinai, *Eördögh* Róbert, *Gerhardt* Rezső és *Böhm* Sándor budapesti, *Udvardy* Miklós szolnoki, *Zsivkovics* Vladimír zágrábi, *Bócz* Endre székelyudvarhelyi, *Skrgattcs* Velimir pozsegi, *Müller* Vilmos, *Herzog* Géza dr., *Major* Gyula, *Major* Ferencz dr., *Hammerl* Rezső, *Fodor* Ferencz és *Szennik* Zsigmond budapesti, *Szabó* Sándor tordai, *Linke* Tivadar és *Rákóczy* Sándor budapesti, *Horváth* Mihály pécsi, *Peres* Godó Mihály budapesti, *Czibaron* Vilmos lugosi, *Bitskey* Illés és *Trettina* István budapesti és *Csák* János temesvári pénzügyi számtanácsost végleges minőségben pénzügyi számtanácsosokká, állomáshelyükön való meghagyással, *Gallner* Ferencz, *Németh* Ferencz, *Kovács* Pál, *Kolosi* Lajos, *Járó* Gyula és *Könschel* Konrád budapesti segélydíjas pénzügyi számtanácsosokká ideiglenes minőségű pénzügyi számtanácsosokká a pénzügyminiszteri számvetőséghez, végül *Zombory* Lajos, *Kárpáti* István és *Neuwirth* Lipót budapesti díjtalan pénzügyi számtanácsosokká a pénzügyminiszteri, *Sárközy* Balázs budapesti díjtalan pénzügyi számtanácsosokká a m. kir. dohányjövődék központi igazgatósága, *Moldoványi* Jenő budapesti lakost a m. kir. állami hidak igazgatósága mellé rendelt számvetőséghez ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számtanácsosokká nevezte ki.

— **A pittsburgi munkásforradalom.** A pittsburgi események annyira elmérgesedtek, hogy amitől előre félni lehetett, bekövetkezett: kihirdették az ostromállapotot. A rendőrség az utóbbi huszonegy óra alatt rendkívül kiméretlenül járt el a tömeggel szemben. A rendőrök és katonák oly békés polgárokat is megláttak, akiknek semmi közük sincsen a sztrájkhoz; egy rendőr például egy tekintélyes orvost halálosan megsebesített. A közvélemény a társaság ellen foglalt állást, mert kegyetlenül bánt munkásaival, akik többnyire magyarok és osztrákok. A sztrájkoló munkások körében, akiket katonaság őriz, leírhatatlan az izgatottság. Igen sokan megszöktek a gyártelepről, mert félnek a sztrájkoló munkások bosszujától. A sztrájkolóknak tegnap rendőrök felügyelete alatt elégették elesett társaik holttestét. A rendőrség a legszigorubb felügyeletet gyakorolja. Még az asszonyoknak is megtiltották az utcán való csoportosulást. Tegnap a rendőrök néhány asszonyt, akik az utcán csoportosultak, megkérdezték, nincs-e náluk fegyver. Az asszonyok erre előrántották revolvereiket és a rendőrökre lőttek, akik ezután természetesen nem gyakoroltak többé kegyelmet velük szemben. A rendőrök a vásárcsarnokokban bevásárló asszonyok kosaraiban is találtak revolvereket.

— **Spanyol hajó katasztrófája.** Egy spanyol kereskedelmi hajó *Fuenteventura* szigetnél hajótörést szenvedett. A kapitány és nyolcz matróz életét vesztette.

— **Halálos masirozás.** Egy zágrábi lap jelentése szerint egy *Raguza* mellett gyakorlatozó csapatnál majdnem megismétlődött a bileki eset. A csapatok reggel 4 órakor vonultak ki és délután 3 órakor tértek vissza a gyakorlótérre. A tizenegy óráig tartó gyakorlatozás ideje alatt sem a legénység, sem a tisztikar semmiféle táplálékot nem vett magához, aminek következtében nagyon sokan megbetegedtek. Sok súlyos beteget a helybeli kórházba szállítottak. A katonák között vannak olyanok is, akik a tavaszi kemény határszolgálatban is résztvettek és most ismét ilyen nehéz gyakorlatok végzésére kényszerítették őket. A katonák elmondták, hogy reggel 4 órakor egészen híg kávét kaptak és azonkívül egész délután 3 óráig semmit sem ettek és nem ittak, pedig a hőség szinte elviselhetetlen volt. A betegek száma 213, köztük tizenhárom tiszt. Ugyancsak *Raguza* közelében már az elindulás előtt egy tartalékos napzárast kapott és holtan rogyott össze. Menetelés közben egy másik tartalékos, *Bokic* Iván esett össze holtan. A szerencsétlen nő ember és két gyermek apja. Mikor áldott állapotban levő felesége a borzasztó hírt megtudta, szívzselhűdést kapott és így a két kis gyermek teljesen árván maradt. A gyermekek *Raguza* felé vették útjukat, hogy a tengerhez érjenek, *Cavtal* falujában valaki megszólította őket, hogy hova mennek, mire így feleltek:

— Hajóra akarunk szállani és a „császár urhoz” megyünk, az majd eltart bennünket!

A jölelkü emberek erre magukhoz vették az árvaikat.

Hír szerint a katonai hatóságok megindították a vizsgálatot a szerencsétlenségért felelős katonai parancsnok ellen.

Erre az esetre vonatkozólag Bécsből a következőket jelentik: Az Agr. Tagbl. ama hírére vonatkozólag, mely szerint a *Raguza* környékén megtartott katonai gyakorlatok alkalmával egy igen erős menetelésnél 200 ember megbetegedett és egy ember meg is halt, mérvadó katonai helyen kijelentik, hogy ilyen esetről eddig semmiféle hivatalos jelentés nem érkezett. Már ebből is kitűnik, hogy az erre vonatkozó hírek legalább is nevétesen (?) tulzoztak. Ezt már abból is lehet következtetni, hogy az Agr. Tagbl. híre szerb forrásból származik.

— **Gyujtogató és tolvaj gróf.** Megirtuk már, hogy *Cluzieux* grófnak a bretagnei Finisterre-departementben levő kastélyát a gróf saját unokája felgyújtotta és a zavarosban halászva nagyobb mennyiségű pénzt lopott, azután megszökött. A feltűnést keltő esetről most a következő részletes tudósítást kaptuk: A titkos rendőrség *Vicomte de Cluzieux*-nak, a gróf unokájának személyében *Dinanban* elfogta a tettest. A vádolt a kihallgatás folyamán elvesztette eszméletét, majd a végletekig tagadott, de az el.ene szóló bizonyítékok oly erősek voltak, hogy végre is vallani volt kénytelen. A fiatal gonosztevő ezeket mondta:

— Jelenleg a dinani 24. dragonyosvezredben szolgálok. Julius 10-én este 9 órakor hagytam el *Dinant*-ot, és nagyatám kastélya felé vettem utamat. Éjjel, amikor mindenki aludt a kastélyban, titokban felgyújtottam az épületet és aztán visszaosontam az ágyamba. Mikor a tűzillámát hallottam, rémültséggel tettem ugrtam ki az ágyból és menekültem, miközben nagyatám szobájából ötezer frank készpénzt és egyéb értékpapírokat vettem magamhoz. Ezeket az értékpapírokat azonban a huchandeti erdőben elszórtam, mert könnyen áruhámmá lehettek volna. Tettemet nagyon megbántam, de kénytelen voltam valamiképpen pénzt szerezni, mert sok kártyaadósságot csináltam.

— **Bériol konkurrense.** Egy londoni távirat szerint *Westlake* William ezredes, aki a minap egy nyolcz láb hosszú és két láb széles deszkán, amely csak egy kis vitorlával és egy evezővel volt ellátva, elhagyta a doveri kikötőt és Franciaországba akart eljutni, rendkívül kalandos utat tett meg. *Westlake* ezredes a mult szombaton reggel hagyta el *Dover*-t, de nem jutott el a francia partig, mert a szél és a tenger áramlata az Eszaki tengerbe hajtotta. Ott a hullámok ide-oda vetették a gyöngydeszkaszalát és az ezredest többször az a veszedelem fenyegette, hogy a vízbe fullad. Csekély élelmiszert és ivóvízkészletét a hullámok lesodorták a tengerbe. Két napot és két éjszakát étel és ital nélkül töltött el a viharos tengeren, míg végre a harmadik napon belga hajósok észrevették és *Ostendébe* vitték a teljesen kimerült ezredest.

— **A kirabolt étkező-kocsi.** A mai reggeli lapok hírt adtak arról, hogy tegnap egy ismeretlen egyén *Sárosd* állomáson felszállott az 1001-es fiúme— budapesti gyorsvonatra s egy távirat felmutatásával utasította a gyorsvonat étkező kocsijának egész személyzetét, hogy adjanak át neki mindent s azonnal utazzanak vissza Fiuméba. Ennek megtörténte után hír szerint az idegen az egész étkező-kocsit kifosztotta s aztán megugrott. Ezzel szemben a Hálókocsi Társaságtól azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a kifosztásról szóló hír tulzozott. A tény az, hogy *Sárosd* állomáson felszállott a gyorsvonatra a társaság *Tébert* József fizetőpinczére s felmutatott a fizetőpinczérnek egy irást, amelyben az igazgatóság utasítja a főpinczért, hogy adjon át mindent *Tébert*nek, ő maga pedig haladéktalanul utazzék vissza Fiuméba. Ez meg is történt. *Sárosdtól* kezdve egész *Budafokig* tehát *Tébert* vette a főpinczér szerepét és neki fizettek a vendégek. *Budapest*en a begyült pénzrel, amely mindössze közel harmincz koronát tett ki, leszállott a vonatról és megszökött. Ez a hiteles története az étkező-kocsi kirablásáról szárnyra kelt rémhíreknek.

— **Szent Buddha hamvai.** Jelentettük már, hogy *Purushapuraban* megtalálták *Buddha* hamvait. Az érdekes eseményről most részletes tudósítást hoz a „*The Times*.” Az ásatásokat dr. *Spooner* az indus régészeti osztály vezetője fogantatosította, még pedig egy *Foucher* nevű francia orientalista kezdeményezésére. *Buddha* testét a halála után elégették és a maradványokat szétosztogatták az azokért viaskodó hívők között. Utóbb a hamvakat elhelyezték a *Kushan* császár idejében létesült hatalmas és pompás *Purushapura* pagodában. *Mahmud Ghazni* támadása után eltűnt és feledésbe merült a szent hamvak helye. *Hinnen*-*Csang* szerencsére feljegyezte a templom pontos távolságát és az adatok alapján ki lehetett számítani, hogy hol kell keresni a templomot. Több felkutatási kísérlet meghiúsult a feljegyzésben megjelölt hegylánczolatnak egy másikhoz való nagy hasonlatossága miatt. Végre aztán *Foucher* egy szoborra akadt, mely a helyes nyomra vezetett. A munkát *Spooner* dr. vezetésével folytatta az indus régészeti osztály. Egy évi ásatás után előkerült a relikviakamara, benne egy fémláda és abban hamvak. A legfontosabb felírás így hangzik: „Tiszteld a Szarvasivadék-szekta tanítóit.” Ennek a szektának hívei vitték a *Buddha*-hamvak egy részét északra. A relikviárium három csont-darabot tartalmaz. Rendkívül jelentőséges kérdés, hogy mi lesz a hamvakkal, mivel a buddhista vallás legfőbb czeremóniája a *Buddha*-szobrok és relikviák imádása.

— **A baja —báttaszéki vasut.** A baja—báttaszéki hidat és vasutat ma adták nagy közönség jelenlétében át a közforgalomnak. A kereskedelmi minisztert *Horváth* Károly kir. tanácsos, vasuti és hajózási főfelügyelő képviselte. Az államvasutak megbízásából *Ofner* üzletvezető-helyettes, *Baja* város részéről báró *Ambrozovics* főispán jelentek meg. A főispán hosszabb beszédben vázolta az országos érdekeket, amelyek a megnyitási akthoz fűződnek és méltatta a megnyitási pillanatának jelentőségét. Tolnavármegye képviselőjeben *Simonovits* Elemér alispán mondott köszönetet, hogy a kereskedelmi miniszter lehetővé tette a közgazdaságilag fontos irány megnyitását. Amint az első vonat a községet érintette, a közbeeső falukban ezekre menő közönség általános éljenzésben tört ki. Délután 2 órakor a Nemzeti-szálló díszteremben banquet volt, amelyen *Kossuth* Ferencz kereskedelmi minisztert, valamint a kormány többi tagjait éltették.

— **Újabb kivégzés Németországban.** *Berlinből* jelentik, hogy a császár visszautasította *Magh* technikus kegyelmi kérvényét, akit a trieri esküdtbíró-ság halálra ítél, mert egy *Regel* nevű kereskedőt a vonaton meggyilkolt. *Magh*ot ma reggel *Trier*-ben kivégezték.

— **Gyári munkások veszedelme.** A *bordeauxi* szerszámgyárban kazánrobbanás történt. Huszonegy munkás erős égést szenvedett és beszállították őket a kórházba. Számos munkás még a beomlott gyárnak romjai alatt van.

reggeli lapok
eretlen egyén
-es fiúme—
felmutatásá-
sijának egész
ki mindent s
Ennek meg-
z egész ét-
grott. Ezzel
a felvilágo-
ó hír tulzolt,
son felszál-
lésef fizető-
ek egy irást,
a főpinczért,
maga pedig
a. Ez meg is
afokig tehát
neki fizettek
nzszel, amely
t ki, leszál-
iteles törté-
zárnyra kelt

ntettük már,
k Buddha
ost részletes
ásatásokat
ály vezetője
oucher nevű
ére. Buddha
naradványo-
skodó hívők
helyezték a
t hatalmas
ban. Mah-
int és fele-
ye. Hinnen-
a templom
pján ki le-
keresni a
et meghiu-
gylánczolat-
sonlatossága
borra akadt,
A munkát
z indus ré-
in előkerült
dika és ab-
s így hang-
ta tanítóit.

a Buddha-
viarium há-
kkivül jelen-
hamvakkal,
hermóniája a
sa.

a—bátaszéki
nség jelenlé-
kedelmi mi-
vasuti és
államvasutak
ycttes, Baja
pán jelentek
vázolva az
yitási aktus-
pillanatának
teben Simo-
netet, hogy
e a közgaz-
mint az első
eeső faluk-
éljenzésben
szálló disz-
uth Ferencz
ormány többi

Berlinből je-
Magh tech-
esküdtbíró-
kereskedőt
eggel Trier-

bordeauxi
nt. Huszon-
zenvedett és
nos munkás
van.

— **A vasuti szerencsétlenségek.** A szatmárme-
gyei vasuti szerencsétlenség dolgában tegnap fe-
jezték be a vizsgálatot. A vizsgálat eredménye-
kép a tegnap már közöltek kívül felfüggesz-
tették még Zimán György pályáért, Demeter
Sámuel vonatvezetőt, Lipcsey mozdonyvezetőt,
Pogány Frigyes mikolai állomás-előljárót pedig
áthelyezték raktárkezelővé Ungvárra. A vizsgálat
eredményét titkolják ugyan, de a vizsgálat során
kihallgatottak vallomásából megállapítható, hogy
az állomás-előljáró tolatási parancsot adott a
mozdonyvezetőnek, azután pedig bement az Iroda-
helyiségbe, hogy meggyőződjék, vajjon jelez-
ték-e a Halmi felől jövő vonat indulását. Míg
az állomás-előljáró odabent járt, a vonat el-
indult, mikor pedig Pogány kiment a pályára,
nyomban kiadta a parancsot, hogy minden vona-
tot meg kell állítani. A váltótör azonban nem volt
ott, a következő pályáért pedig aludt. Az utána
következő pályáért a felesége jelentkezett a te-
lefonhívásra, ő azonban már nem tudta megaka-
dályozni az összeköttetést. Az állomás-előljáró, ki
kétyermekes családapa, a szerencsétlenség éjsza-
káján teljesen megöszült. A Bicske és Szár kö-
zötti vonat kisiklásáról a következőket jelentik
még: A kisiklás egy nagyobb bevágásban történt,
ami nagyban hátráltatta a pálya helyreigazítását.
Eddig még csak az egyik vágányt sikerült
helyrehozni s ezen bonyolítják le az egész
forgalmat. Fischer Péter vonatvezetőnek fejét
szombat sikerült megtalálni a mozdony alatt. A
szerencsétlenség testét hosszában hasította szét a
gép, fejét pedig teljesen letépte, amint rádől.
Szaron temették el nagy részvét mellett. Még egé-
szén fiatal ember volt, nemrég tette le a vizsgát
és csak néhányszor vezetett vonatot. Pintér István
fékező, aki súlyos sérüléseket szenvedett, a mai
jelentések szerint szintén meghalt Budapesten.
Schlesinger és Knopp vonatkísérőknek sérülései
nem életveszélyesek. Egyik verzió szerint a 80.
számu tehervonat alkalmazottjai észrevették, hogy
egy pár vonatkerék leesett s a legközelebbi őrház-
nál értesítették is az őr a dolgról, de már későn
volt. A másik verzió szerint semmit sem tudtak
röla. Majd a vizsgálat fogja kideríteni, hogy kit
terhel a felelősség. A szerencsétlenség színhelyét
még most is nagyon sokan keresik fel.

— **Új dróttalan táviró-vonalak.** Marconi most
azzal a merész tervvel foglalkozik, hogy a brit
világbirodalom minden részében drótnélküli táviró-
állomásokat rendezzen be. Bár a tervnek kivitele
sok nehézségbe ütközik, Marconi teljes bizoda-
lommal reményli, hogy vállalkozása sikerrel fog
járni. Eszerint a táviróvonalak összes hossza tizen-
háromezer angol mérföld lesz és az egyes utira-
nyok között így oszlik meg: Anglia—Malta 1600
mf., Malta—Kairo 1050 mf., Kairo—Aden 1300
mf., Aden—Bombay 1650 mf., Bombay—Colombo
600 mf., Colombo—Singapore 1550 mf., Singapore
—Perth 2100 mf., Perth—Adelaide 1200 mf., Ade-
laide—Sidney 700 mf. és Sidney—Wellington 1200
mf. Singaporeból Honkongig is fognak létesíteni
összeköttetést. Ausztráliát és Indiát azután Dél-
Afrikával kötik össze, azonkívül Mauritius és Nel-
son szigetén is létesítenek állomást. Montreal és
Jamaika közt szintén dróttalan távirót terveznek
1900 mf.-nyi távolságon Jamaika és Brit-Guajana
közt 1300, Guajana és Brit-Nyugat-afrika közt
2700 mérföldnyi távolságon.

— **Szenzációs letartóztatás Athénben.** Athénben
letartóztatták *Spyromilia* kapitányt és ez a letar-
tóztatás óriási izgalmat kelt. A kapitány ugyanis,
aki aktív tiszt, az athéni központi komité lelke és
akinek agitációja ellen a porta *Nahib* bég athéni
követ útján már többször tiltakozott. A letartóztatás-
nak nincs direkt politikai jellege, de kétségtelen,
hogy a görög kormány a portának akart vele szol-
gálatot tenni. A hadügyminiszter ugyanis nemrég
Spyromiliát áthelyezte egy másik helyőrségbe, de
a kapitány vonakodott elutazni és kijelentette, hogy
neki a mostani bonyolult helyzetben hazafias kö-
telessége itt maradni. A kapitányt a csendőrség
tartóztatta le és haditörvényszék elé fogják állítani.

— **Az offenbachi tragédia.** Offenbach vá-
rosában kinyomozták azt a fiút, aki a hat iskolás-
leány vízbeledalását okozta. A gonoszlelkű fiút
Schnell Bálintnak hívják és 11 esztendő. Be-
vallotta, hogy ő nyomta le a Majna zsilipjének
emelyűjét, miáltal a zsilip kinyílt és a víztömeg a
csatornába zuhant és a szerencsétlen fürdő kis-
leányokat magával ragadta.

— **Tolstoj titkára.** Tolstoj arra kérte a tulai
kormányzót, engedje meg, hogy Szibériába szám-
üzött titkára ne a közönséges gonosztevőkkel tegye
meg a nagy utat, hanem saját költségén utazhas-
sék, habár rendőrök fedezete mellett. Nagy nehe-
zen sikerült is ezt kieszközölnie, sőt hosszabb tár-
gyalás után a kormányzó megenedte, hogy Gussev
az eltolonczolás előtt még találkozhassék Tolstoj
leányával, Alexandrával és az új titkárral. Ezért
rendőrök vitték őt Jasnaja Poljánába s egy óra
hosszat beszélhetett a gróf leányával és új titkárá-
val, de Tolstojnak csak annyit engedtek meg, hogy
a küszöbön megölelheti volt titkárát, beszélnie
azonban hozzá nem volt szabad.

— **A Columbia katasztrófája.** Monteideo-
ból táviratozzák, hogy hat buvár éjjel-nappal
kutatja a hajókatasztrófa áldozatainak holt-
testeit a tengerben. A *Columbia* egész pos-
tája, köztük nagy értékű csomagok oda-
veszttek. A holttesteket a vámhivatalban ra-
vatalozták fel és a szakadó záporosóben ezré-
vel tódul a nép megadni a végtiszteséget.
Igen sok holttestet nem lehet agnoszkálni. A
kikötőben minden hajó félárbozra bocsá-
totta lobogóját. — Bécsből jelentik: A
„Norddeutscher Lloyd“ itteni képviselősege
újabb híreket kapott a monteideoi kikötő-
ben történt katasztrófáról. A képviselőség
tegnap távirati értesítést kapott, hogy a
„Schlesien“ gőzös Monteideoba érkezett.
A „Schlesien“ július huszonegyedikén indult
el Brémából és Antwerpenen, Lisszabonon és
Madeirán át Monteideoba ment. Fedélzetén
pusztán teherátut vitt. A sulya 5536 tonna
volt, a gépezete 2860 lóerejű, a legénység
száz főnyi. Órákint tizenöt tengeri mérföld
a sebessége. A monteideoi kikötő
nagyon nagy, de annyira sekély, hogy a legtöbb
hajónak a várostól két-három tengeri mérföld-
nyire kell horgonyozni. Mivel pedig itt
erős szélviharok szoktak járni, a kikötés és
kirakodás felette nehezen megy. Rendszerint
harminczhat-negyvennyolc óráig vesztegelnek
ott a gőzösek és többnyire este távoznak,
hogy reggelre Buenos-Ayresben lehessenek.
A „Schlesien“ ezuttal kivételesen reggel ké-
szült Monteideot elhagyni és az elindulásnál
megtörtént a katasztrófa. A „Columbia“ jelen-
tekenyen kisebb a német gőzösnél.

— **Az orosz rendőrség szeanyese.** *Burzev* orosz
forradalmár, aki *Hartingot* és *Azevet* leleplezte, a
Vorwärts című szocialista lap mai számában
folytatja leleplezéseit. Ma megjelent cikkelyében
a czárral és a czári családdal foglalkozik és az
eredetiek után fényképezett másolatokban bemuta-
tott okmányok alapján szembeszáll azzal a fölfog-
gással, hogy a czár csak akarat nélküli, gyöngye játéks-
zer környezetében. A czár mindenről tud, ami a
birodalmában történik. A rendőrség főnöke minden
hónapban kétszer egyetlen példányban megjelenő
újságban állítja össze a czár számára a megtörté-
nt eseményeket. Az újság minden kommentár
nélkül csak egyszerűen ismertet az eseményeket.
Burzev szerint a czár alaposan tájékozva van a
titkos rendőrök üzelmeiről és arról is tud, hogy a
titkos rendőrség agent provokatörök alkalmaz.
Ő maga is elolvassa azokat a leveleket, amelyeket
ezek az agent provokatörök Oroszországban és a
külföldön az orosz forradalmároktól ellopnak és
általában a titkos rendőrség minden dolgaról ala-
posan tájékozva van.

— **A kassai merénylet.** A kassai merénylet
ügyében még mindig nincs eredmény. Ma jelent-
kezett a főkapitányságon egy rákóczi-uti keres-
kedő és elmondotta, hogy napokkal ezelőtt egy
30-35 év körüli napbarnított arcú, vidékinek
látszó uriasan öltözött nő állított be az üzletébe
és egy nagyobb faladát kért. Az asszony által ki-
vánt láda nagysága teljesen megfelelt a kassai
pokolgép ládája méreteinek. Ő nem tudott faladát
adni, hanem megfelelő nagyságu papirdobozt
ajánlott. A feketeruhás nő erre így válaszolt:
— Azt nem használhatom, mert ékszer aká-
rok vidékre küldeni.

Ezzel távozott. A rendőrség ezen a nyomon
is megindította a nyomozást.

— **Rowlott hus.** A párisi újságok jelentik Tou-
lonból, hogy a 174. torpedónaszád legénységének
több katonája romlott húst kapott és mérgezési
tünetek között megbetegedett.

— **Nagy villamos katasztrófa.** Milanóból írják
hogy az a nagy szerencsétlenség, amelyet a vil-
lamáram rövidzárta a mulkorában a *Lecco* mel-
letti *Olginateben* okozott, most nagyban foglalkoz-
tatja a technikusokat. Kétségtelen ugyanis, hogy a
katasztrófát a kezelés hanyagságán kívül technikai
hibák is okozták. *Olginate* az *Orabia* részvénytár-
saságtól kapja a villamvilágítást, ez a társaság pe-
dig, — mint Olaszországban nagyon gyakori eset —
azon az állásponton van, hogy a közönségnek sok
pénzért lehetőleg minél kevesebb ellenszolgáltatást
kell tenni. Ezért takarékoskodik a főszereléssel
és ezért olyan csekély a kezelő személyzet
száma. A katasztrófa estéjén például egy tí-
zennégy éves alkalmazott volt szolgálatban
a villamos központban, aki, mikor a nagy
kábel rázuhant a világítás vezetékeire és
azt meggyújtotta, elvesztette a fejét és kiszal-
adt. Ha hozzáértő és megbízható ember lett volna
jelen a veszedelem megtörténténél, egyszerűen
azonnal elzárta volna az áramot és semmi baj sem
történt volna. Így azonban a 3000 volt erejű áram
a vezetékekben szétterjedt és a lakásokban gyuj-
togatni kezdett, amit megakadályozandó, az embe-
rek a villamgombhoz siettek, lecsavartak, de me-
részségüket nagyrészt életükkel fizették meg. A
szerencsétlenségnek újabb, pontos adatok szerint
16 halottja és 20 súlyos sebesültje van. Még sze-
rencse a szerencsétlenségben, hogy a katasztrófa
nyáron és a korai esti órákban (fél 8 tájban) törté-
nt, amikor még aránylag kevés lakásban világi-
tottak, mert különben százakra ment volna a ha-
lottak száma.

— **Gyilkosság a légyotton.** Bégaszentgyörgyön
véres kimeneteli szerelmi találkozás történt. *Fr-
délyi* Pál bégaszentgyörgyi 59 éves földmivesnek
ugyanis találkaja volt a község melletti fűzesben
Petrovics György cigány fiatal feleségével. *Pet-
rovics* meglepte az enyelgő szerelmeseket s rátá-
madt Erdélyire, aki védelmére kést rántott s a
dulakodás hevében úgy szurta meg *Petrovicsot*,
hogy az nyomban meghalt. A csendőrök letartóz-
tatták Erdélyit, aki a kihallgatás alkalmával ugy-
adta elő a dolgot, mintha *Petrovics* és felesége
összebeszéltek volna, hogy megszarolják őt, *Pet-
rovics*né ellenben határozottan állítja, hogy megölt
férjének a találkozásról semmiféle előzetes tudomá-
sa nem volt és véletlenül lepte meg őket. A
csendőrség a kihallgatás után szabadon bocsátotta
Erdélyit, de feljelentést tett ellene a nagybecske-
reki királyi ügyészségnél, amely az eljárást már
meg is indította.

— **A varsói panamák.** Varsó város képviselő-
testületénél óriási sikkasztásnak jöttek nyomára.
Közpénzek elsikkasztásán kívül, amiben a városi
tanács elnöke is résztvett, a vizsgálóbizottság szá-
mos hivatali visszaélést is fedezett föl. Legérdeke-
sebb a dologban, hogy a hivatalnokok egy rabló-
bandát tartottak fenn, amely a város vagyonos
polgárainál kisajátításokat rendezett, vagy politikai
gyilkosságok eszköze volt. A hivatalnokok fizetési
lajstromában olyanok is szerepeltek, kik több mint
husz éve meghaltak már. Az a vizsgálóbizottság,
amelyet *Skalon* főkormányzó a varsói közigazgatás
visszaéléseinek megvizsgálására küldött ki, kiderítette,
hogy a közigazgatási hivatalnokok rengeteg
összegű közpénzeket sikkasztottak el és maga a
városi tanács elnöke is részes a sikkasztásokban.
Bebizonyosodott, hogy a városi hivatalnokok évek
hosszu során át meghamisították a pénztári
könyveket, a szállításoknál hitvány árut vettek át
és a különbözetet megosztokodtak a szállító
czégekkel. Valóságos rablóbanda garázdálkodott a
moszkvai mintára, amely gazdag polgárok ingat-
lanait kényszer útján kisajátította és a városnak
magas összegekről számolt el. Olyan adatok is
merültek fel, amelyekből a vizsgálóbizottság azt
következteti, hogy a sikkasztó városi hivatalno-
kok lelkét politikai gyilkosságok bűne is terheli.

— **Gyanus halál.** Élesd község lakosságát nagy
izgalomban tartja *Richter* Károly fiatal földbirtokos
hirtelen halála. Az alig 39 éves ember Élesd mel-
lett bérelt birtokán vasárnap gyanus tünetek közt
hirtelen megbetegedett és még azon éjszaka meg-
halt. Halálát állítólag a birtokon lévő kut mérge-
zett vize okozta. A járásbírósg megindítja a vizs-
gálatot s a földbirtokos holttestét exhumáltatja.

— **Véres szerelmi dráma Bécsben.** Bécsben a Lichtensteinstrasse 133. szám alatti *Bucher*-szállodában tegnap borzasztó szerelmi dráma játszódott le. Reggel egy férfi és egy nő jelentek meg a szállóban és szobát kértek. A bejelentési lapon mint „*Bauer Ferencz vasúti hivatalnok és neje*”, Gmundból írták be magukat. Dél előtt a férfi eltávozott a szállóból és a portásnak azt mondta, hogy nemsokára vissza fog térni. Fél órával később a szálloda takarítónője a magára maradt nőt és állítólagos feleségét, átmeteszelt torokkal holtan találta a szoba padlóján. Az előhívott rendőrség csakhamar megállapította a dráma szereplőinek személyazonosságát. A gyilkos férfi neve *Gröger Adolf*, 25 éves, osztrák államvasúti géplakatos, aki Kazarett-utca 41. sz. a. bir állandó lakással. Az áldozat neve *Zeller Karolin*, magánhivatalnoknő, Zeller Károly gmundi iparos 20 éves leánya. A hátrahagyott irományokból megállapították, hogy a szerelmes pár közös beleegyezéssel határozta el magát a halálra és hogy a leány beleegyezett abba, hogy a férfi őt meggyilkolja. A szoba asztalán továbbá *Gröger* hátrahagyott sorait fedezték föl, amelyben megírja, hogy ő valamely más, alkalmasabb helyen fog öngyilkossá lenni. A merénylő apja, amikor a véres eseményről értesítették, nagyon megrendült. Előadása szerint tudomással bírt a fiatal pár szerelmi viszonyáról, de sejtelve sem volt arról, hogy a szerelmesek ilyen végzetes tervet forralnak. Az elkövetett tett oka csupán reménytelen házasság lehetett, mert mindketten igen szegények voltak. Valószínű, hogy *Gröger* is el volt határozva az öngyilkosságra és csak a véres gyilkosság elkövetése után vesztette el a bátorságát. Azt hiszik, hogy a büntetés miatt való félelmében megszökött. A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett a kézrekerítésre.

— **Kézrekerült család.** A szegedi rendőrség ártalmatlanná tett egy falálékony csalót, aki munka helyett apró és furfangos csalásokból tengette évszámra Szegeden az életét. *Rácz Gligorian* ő és két év előtt, mint végrehajtót keresték. A jószívű *Gligorian* ugyanis beállított egyes magányos adózókhoz, kiadta magát végrehajtónak és bár — mint mondta — fájt a szíve, foglalni akart. A szegény emberek megijedtek a hivatalos tekintélytől és könyörgésre fogták a dolgot. *Gligorian*nak jó szíve volt, tehát megelégedett az adó felével. Így jótékonykodott egy darabig, amíg rájöttek és a Csillag-börtönbe került enémü teteleért. Alig került ki azonban, újra kezdte a szélhámoskodásait. *Rácz Gligorian* a tavasszal beállított *Almássy Endre* szinigazgatóhoz és kiadva magát asztalossegédnek és színházi diszitőnek, munkát kért. Nagy szakértelemmel megnézte a zinháznál a hiányt és a felületett szinigazgatóval megalkudva, előleget kért. A pénzt zsebrevágta azzal, hogy délután majd megkezd a munkát. Természetesen sohasem látták többé. A multkor *Weresmortean* Nicefor tanító a délvidekről Szegedre jött, hogy államfogházi büntetését megkezdje. A végzete valahogy összehozta *Rácz Gligorian*nal, aki államfogházi felügyelőnek mutatkozott be. A tanító igen megörült és fizetett az ál-felügyelőnek bort, pezsgőt, vacsorát. Kvaterkázás közben így szólt a szélhámos:

— Kedves tanító ur, ha nem indiszkrét a kérdésem, van önénél pénz?

— Van, hogyne. Miért kérdezi az államfogházi felügyelő ur?

— Ez, kérem, fontos dolog, mert a szabály az, hogy az államfogyoknak pénzt nem szabad bevinni a fogházba. A dolog vége az lett, hogy a félrevezetett tanító megörzés végett átadta a pénzét a szélhámosnak. Az eset után *Poór Sándor* üvegfestőt csapta be *Rácz Gligorian*nak. Kiadta magát üvegfestőnek és mint ilyen, kicsalt tőle kisebb összeget.

— **Hivatali sikkasztás.** Kalocsán *Rónai Béla* árvaügyi jegyző ma délelőtt megjelent *Bánhid*y kir. ügyész hivatalos helyiségében és bevallotta, hogy a közpénztárból sikkasztott. Helle főszolgabíró hivatalos vizsgálatot tartott és megállapította, hogy 1900 korona hiányzik. *Rónai* a hiányzó összeget azonnal visszafizette és csak ma jelentkezett az ügyésznél, aki letartóztatta.

— **Kettős gyilkosság.** Csurgónagymartonban kedden éjjel három erősen felfegyverkezett haramia vakmerő gyilkosságot követett el. A retentő lelketlenséggel elkövetett gyilkosság részletei a következők: *Kovács* János jómódu nagymartoni gazda este, miután fiával, ifjú *Kovács* Jánossal együtt a rendes dolgát a jászága körül elvégezte, a családjával pihenni tért. Éjfél tájban kutyacsaholás ébresztette fel álmából *Kovács* Jánost, az ablakon pedig erősen dörömbölt valaki és egy ismeretlen hang hívta a gazdát az istállóba, mert a csikónak valami baja esett. *Kovács* János felköltötte a fiát és egy szolgát és azokat küldte ki az istállóba szólni. Ifjú *Kovács* János a szolgálával együtt a nagy udvar hátsó részében, a lakástól nagyobb távolságban álló istállóba ment. Alig távozott el a legény és a szolga, az idegen férfi fűtlyentett, a kapu alól még ketten előbukkantak és a három marcsona kinézésű férfi *Kovács* hálószobájába ment, ott rávetették magukat a gazdára, egyikük befogta a *Kovács* száját, a másik kettő pedig a lábánál fogva az udvarra hurcolta, ahol földhöz vágták, és miután segélyért kiabált, revolverrel rálöttek. A revolverlövés zajára az istállóban levő ifjú *Kovács* János kirohant az udvarra és a lakás felé tartott. Alig ért azonban a dulakodás színhelyének közelébe, ismét eldőrdült a revolver és a golyó az apjának segítségére siető fiút találta. Ifjú *Kovács* János a lövés után megtántorodott, majd minden erejét megfeszítve közeledett a gyilkosokhoz. A három idegen közül a legvérengzőbb azonban melléje ugrott és baltájával addig ütötte agyafőbe, míg az ki nem leheté lelkét. A vér látásától megittasodva tért a főczinkos a még hörgő idősebb *Kovács*hoz és újra közvetlen közelből a mellébe lőtt, hogy gyorsabban pusztuljon.

A szolga kiáltására a szomszédok felébredtek és már több ember állt a kapuban, mire a rablók a ház mögött, a kerten keresztül elmenekültek. Az emberek legelőször is az áldozatokhoz siettek. Az eszméletlen állapotban levő *Kovács* Jánost hosszas élesztgetési kísérletek után eszméltre térítették és gyorsan Csurgóra küldtek orvosért. Dr. *Ehn* Kálmán és a csurgói főszolgabíró már a kora hajnali órákban a helyszínére érkeztek és kihallgatták a haldozó *Kovács* Jánost. *Kovács* elmondta, hogy a gyilkosában Szálka György pátrói napszámot ismerte fel, aki ezelőtt két évvel nála szolgált. A két czinkosát azonban még cohasem látta. *Kovács* vallomása után kevésbé irizatos kinok között meghalt.

— **A párisi kőművesek sztrájkja.** *Párisbau* négyezer kőműves gyűlést tartott, amelyen az a meggyőződés jutott kifejezésre, hogy az építő-vállalkozók ígéretüket megszegve, nem szüntették meg az akkordmunkát. Ennek következtében a munkások elhatározták, hogy sztrájkba lépnek.

— **A falu virágai.** *Borovics* Vincze, *Páncsics* Pál és *Takács* Kristóf szabadkai legények Szent Istvánnap délutánján leitták magukat és estefelé lesbe álltak az utcán. Várták, hogy arra jöjjen valaki, akibe belekötöhetnek. Órák mulva arra ment *Puzics* Ágnes, *Kukity* Rozália és *Csövics* Mariska, akik a bálból jöttek. A legények neki estek a leányoknak, össze-vissza szurkálták őket, majd a leányok segélyére érkező *Szenes* Albert rendőrt leteperték a földre. Szénes sipolni kezdett a közelben czirkáló rendőrtársainak, mire a legények elmenekültek. A duhaj legények ellen megindították az eljárást. — Ma délben ugyancsak Szabadkán egy másik kérésel is történt. *Vig* András favágó ment hazafelé, midőn elébe állt *Pintér* Imre napszámos és szó nélkül vállon szurta *Vig* Andrást. *Vig* összeesett, *Pintér* pedig hosszas üldözés után elfogták.

— **Házasság.** Dr. *Holländer* Konrád, a „Neues Politisches Volksblatt” munkatársa e hó 29-én, vasárnap a VI. kerületi anyakönyvi hivatalban házasságra lép *Tauszig* Reginával, Budapesten.

— **Öntő** Nándor szeptember 12-én déli egy és fél órakor tartja esküvőjét *Vagó* Boriskával, *Vagó* Samu és neje született *Simon* Adél bájos leányával a dohány-utcai izr. templomban.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár* Kálmán műtőrák ékszeri telepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Száznegyvenhárommillió vasúti jegy.** Berlin forgalmának hatalmas emelkedését misem bizonyítja jobban, mint az a statisztika, amelyet most adott ki a porosz államvasutak igazgatósága. Ebből kitűnik, hogy a mult esztendőben a berlini állomásokon összesen 143,804.072 vasúti jegyet adtak ki. Ebből a városi és külvárosi vasútra 132,556.484 jegy, míg a többi a távolsági forgalomra esik.

— **Kilenczven katonaszökevény.** A Szabadkán állomásozó 8-as közös huszárok egy pótkeretéhez a napokban 170 katonakötelet hivat be. Ezeknek tegnap déli 12 órára kellett volna jelentkezniök. Azonban mindössze nyolczvanon vonultak be, a többi kilenczven életelt sem adott magáról. A szökevények ellen sürgönyöket küldtek mindenfelé.

— **Kézrekerült szállodai tolvaj.** Megirtuk, hogy *Fellstein* Hermann lemergi városi tanácsost, aki a Hungária-szállóban vett néhány napra lakást, ismeretlen tettesek kifosztották és pénztárczája, amelyben 900 lira és 400 korona készpénz, vasúti jegy és irások voltak, eltűnt, miről *Fellstein* a fővárosi rendőrségnél azonnal jelentést tett. Ebben az ügyben most érdekes fordulat állott be. Néhány nap előtt a fővárosi rendőrséghez följelentés érkezett *Deutsch* Menyhért fővárosi cipőkészítő mestertől, aki e följelentésben előadta, hogy az elmúlt hetekben dolgozott nála egy *Trenka* Pál nevű somogy megyei cipőkészítő legény. Ez a fiu elbeszélte neki, hogy kedvese, *Juhász* Anna, aki a Hungária-szállóban szobalány, egy 23 éves, szintén somogy megyei származású leány, ezer koronát talált s ebből most hazautaznak és otthon be rendezkednek ezen a pénzen. Az Anna varrni fog, ő pedig cipőkészítő műhelyt nyit s abból fognak élni. A fővárosi rendőrség a feljelentés nyomán megkeresie a kaposvári rendőrséget, hogy nyomozzon ez ügyben. A kaposvári rendőrség részéről *Siposs* János rendőrbiztos vette kezébe az ügyet s vezette a nyomozást és hosszú kutatás után, kedden végre *Pölz* István rendőrtizedes az Arany-utcában föl találta *Trenkát*. *Pölz* bement a lakásba és vallatóra fogta *Trenkát*, aki akkor egyedül volt otthon. Kérdezőkötőit tőle, hogy miből rendezkedtek be. *Trenka* zavarba jött, majd később úgy ő, mint az időközben hazatért *Juhász* Anna mindent bevallottak. Elmondták, hogy ők lopták el a 900 lirát és 400 koronát s abból rendezkedtek be. *Pölz* azonnal motozni kezdett s ekkor 486 korona készpénzt talált náluk. A lakást is a lopott pénzből reudezték be, butorokat, varrógépet, műhelyfölszereléseket vettek, amiket most elkoboztak. *Trenkát* letartóztatták és egy öt éves förvénytelen gyermekükkel együtt a rendőrségre vitték.

— **Annie Dirkens,** az ünnepeit primadonna, aki estéről-estére óriási sikerrel vendégszerepel a Jardin de Paris kabaretjában, eredetileg tíz estére tervezett vendéglátékát a szenzációs sikerre való tekintettel e hónap végéig meghosszabbította. A kiváló művész, aki rövid idő alatt is példátlan népszerűséget biztosított magának Budapesten, folyton zsufolt ház előtt játszik és állandó ünneplés tárgya. Ezek az utolsó esték, amelyekben a kontinensen játszik, mert a jövő hónapban amerikai turnéra indul. Új repertoírját, amelyeket ezeken a bucsu-estéken a Jardin de Parisban bemutat, az amerikai turnéra irt kuplékból válogatta össze.

— **Allat az emberben.** *Pandurov* Tosa boróczi juhász atyjánál, *Pandurov* Mihály számadónál lakott. *Pandurov* Tosa, dacára, hogy családos ember, igen duhaj életet élt. Az öreg számadó többször figyelmeztette fiát, hogy hagyjon fel könnyelmű életével. A fiu azonban rá sem hederített. Tegnap ismét beállított apjához és pénzt kért. Az öreg kereken kijelentette, hogy nem ad több pénzt. Erre a fiu neki rohant apjának és kampós juhászbotjával úgy fejbevágta a szerencsétlen öregot, hogy az életveszélyesen megsebesült. *Pandurov* Tosát beszállították az ujvidéki ügyészség fogházába.

— **Bendőri hírek.** — *Merénylő* szakácsnő. *Virág* Erzsébet 23 éves szakácsnő tegnap este megleszte a kedvesét, *Sági* Ferencz szakaszvezetőt a Hungária-köruton levő tűzéraktanya előtt és vitriollal leöntötte. A sulyosan sebesült katonát a XVI. számú helyőrségi kórházba vitték. *Sági* házassági ígérettel elcsábította a leányt, de később ráunt és elhagyta. Ez keserítette el a szakácsnőt.

Villamos elgázolás. Ma délelőtt a Népszínház-utcában Klein-Kondor Ignác 75 éves magánzót elűtötte a városi villamos vasut egyik kocsija. A súlyosan sebesült öreg embert a mentők a Rókus-kórházba vitték.

Halálozás. Csilléry Benő, a kecskeméti jogakadémia nyugalmazott igazgató-tanára, aki harminczöt éven át működött az intézetnél mint tanár és igazgató, mindenki tisztelettelől környezve, 88 éves korában Kecskeméten meghalt.

Mihalovits István, a debreczeni orvos-gyógyszerész egyet. díszelnöke, 76 éves korában Debreczenben meghalt.

Schier Mihály vendéglős és háztulajdonos életének 63-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt Budapesten.

Nemes Rosznagt Alajosné, szül. Blazsejovszky Matild, fő- és székvárosi elemi isk. oszt. tanítónő, hosszas szenvedés után elhunyt.

Gedl Ede, a legfőbb katonai törvényszék vezérhadbírája Greifensteinban ma éjjel hirtelen elhunyt.

Bansom altábornagy, az Estrup-minisztérium volt hadügyminisztere Kopenhágában ma délben hosszabb szenvedés után életének 81-ik évében meghalt.

x **Fővárosunk legmegbízhatóbb intézménye** dr. Batizfalvy fogorvos, egész. tanár, fogorvosi intézete (Károly-körút 3. sz.), melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő leirattal tüntetett ki. Különösen ajánlható a fogápolásra szorultaknak, mert ott az igazgató-főorvos személyes felügyelete alatt készülnek a legmegfelelőbb műfogak az intézet fogtechnikai osztályában.

x **Bob hashajtó a legkellemesebb 10 fillér.**

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **A Vígyszínházban** holnap, pénteken, a „Tolvaj“-t, Bernstein Henri szenzációs drámáját frissítik fel. A két vezetés szerepet Góthné-Kertész Ella és Góth Sándor játsszák. Gazsi Mariska és Tanay Frigyes ez alkalommal lépnek fel ebben a színpadban először. Holnapután, szombaton a „Vigyázz a nőre!“ című bohózat kerül színre.

(*) **A zágrábi új operaigazgató.** A zágrábi nemzeti színházban az idén nagyobb büdzsével és felemelt szubvenzióval fogják kultiválni az operaelőadásokat és ezért a nemzeti színház élére új zenei vezetőt állítottak, Albini Félix horvát komponista személyében. Albini egy időben karmestere volt a zágrábi színháznak, több operettje került már előadásra és „Trenk báró“ című operettjét legközelebbi bécsi premiéréj után Budapesten is elő fogják adni és pedig a Városligeti Színházban, amelynek megbízásából Hervay Frigyes fordította le a darabot.

(*) **A német s a francia „Salome“.** Röviddel Strauss Richárd „Salome“-jának első előadása után a lyoni színházban Mariotte francia zeneszerzőnek ugyancsak „Salome“ című operája került színre. Mariotte éppen úgy, mint Strauss, Wilde „Salome“-ját használta fel librettóul. A megindult harcban Strauss kiadója keresztülvitte, hogy Mariotte operáját Lyonban csak háromszor adathatta elő. De párisi lapok jelentése szerint maga Strauss közbelépett és kiadójánál kieszközölte a francia „Salome“-nak korlátlan előadási jogát. Strauss Mariotte kollegáját szívélyes hangu levélben értesítette e tényről.

(*) **Zongoraiskola.** Hajós né Pollacsek Elza államilag képesített okleveles zenetanár Thoman István tanár volt tanítványa VI. Nagymező-utca 41. l. em. 3. szám alatt zeneakadémiára előkészítő tanfolyammal egybekötött zongoraiskólát nyit. A tanfolyam szeptember 10-én veszi kezdetét. Tandíj: a zenei tanszakra havonta 12 korona, a zeneakadémiai tanszakra havonta 20 korona. Beiratások az intézet helyiségében VI. Nagymező-utca 41. l. emelet 3. szám alatt augusztus 28-tól kezdve naponként d. e. 10 órától délután 5-ig lesznek.

(*) **A Fodor-féle zeneiskola** ez évi Évkönyve dus tartalommal most jelent meg. Érdekes cikkeket irtak az Évkönyvbe Siktós Albert és Recht Sándor. A beszámolókból látjuk, hogy az iskolának a lefolyt tanévben 791 növendéke volt, akiket 39 tanár oktat. Az év folyamán a Vigadóban és a Royalban az intézet 9 hangversenyt tartott. Ujabbán a következő tanárokat szerződtették: Grósz Ernő, okl. zenetanár, a miskolci zeneiskola volt igazgatóját, Reiner Frigyes, az ismert nevű zongoraművészt,

Recht Sándor hegedűművészt, Joachim jeles volt tanítványát, Simor Jenő okl. zenetanárt és Son Henriket a kiváló gordonkaművészt, az Opera új magángordonkását. A beírások f. hó 30-ától esz-közölhetők az intézet igazgatósági irodájában. (Liszt Ferencz-tér 4. szám.)

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Építésszek és háztulajdonosok
figyelmébe!

A VI-ik vagy VII-ik kerületben,
a villa-rayonban
1910. május vagy augusztus elsejére kerestetik
két egyenlő vagy hasonló berendezésű,
egy más mellett fekvő, külön-külön öt-hat szobából és megfelelő melléképítményekkel álló földszinten, magas földszinten vagy első emeleten fekvő modern lakás. — Ajánlatok „Hosszabb szerződés“ jellegűek lap kiadói hivatalába kéretnek.
Közvetítők is díjaztatnak.

FŐVÁROS.

(*) **Orvosi kinevezés.** A főpolgármester dr. Bródy Ferenczet a dunabalparti köz-kórházakhoz segédorvossá nevezte ki.

(*) **A tanácsból.** A tanács gondozásába vette a Halászbástyán fölállított szobrokat. 500 koronát szavazott meg az Erzsébeti időjelző-házikó helyreállítására. A tanács elrendelte, hogy a VII. ker. Hermina-utnak az Eizsébet nőnevelő-intézet előtti szakaszát zajtalan makadam-burkolattal lássák el. A szolgáló és altiszti személyzet ruházati szükségletének szállítására vonatkozóan az 1910. évre meghosszabbította a budapesti szabóiparosok hitel- és termelőszövetkezetével kötött szerződést. Egy budakeszi lakosnak engedelmet adott arra, hogy a főváros és Budakeszi község között egy automobil-bérlőkocsit járathasson.

(*) **A tartalékosok családtagjainak segélyezése.** A kerületi elöljáróságok nagy szorgalommal dolgoznak a Boszniaiban behívott tartalékosok segélyre jogosult családtagjainak igény-jogosultságát megállapító jegyzék összeállításán. A listajoggal előreláthatólag szeptember elejéig véglegesen elkészülnek és azután betérjesztik a katonai és illetőségi ügyosztályhoz, ahol tizenötödike után Folkusházy Lajos h. tanácsos, az ügyosztály vezetőjének hazaérkezése után vizsgálják felül. Az összeírás egyébként az egész országban folyik, sőt némely helyen már be is fejezték és a jegyzéket már fel is küldték a honvédelmi minisztériumba. A kiutalás minden törvényhatóság részére egyszerre történik meg. Határnapját még pontosan nem lehet tudni, annyi azonban most is valószínűnek látszik, hogy október hónapja előtt nem fog meg történni.

(*) **Az aréna-uti villamos.** A VI. és VII. kerületi külfelki lakosságának régi óhajta, hogy az Aréna-uti egységes közlekedést megteremtsék. A

közlekedési ügyosztály „kidolgozta“ az egységes vonalra vonatkozó terveket. E terveket mai ülésén tárgyalta a tanács s az ügyosztály előterjesztésére abban állapodott meg, hogy a villamos városi vasúttársaságot s a budapesti közúti vaspályatársaságot is főlészölítje az aréna-uti egységes vonal terveinek bemutatására.

(*) **Hagyomány.** Néhai Kurz Vilmos, volt ferenczvárosi apátplébános, a székesfőváros muzeumának több Lotz-féle képet, továbbá értékes iparművészeti tárgyakat hagyományozott. A fővárosi közsönettel elfogadta e tárgyakat és a fővárosi muzeumban fogja elhelyezni.

(*) **Lakásépítkezés ügye a tanácsban.** A főváros tanácsa mai üléséből 8 iskolának és tíz kislakásos bérháznak, valamint az V. ker. közjótékony-sági intézeteknek föld-, közműves-, elhelyező-, kőfaragó-, kovács-, ács- és cserepes-munkálataira nyilvános versenytárgyalást ír ki, amelynek határnapjai szeptember 14. és 21. között járnak le. Vállalatba adta ezenkívül a VI. és VIII. ker. különböző részlein építendő 192 földszintes kislakás munkálatait és elrendelte az építkezés megkezdését.

EGYESÜLETEK.

(-) **A F. M. K. E. nagygyűlése.** Ruttkán a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület nagy érdeklődés mellett ma tartotta 27. nagygyűlését. Az elnökség tegnap érkezett meg s az állomáson mintegy kétezer ember a községi képvisellett az élén fogadta. Keviczky Kálmán jegyző üdvözlő szavaira gróf Desseffy Emil elnök válaszolt. Este ismerkedés volt. A vendégek jórésze főleg Nyitra-, Árva-, Turóc-, Liptó-, Trencsén- és Zólyom vármegyéből jött. Ma reggel a nagygyűlést megelőzőleg az igazgatóválasztmány tartott ülést. A nagygyűlésen, amelyen Apponyi Albert kultuszminisztert Justh Ferencz főispán képviselte, mintegy ezer ember vett részt.

Gróf Desseffy Emil elnök üdvözlö a magyar művelődésnek az egyesület nagygyűlésén megjelent vezető tényezőit, akik politikai pártkülönbség nélkül gyűltek össze, hogy a F. M. K. E. nemzeti hivatását támogassák és előmozdítsák. Mindazok, akik igaz érdeklődéssel viseltetnek ama nagy küzdelem iránt, amelyet a magyarság a nemzetiségekkel vív, már régen tisztában vannak az egyesület programjával (Élénk helyeslés) és minél élesebb lesz az ellentét, s nehezebb a védelem, annál inkább válik parancsoló szükségé a hangzatos jelszavak helyett a csöndes kitartó munka. Hálaival emlékszik meg Apponyi Albert grófról, aki nagy tudásának és fényes tollának erejével igyekezett felvilágosítani a művelt külföldet a magyarságnak az utóbbi években nagy politikai küzdelmeiről. A magyar közművelődési egyesületeknek hazafias és nemzeti kötelessége odatörkedni, hogy az a reform, mely el fogja dönteni a jövő Magyarország sorsát, úgy oldassék meg, hogy az minden időben biztosítsa az államalkotó magyar faj szupremáciáját. A nagygyűlés ezután tudomásul vette az elnökség évi jelentését s a régi tiszti kart újabb hat évre megválasztotta és 104 új tagot vett fel.

(-) **Az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlése.** Az Országos Erdészeti Egyesület idei közgyűlését Fenyőháza kincstári fürdőtelepen tartotta meg báró Bánffy Dezső elnöklésével. A földművelésügyi minisztériumot Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsos, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot Dapsy Frigyes közalapítványi erdőtanácsos, Liptó vármegyét Palugyay Móricz főispán és Jób Marcell alispán, Szepes vármegyét Máriaassy Mihály orsz. képviselő, négytagú küldöttség élén képviselték. Ezenkívül több vidéki erdészeti egyesület és számos erdőbirtokos képviseltette magát. A közgyűlés reggel kilencz órakor kezdődött. Bund Károly titkár az egyesület évi működéséről számolt be. Ezután megejtették a választásokat. A választmányba beválasztották Darányi Ignác földművelésügyi minisztert, Dapsy Frigyes, Kaan Károlyt, Kocsy Jánost, Marossy Ferenczet, Nagy Károlyt, Péch Kálmánt, Schmidt Ferenczet, Scholtz Ottót, Scholtz Gyulát és Vadas

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűvíz
az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Jenőt. A tárgysorozat kimagasló pontja volt Szabó Ferencz m. kir. főerdőmérnöknek igen érdekes és tanulságos felolvasása, amelyben a fenyőházi kincstári erdőgazdaságot és az ottani villamos üzemű erdei vasutat ismertette. Délben banket volt. Délután a társaság a környékre tett kirándulást. A következő napokban Árva-Váralját és a tátrai fürdőket tekintik meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. *Accurti* ügyész ma részletesen foglalkozott Popovics dr. indítványával, amelyek a Szobran és Szrbszko Kolo több cikkelyének fölolvását célozzák. Az ügyész ellenezte a cikkelyek fölolvását. Az elnök közölte, hogy a tanács később hirdeti ki határozatát ez indítványokról. Azután folytatták az akták fölolvását.

§ Az elmeügyintézetbe vitt bíró. Néhány héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett Kolozsvárt Balló Lázárnak, a gyulafehérvári törvényszék bírájának személye körül megindult harcz. Voltak, akik úgy fűtették föl az esetet, hogy a bírót a saját felesége csalta törbe Szabó József dr. tanársegéd segítségével. Az ügyészség most vádiratot készített az asszony és Szabó tanársegéd ellen, akiket személyes szabadság megsértésével vádol.

§ Krivány merénylete. Krivány János, a hírhedt aradmegyei sikkasztó pénztárnok, tudvalevőleg felesége ellen merényletet követett el, de az esküdtszék bizonyítékok hiányában Kriványt a vád alól felmentette. Ebben az ügyben ma érkezett a Kuria döntése, melyben az esküdtszék ítéletét helybenhagyja.

§ A budakalászi gyilkosság. Hajmeresztő kegyetlenséggel ölte meg Budakalászon most Szent István napján hajnalban anyósát Gröschl Jánosné *Wimme* Antal pilis-borosjenői földműves. Hajnali két óra tájban felkelt Gröschlné, hogy a lovaknak enni adjon. Alig hogy kilépett a házból, néhány pillanat múlva férje hangos sikolyt hallott az udvarról. Midőn erre kisetett, ott találta feleségét haldokolva az istálló ajtajában, hatalmas késszurástól vérezve. A szegény asszony néhány percz múlva meghalt, anélkül azonban, hogy gyilkosát meg tudta volna nevezni. Az esetről a csendőrség nyomban értesítette a pestvidéki kir. törvényszéket, ahonnan dr. Aczél Nándor vizsgálóbíró dr. Publik Ernő kir. ügyészsel nyomban kiszállott a helyszínére. A vizsgálóbíró semmi közelebbi adatot sem tudott kapni az elmenekült gyilkos személyére vonatkozólag. Erre aztán megkezdte a megölt asszony hozzátartozóinak kihallgatását. Ezekből a vallomásokból kiderült, hogy Gröschlné ellenséges viszonyban volt vejevel *Wimme* Antal pilis-borosjenői földművessel. A vizsgálóbíró erre *Wimme* Antalt fogta kérdőre, ez azonban *Szimeth* István nevű barátjával igazolta, hogy a gyilkosság idejében ezzel együtt borozott. A helyszíni szemle sem adott semmi közelebbi adatot a gyilkos kilétére. Csak annyit lehetett még megállapítani, hogy Gröschlnét, midőn az istállóba belépett, az ott rejtőző gyilkos egy nagy élesre fent konyhakéssel oldalba szurta aztán gyorsan elmenekült. A nyomozatnak ebben a stádiumában váratlan fordulat történt. Az alibi tanuként kihallgatott *Szimeth* István értesülvén arról, hogy *Wimme* őt egy bűncselekmény elpalástolására használta fel tanuként, a lelkiismeretfurdalástól gyötörve önként jelentkezett a vizsgálóbíró előtt és beismerte, hogy ő csak *Wimme* kérésére bizonyította azt, hogy a gyilkosság elkövetésének időpontjában ezzel együtt volt. Most aztán a vizsgálóbíró újból vallatásra fogta *Wimmét*, aki hosszúságos faggatás után beismerte, hogy anyósát ő szurta le. Már hosszabb idő óta boldogtalan család életét élt és ennek okozójául sógorát Gröschl Henriket tartotta. Elhatározta, hogy végre leszámolni fog sógorával. Szent István napján hajnalban odalopózott apósának portájára és a magával hozott konyhakéssel az udvaron alvó Gröschl Henriket akarta agyonszurni. Midőn már szurásra emelte fel a kést, ebben a pillanatban a házőrző kutya az udvaron ugatni kezdett. Nehogy

fedezzék ottlétét, gyorsan bemenekült az istállóba. Néhány percz múlva kijött az anyósa, hogy a lovakat megetesse. Ha már sógorát megboszulni nem tudta, — gondolta magában — akkor az anyóson áll boszút. Így aztán az istállóba belépő anyósa oldalába döfte a kést. A véres tett után gyorsan elmenekült. A beismerő vallomás alapján a vizsgálóbíró *Wimme* Antalt az ügyészség indítványára alapján gyilkosság büntetéseért letartóztatta és elrendelte ellene a vizsgálatot.

§ A tanító büne. *Fábián* Lajos algyógyi gazdasági szaktanító, daczára annak, hogy nős ember volt, a múlt év elején szerelmi viszonyt kezdett *I. Mariska* felvinczi óvónővel. A viszonynak következményei csakhamar jelentkeztek az óvónőnél, aki társadalmi állásából kifolyólag, de állása megtarthatása miatt is mindenáron szabadulni akart a szerelmi viszony következményeitől. A tanítóval egyetértőleg Budapestre utazott s itt több kísérletet tett, hogy szegényétől megszabaduljon, de miután minden kísérlete kárba veszett, augusztus 20-án magához rendelte *Bede* Károlyné csikustanádi szülésznot, aki kellő jutalom ellenében tiltott operációt végzett az óvónőn. *I. Mariska* augusztus 23-án az operáció következtében elhalt és a vizsgálat kiderítette, hogy az óvónő halálát bűnös beavatkozás okozta vérmérgezés idézte elő. A tordai büntető törvényszék *Bedénét* magzatelhajtás büntette miatt három évi börtönrre, *Fábián* Lajos tanítót pedig mint bűncselekmény 100 korona pénz-büntetésre ítélte. A marosvásárhelyi kir. Tábla *Bedénét* büntetését két és fél évre szállította le, egyebekben helybenhagyta a törvényszék ítéletét. A kir. Kuria szüneti tanácsa ma *Zachár* Emil elnöklésével a semmisségi panaszok elutasításával, hozzájárult az ítéletábra ítéletéhez.

SPORT.

○ A MAC uszóversenye. Tudományos szempontból is érdekes esemény lesz a Magyar Athletikai Club vasárnapi uszóversenye. A rendezőség ugyanis meghívta a versenyre a Budapesti ülésző orvosi kongresszus tagjait. Minthogy a versenyen a legjobb magyar uszók, köztük nem egy világhírű versenyző, vesznek részt, akik az egymásközi küzdelemben ki fogják fejteni összes képességüket, kiváló alkalom kínálkozik a kimerült emberi szervezetenek, különösen a szívnek, tudományos megvizsgálására. A 200 yardos mellúszásban *Baronyi*, *Elek* és *Toldy*, a hátúszásban *Hendl* és *Pois*, a bajnokságban *Las-Torres* és *Hajós* minden energiájukat bele fogják fektetni a küzdelemben.

○ Ifjúsági atlétikai verseny. A Magyar Testgyakorlók Köre szeptember hó 9-én (csütörtök), délután 3 órakor a millenárius versenypályán országos ifjúsági versenyt rendez a következő programmal: 1. 100 yardos síkfutás. 2. 220 yardos síkfutás, handicap. 3. 1/4 angol mértőföldes síkfutás. 4. 1/2 angol mértőföldes síkfutás. 5. 4 < 100 méteres stafétafutás. 6. Magasugrás. 7. Távolugrás. 8. Súlydobás. 9. Svéd gerelyvetés. 10. Diszkoszvetés. 11. 2 angol mértőföldes síkfutás, junior. 12. Tornázás korlátón. 13. Tornázás lovon. 14. Tornázás nyújtón. A versenyt a MOTESz. szabályai szerint rendezik. A versenyen résztvehetnek az egyesületek ifjúsági tagjai, a középiskolák tanulói, végül a 17. életévüket még be nem töltött egyének. Nevezések és tétek a MTK. czimére IV., Ferencziek-tere 3. száma alá küldendők. Nevezési zárlat szeptember hó 5-én, este 8 órakor.

○ Football-évkönyv. A Magyar Labdarúgók Szövetsége a labdarúgó sportra vonatkozó összes tudnivalókat és szabályokat könyvalakba összegyűjtve, a sportközönség rendelkezésére bocsátja. Az évkönyv tartalmazza a MLSz. alapszabályait, általános és bajnoki rendszabályait, a budapesti és vidéki kerületi bajnokságokra vonatkozó különleges intézkedéseket, az igazgatótanács és bizottságok ügyrendi szabályzatait, a tanácsi döntvényeket, a játékszabályokat, különösen tekintettel és utasításokkal a játékbírák, játékosok és egyleti vezetők részére, tartalmazza továbbá a Magyar Kupa és Corinthian vándordíjak szabályzatát, a szövetségi tag egyesületek és bírák névsorát, a MLSz. egyezményeit a társasövetségekkel, az elmúlt évben lefolyt bajnoki és reprezentatív mérkőzésekre vonatkozó adatokat, valamint a folyó évi versenynaptárt, az egyleti vezetők névsorát stb., stb. A könyv szeptember hó első felében 160 oldal terjedelemben fog megjelenni; ára 50

fillér és az összes nagyobb dohánytőzsdékben, valamint sportüzletekben és könyvkereskedésekben kapható lesz.

Budapesti nyári meeting.

— Hetedik nap. —

Nagyon gyér számu közönség nézte végig a szép nyári délutánon az aránylag eléggé sikerült programot s minden rosszakarat nélkül mondhatjuk, hogy a tribünök csak úgy kongtak az ürességtől.

A nap főszámát képező *Villám-díj* várakozás ellenére, igen szép sporteseménynyé nőtte ki magát, mert őt indulónak jelzettel ellentétben nyolcz telivér állt a starthoz. A publikum a fogadásoknál *Alnokot* vette első sorban pártfogásába, de eléggé híve volt *Reginának* is, sőt a mezőny többi lova is — kivétel nélkül — részesült pártolásban, ugyanarra, hogy valami tullehanyagolt ló nem is volt a mezőnyben. Botrányosan rossz start után — mellesleg megjegyezve, ez a napnak majdnem minden futamára vonatkozik — a mezőny fele elkésve jött el a starttól és különösen az egyes startszámu *Wetter* késett el nagyon, ugyanarra, hogy őt-hat hosszal galoppozott a mezőny után. Eleinte *Mony* van az élen, de csak rövid ideig, mert csakhamar felváltja a vezetésben *Alnok*. Körülbelül százötven méterrel a távoszlop előtt a mezőny tömörülni kezd és a csomóból *Hazlemimi* törekszik az élre, ami nem is kerül nagy fáradságába és a távoszlopnál már uralja az egész társaságot, itt ugyan törekszik utánna előbb *Katz im Sack*, majd a nagyon szépen felnyomult *Wetter*, de a vezetőre egy pillanatra sem lehettek veszélyesek, mely könnyen halad a célkarikán át. A publikum kínos meglepetéssel fogadta az eredményt, mert habár *Hazlemimi* mult évben leggyorsabb flyereink között volt, idén folyton eladóversenyekben futkosott össze-vissza és még tegnap is úgy volt, hogy nem is indul a versenyben. Élénk visszatetszést keltett azonban *Regina* minden kritikán aluli szereplése is, mert a még ezelőtt két héttel oly imponáló formát mutatott *Bona-Vista-kancza* egy pillanatra sem volt versenyben és épp utolsóának haladt át a célkarikán, ami talán kissé feltűnő változás.

A *Háromévesek handicapja* szintén meglepetést eredményezett *Eszemadta* győzelmével, sőt még a helyeket is elhanyagolt lovak okkupálták. Az erősen fogadott *Sympathy*, *Shelley*, továbbá *Denise* még helyet sem kaptak. Nagyon soká húzódo start után *Avar* és *Boncompagno* színei látszanak az élen, utánuk *Eszemadta*, *Setétkapu*. A könyökig alig változik a helyzet, ahol *Boncompagno* még több előnyt szerevezve, van az élen, *Avar* a második helyen galoppozik. A távoszlopnál már *Boncompagno* látszik nyerőnek, midőn, mintha nyilból lötték volna ki, megjelenik kívülről *Eszemadta* és könnyen huz el a vezető mellett, nem kis meglepetést okozva győzelmével.

A *Nyeretlen kétévesek díja* elég szép mezőnyt gyűjtött startjához, köztük egy pár sötét youngstert s a közönség ezek közül tett meg egyet favoritnak, nevezetesen *Pelotet*, melyről nagyon jó hírek voltak forgalomban. Sőt később a *Matchbox-kanczára* még óriási plunge is jött, ami csak jobban fokozta a fogadók bizalmát. Azonban *Pelote* csak harmadik tudott lenni a gyönyörű végküzdelemben, mely közte, továbbá a győztes *Athos III.* és a szintén sötét *Bolero* között folyt le. A verseny lefolyása ez: Kritikán aluli start után, melynél a mezőny a szó szoros értelmében két részben jutott el a startszalagtól, *Pelote* vezet. Csak a távnál tömörül valamennyire a mezőny s itt a már föntebb említett három ádáz finisht kezd vivni, melyből a *Mautner-ló* kerül ki győztesen.

A *Nyeretlen kétévesek handicapjában* majdnem végzetessé válható baleset történt. Ugyanis a 2800 méteres startnál a mezőny oly hirtelen tömörült, hogy a nagyon jó pozícióban levő *Revuet* nekiszorították a barriérnek, melyről lovása: Földi leesett, de szerencsére csak kisebb rándulást és zuzódást szenvedett, a ló pedig egy kissé sántítva, beszaladt a célba.

A napot bezáró *Erdő-díj* három pályázója közül *Gámbán* összpontosult a fogadók bizalma

s egy-kettőre mint reás favorit indult. A History-mén meg is felelt a bizalomnak, habár azt a publikum csak Janeknek köszönheti, ki igazán emberfeletti igyekezettel dolgozott, hogy lovával megvédje az elsőséget a nagyon szívósan küzdő Topperral szemben. Megjegyezhetjük még, hogy ez volt az egyedüli futam, melyben fogadott ló győzött és így a könyveseknek nagyon jó napjuk volt.

Részletes eredmény a következő:

I. **Bladó-verseny.** Díj 2000 korona. Táv. 2500 méter. 1. Geist G. 4é sk Salome 57 és fél kg (Ullrichshofer), 2. Hg. Taxis M. 3é pk. Halupsa 53 kg (Hewitt), 3. Hg. Lubomirsky Gy. 6é pm Gyöngyössi 59 és fél kg (Aylin). Futott még: Andalgó (Janek). Háromnegyed hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:68, 20:44, 45.

II. **Háromévesek handicapja.** Díj 3000 korona. Táv. 1800 méter. 1. Rohonczy G. stpk Eszomadt 51 kg (Földi), 2. Egyedi A. pm Avar 55 és fél kg (Carlslake), 3. Milne F. pm Boncompagno 52 és fél kg (Southey). Futottak még: Shelley (Janek), Denise (Ullrichshofer), Sympathy (Miles), Anek-dote (Cockeram), Setétkapu (Pretzner), Gyere rózsám (Jones). Egy hosszal nyerve, rövid fejhosszal harmadik. Tot.: 10:206, 20:114, 77, 83.

III. **Villám-díj.** Díj 8000 korona. Táv 1000 méter. 1. Dávid E. id. pk Hazlemimi 57 kg (Janek), 2. Fáy I. 4é pk Katz im Sack 54 kg (Blades), 3. Br. Springer G. 3é pm Wetter 56 kg (Carlslake). Futottak még: Ridolfi (Cockeram), Bácsi (Ullrichshofer), Mony (Miles), Álnok (Pretzner), Regina (Hewitt). Három hosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:83, 20:59, 59, 48.

IV. **Nyeretlen kétévesek díja.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mautner V. sm Athos III. 56 (Aylin), 2. Gr. Festetich T. pm Bolero 56 kg (Hewitt), 3. Br. Springer G. pk Pelote 54 kg (Carlslake). Futottak még: Spotless (Heidt), Royalist (Schersin), Chrysta (Pretzner), Preciosa (Janek), My premiere (Broadwood), Kahuta (Krouzil), Nix Maerd. Fejhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. — Tot.: 10:66, 20:37, 56, 32.

V. **Nyeretlen kétévesek handicapja.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Blaskovich E. pk Párja ninc 51 és fél kg (Cockeram), 2. Dreher A pk Pica 51 és fél kg (Vivian), 3. Mr. Lincoln sk Sweet 51 és fél kg (Fries). Futottak még: Berettyó (Miles), Fejedelem (Hewitt), Add ide (Carlslake), Revue (Földi), Rubberbeck (Drexler), Gounod (Jones), Akác (Ullrichshofer), Palkó (Gulyás). Fejhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:57, 20:50, 42, 92.

VI. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mr. C. Wood pm Buszt 52 és fél kg (Cockeram), 2. Hg. Taxis M. pk Linda 51 kg (Janek), 3. Mr. C. Wood pk Catania 53 és fél kg (Szekely). Futottak még: Pampuska (Ullrichshofer), Ibx (Hewitt), Star (Broadwood), Fuss (Smutny), Lorum (Izményi). Nyakhosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:31, 20:32, 39, 170.

VII. **Erdő-díj.** Díj 3000 korona. Táv. 2500 méter. 1. Jankovich-Bésán Gy. 4é pm Ganna 56 kg (Janek), 2. Petanovits J. 4é pher Topper 52 és fél kg (Hewitt), 3. Geist G. 5é sm Kondor 56 és fél kg (Carlslake). Egy hosszal nyerve, nyolcz hosszal harmadik. Tot.: 10:16.

() **A Baden-Badeni löversenyek** mai napjának főszámban csak kis mezőny startolt s győztes könnyen *Goldgulden* lett benne. Versenyjelentésünk a következő:

Prinz Herrmann von Sachsen Weimar-Memorial. Díj 3500 márká. 2400 méter. 1. Graditz ménes 4é pm *Goldgulden* 49 kg (Bullock), 2. Haniel R. 3é sk Tutti frutti 46 kg (Sumpter), 3. Pakheiser P. 3é sm Beweis 47 és fél kg (Spear). Egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:14.

A n. é. utazóközönség szives figyelmébe!

A magyar királyi államvasutak arad-csanádi, kassa-oderbergi és déli vasutak nagyobb forgalmu állomásain az EGYETÉRTÉS valamint könyvek, naptárak s egyéb sajtótermékek állandóan kaphatók.

KÖZGAZDASÁG.

A buza ára.

Budapest, augusztus 26.

Az ideai szokatlanul magas buzaárak — mint ismeretes — ránk zudították Európa egész buzafölöslegét, úgy hogy Budapest ma kétség-telenül a legjobb buzaértékesítő piacza a világnak. Mi e hasábokon hetek óta szinte nap-nap után rámutattunk arra, hogy a magyar gazdák ama taktikája, hogy nem viszik piacra termésüket, öngyilkos taktika, mert hiszen a külföldi áru beengedésével később saját áruink kellő értékesítésének útját vágjuk el. Ez az állásfoglalásunk pedig a magyar gazdasági érdekek helyes megértéséből folyt és nem — mint az elfogult gazdák hiték — a kereskedők érdekeinek szolgálatából. Hogy mennyire igazunk volt, az mutatja az a nagy feltűnést keltő eszmeváltás is, amelyet *Rubinek Gyula*, az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* ügyvezető igazgatója tett ma közzé a buzaárak alakulásáról. A nagyérdék vélemény — mely a legfényesebb elégtételt nyújtja a mi elfoglalt állásfoglalásunknak is — a következő:

„A gabonaértékesítés két államban van lehető tökélyvel szervezve, — mondotta *Rubinek*, — és pedig az Egyesült Államokban a kereskedelem, Franciaországban a gazdák javára. Franciaországban a mezőgazdasági szindikátusokban több mint 3 millió gazda egyesült közös eladás és közös vásárlás céljából. Ez az óriási szervezet megfelelő központtal rendelkezik, mely központtal kapcsolatban egy állandó gabonaármegállapító bizottság működik, mely feladatát oly fényesen teljesíti, hogy a francia gazda mindenkor tájékozottatva van, hogy gabonáját, elsősorban pedig buzáját, mikor értékesítheti a legelőnyösebb áron. Ez a tájékoztatás pedig a hazai terméseredmények alapján történik, mert Franciaország kellően gondoskodott arról, hogy határai magas vámtétellel, — a buza vámja 7 frank, — elzárassanak. Ha Magyarországnak, illetve a vámterületnek ma ilyen központunk volna, úgy semmi körülmények között sem jöhetne be annyi külföldi buza, mint jelenleg. Szent igaz ugyan, hogy buza-termésünk silány. A vámterület buza szükségletéhez Magyarországnak minimálisan 37 millió q-val kell hozzájárulnia. A tényleges hiány tehát 3-5 millió q. El kellett tehát arra készülve lennünk, hogy buza hiányunkat a külföld fogja fedezni. A fontos azonban e kérdésben az, hogy ez mikor történjék, mert ez a termelő szempontjából nem közömbös. Egészen másként alakulnak ugyanis az árak, ha ezt a 3-5 millió q hiányt most augusztusban hozzuk be, úgy hogy a fogyasztási év hátralevő 10 hónapjában már ez a külföldi áru nyomja az árainkat, bénítólag hatva a keresletre; s egészen másként, ha ez a buzaszükséglet akkor fedeztetik csak a külföldről, amikor a magyar buza amugy is fogytán van, azaz a fogyasztási év végén. Ha tehát a magyar gazda most, szük termés esetén, ugyanazt a politikát követi, amit bő termésű években szokott, hogy buzáját visszatartja, hogy a piacot kiegyeztesse addig, míg csak buzájért méltányos árat nem kap, ezzel oly végzetes hibát követ el, amit az események is igazolnak, hogy így már az idény elején oly magasra hajtja a buza árat, mely lehetővé teszi a külföldi buza nagy mennyiségben való beözönlését. Ha pedig ez a beözönlés tovább tart, akkor a fogyasztás nagy részét a külföldi buza látja el, a fogyasztás pedig, amely most az idegen áruból kielégített, a magyar termelőre nézve nemcsak teljesen elveszett, de az ezen időszakra eső buza-mennyiség megmaradván, — a későbbi időszakok áralakulásaira fog nyomást gyakorolni, s megeshetik az a furcsa helyzet, hogy a magyar gazda tavaszra ébredve, — előtte érthetetlen nagy áreséssel áll szemben. Minden eszközzel meg kell tehát a külföldi buza nagyarányu be-

özönlését gátolni. Miután pedig a behozatali tilalmat ki nem mondhatjuk, a magyar buza piacra bocsájtásával kell ezt meggátolnunk. A mai buzaárak mellett a gazda megtalálhatja számítását s ezeknél magasabb árakra csak könynyelmű ember spekulálhat.

A folyó év gabonaárpolitikája tehát az kell, hogy legyen, meggátolni a külföldi buza időelőtti beözönlését, buzáink megfelelő részének piacra hozásával, aminek az a hasznos következménye lesz, hogy a buza árat állandósítjuk, sőt az idény vége felé talán emeljük is, mert ha a közelünkben fekvő román és szerb buzafölösleg hozzánk hamarjában utat nem talál, úgy a nyugaton keres piacot, mert a szerb és román gazda raktárak hiányában nem igen várhat az eladással, az így megfogyatkozott készletek azután már nem képe-sek majd a mi buza áralakulásunkat károsan befolyásolni.

Mindezekből pedig azt a helyes igazságot kell a magyar gazdának leszűrnie, hogy bő termésű években akként állandósíthatja az árakat, ha buzáját egyenlő részletekben adja el, az egész évre elosztva; addig szüktermésű években, mint az ideai is, akkor jár el helyesen, s csak akkor állandósíthatja, sőt emelheti az árakat a későbbi időszakban, ha egyenlőtlen részletekben adja el gabonáját, még pedig a külföldi behozatal meggátolása céljából a nagyobb felét a fogyasztási év első, a kisebb felét a fogyasztási év második felében.

Jekelfalussy Zoltán a Polyambajózási r.-t. igazgatója. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága legutóbbi ülésén — amint értesülünk — beválasztotta az igazgatóságba *Jekelfalussy Zoltán* cs. és kir. kamarást.

Újítás a tőzsdei telefontól. Régi anomália volt az, hogy a budapesti tőzsdéről az üzleti idő tulnyomó része alatt nem lehetett bécsi magánfeleket telefonon felhívni. Most a postaigazgatóság teljesítette az érdekeltek eme kívánságát. És így most már akadály nélkül lehet a tőzsde-idő egész tartama alatt telefonon érintkezni a budapesti tőzsdéről nemcsak a bécsi tőzsdével, hanem az ottani magánfelekkel is.

Nincs kamatlábcsökkentés. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsának ma Bécsben tartott ülésében a bel- és külföldi pénzvviszonyokról, valamint a legutóbbi tanácsülés óta eltelt nyári időszak üzleti eredményéről terjesztett elő jelentést *Pranger* udvari tanácsos, az Osztrák-Magyar Bank főtájkára. A jelentésből kitűnik, hogy a bank üzleti helyzetének általános alakulásában lényeges változás nem állott elő. A bankkal szemben támasztott igények az egyes hónapok végén erősebbek voltak, mint az előző években, ellenben a heti időközökben a rövid lejáratu váltók mennyiségében lényeges visszaözönlés volt följegyezhető. Ehhez járultak még a meglehetősen erőteljes aranyszállítások, miáltal az aranyállomány 228.7 millió koronával emelkedett a tavalyi augusztus hó 25-iki kimutatáshoz képest. A jelentés ezután foglalkozott a koronaérmék forgalmával. A főtájkári előterjesztés e részével külön foglalkozunk. Ezzel kapcsolatban a jelentés kifejti, hogy kívánatos volna, ha mind a két törvényhozás a már kidolgozott egy- és kétkoronás érmék verésére vonatkozó javaslatokat mielőbb elintéznék. A hazai pénzpiac tekintetében megállapítható, hogy a kamatláb e hónap kezdetétől fogva lassanként kilencztizenhatod százalékkal emelkedett és augusztus végével várható, hogy a bankkal szemben a piac nagyobb követelményekkel fog föllépní. Tekintettel arra, hogy a bank a 213 millió koronára rugó nagy tartalékával az ősz szükségleteivel szemben eléggé vértézett, a kamatláb megváltoztatásáról a főtanácsülésben szó sem lehet.

A termésjelentések reformja. Legutóbb *Balla* Vilmosnak a földmivélsügyi miniszterhez intézett előterjesztése kapcsán foglalkoztunk a termésjelentések reformjával. A külföldön szintén hullámokat ver ez a kérdés, mert mindenütt érzik, hogy egyes államok termésjelentéseit a másokéval egybevetni teljesen lehetetlen, mert minden állam más idő-közben, más alapokon bocsátja ki a hivatalos jelentéseket a vetések állásáról és a termésről.

Ruhland lapja, a Landwirtschaftliche Marktzeitung, amely a nemzetközi szövetség hivatalos lapja, most szintén foglalkozik ezzel a kérdéssel. *Ruhland* a százalékos rendszert javasolja olyképen, hogy a középtermés 100-zal állapíttassék meg. Ha ez elfogadhatnák, egységes jelentéseket lehetne a termés és kereskedelem rendelkezésére bocsátani, amelyek az egész világon mindenütt közérthetőek és egybevethetőek volnának. A nemzetközi szövetség legközelebbi ülésén foglalkozik ezzel a kérdéssel.

Visszatérő egyforintosok. Amióta áttértünk a koronaérték-számításra, azóta lassan-lassan a közhasználatban is meghonosodott a korona számítás. Amíg a régi egyforintosok jártak, az alsóbb néprétegek is ragaszkodtak a forint számításához; amióta azonban az ezüstofforintosokat kivonták a forgalomból, azóta már általánossá lett a korona számítás a nép között is. Nem kis meglepetést kelt tehát, hogy az *Osztrák-Magyar Bank* mai főtanácsülésén azt határozták el, hogy újból kibocsátják a már egyszer bevont 1 forintos érméket. A bank főtitkárnak, *Pranger* udvari tanácsos jelentése ugyanis terjedelmesen felölelte a koronaértékű apróbb érmék forgalmát, ami mellett megállapították, hogy különösen az egykoronás darabokban igen csekély készlet mutatkozik, ami az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság őszi szükségleteinek alig felel meg. *Ennélfogva, bármilyen sajnálatos is, újabban frt-érmék kibocsátása válik szükségessé, ami a koronaértékben való számítás meghonosítása szempontjából alig kívánatos.* Hát bizony nem kívánatos, sőt egyenesen káros hatású lesz, mert éppen a pénz dolgában rendkívül óvatos földművelő nép nem lesz hajlandó újból elfogadni az egyszer már bevont forintosokat s így a jegybank terve aligha a nép ellenzésén nem török meg; nem is szólván arról, hogy ez az eszköz éppenséggel nem helyes pénzpólitika.

A világ búzatermése. Rég várták már oly érdeklődéssel a börzén úgy, mint az egész országban a világtermésre vonatkozó adatokat, mint az idén, amikor már bevégzett ténynek tekinthetjük, hogy Magyarországnak rossz, a tavalyinál sokkal rosszabb a búzatermése. Épp ezért kétszeres fontossága, hogy a búzát termelő egyéb országokban az egész világon milyen az idei termés, mert ennek mindenesetre nagy befolyása van az ár alakulására. De nemcsak ennek, hanem annak a körülménynek is, hogy a termés behordása az idén megkésvén, tulajdonképpen nem egy egész esztendő, hanem csak egy-két hónappal kisebb idő fogyasztásának fedezéséről van szó. Viszont arról sem szabad megfeledkezni, hogy a búzafogyasztás évről-évre emelkedik. Mindezeket tekintve véve, a legkiválóbb angol szaklap, a *Beerholm Evening Trade List* legújabb száma részletes becslés alapján konstatálja, hogy a világ ellátása búzával az idén bővebb, mint volt tavaly. A kiváló angol szaklap részletes becsléséből ezúttal csak a főbb adatokat közöljük, megjegyezve, hogy Magyarország búzatermését a magyar miniszteri becslésnek jórészt megfelelően 16,500,000 quarterre, tehát 34,847,535 hektoliterre taksálja. Az egész világ búzatermését 421,120,000 quarterre, vagyis 1237,208,448 hektoliterre becsüli, melyből Európa 224 millió quartert, vagyis 658,089,600 hektoliter termelt. Hozzájárul ehhez még a tavalyról maradt készlet, 7,655,000 quarter, vagyis 428,770,000 quarter, vagyis 1259,683,383 hektoliter búza áll a világ rendelkezésére. Tavaly volt a termés a készlettel együtt 407,065,000 quarter, vagyis 1195,916,263 hektoliter, minélfogva az idén egy-két hónappal kisebb időszakra 63,767,120 hektoliter búzával több áll a fogyasztás rendelkezésére, mint tavaly az egész esztendőre.

Az Agrárbank új vasútja. Már régebben megemlékeztünk arról, hogy a *Drávavölgyi* (Kisköszeg-Siklós) h. é. vasút részvénytársaság a Magyar Agrár és Járulékbank r. t. és a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság égisze alatt megalakult. A társaságot most becégezték s így megtudjuk, hogy a vasút Kisközegről kiindulva a m. kir. államvasutak Baranyavár-Pélmonostor állomásáig, majd ebből elágazóan Siklósig vezetendő fővonalból, valamint a létesítendő Beremend állomástól az ottani kőbányába vezetendő vontató vágányból áll. *Alaptőkéje* 6,512,000 korona, melynek beszerzésére 9631 darab egyenként 200 koronáról és bemutatóra szóló törzsrészvény, összesen 1,926,200 korona névértékben és 22,929 drb egyenként 200 K-ról és bemutatóra szóló elsőbbségi részvény, összesen

4,585,800 korona értékben bocsátatott ki. Az első igazgatóság tagjaiul az alakuló közgyűlésen megválasztották: dr. Rudan Amadé, Sienge Ferencz, Budinác Antal, Schmid Oszkár és gróf Benyovszky Mór, az alapítók által pedig kinevezettek: Barta Arnold, Elek Pál, Adorján Dezső, Broch Fülöp, Blum Brunó, Deutsch Salamon, Enyedy Béni, Elvers Rudolf, Fábri Samu, dr. Fellner Frigyes, Főris Sándor, Főris Vilmos, id. Földiák Vilmos, Hajnal Simon, Hegyeshalmi Lajos, Horváth István, Koszits Kamill, dr. Schober Béla, Szántó Frigyes, Vajda Imre, Bóza Kálmán és Tolnay Kornél, kiknek ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk, Barta Arnold, Blum Brunó, Enyedy Béni, Fábry Samu, dr. Fellner Frigyes, dr. Schober Béla, Szántó Frigyes és Vajda Imre igazgatósági tagoknak pedig még ügyvezető igazgatói minőségük, ugyancsak Görög Gyula társulati tisztviselőnek cégjegyzési jogosultsága most bejegyeztetett.

Nagy birtokvásárlás. Dr. Tagányi Sándor ismert aradi ügyvéd és földbirtokos megvásárolta Herzel Bernát aradi vaggonyári igazgatótól és társaitól a pusztapói 1900 holdas kitünő minőségű földbirtokot, egy millió ötszáz ezer koronáért. A birtok legnagyobb része szántóföldből áll.

A czukorkartel. Hosszas tárgyalások után végre a nagy czukorgyárak teljes diadalt arattak a kisebb finomítókon s a kartelt — mely októberben járt volna le — megújították, annyal is inkább, mert a kiszivárgott hírek szerint a kartel élén álló *Havany-Deutsch*-féle vállalatok represszáliákkal fenyegettek. Egyetlenegy gyár akadt csak az egész országban, a vágyszerdi, amely ellen tudott állani a nyomásnak s kartelen kívül maradt. Az új kartel — természetesen — nem fogja leszállítani a magas czukorárakat.

Ipartársulatok feloszlása. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a zilahi kovács-, kerékgyártó-stb. ipartársulat feloszlását tudomásul vette, a zilahi szabó-ipartársulatot pedig feloszlottnak mondta ki.

Vidéki pénzüzetek fuziója. A Turóczi magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság (Turóczenmárton) nemrégiben beolvadt a Turóczi megyei Takarékpénztár részvénytársaságba.

A pozsony-bécsi villamos magyarországi vonalát a Ganz-gyar építi. Megszámlálhatlan bizottsági és tanácsulés, három közgyűlési határozat, három főlebeszés és egy miniszteri döntés után a Ganz és Társa cég végre megkapta a pozsony-bécsi villamos vasút magyarországi vonalrészének engedélyokiratát. A konzessziót a városi tanács a napokban küldötte el a Ganz-cégnek, melyet az engedélyokirat — tudvalevőleg — a városnak Tauberrel kötött, de Tauber által 1904-ben Ganz-ékra átruházott szerződése alapján illet meg.

Visszaélések az állami gépségelyekkel. Az utóbbi időben gyakran előfordul az, hogy egyes géppgyárak ügynökei, ezek között gyakran külföldi cégekéi is, hitelbe való gépvásárlásokra beszélnek rá a hiszékeny iparosokat azzal a hitegetéssel, hogy azokat az állam utólag tőlük átveszi s nekik használatra átengedi. A *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* ezért most nyomatékosan figyelmezteti az érdekelteket, hogy a géptügnökök illetéktelen való rábeszélésének fel ne üljenek, mert a kereskedelmi miniszter az ily módon megszerzett gépeket a segélyért folyamodó iparosoktól az állam tulajdonába át nem veszi s így az iparosok csak maguknak okoznak kárt, ha ügynökök unszolására ilyen irreális ügyleteket kötnek.

Galatz gabonatermése. Galatzból jelenté tudósítónk: Az aratási munkálatokra tartós szép időjárás kedvezett. Az aratást mindenütt befejezték. A búza- és rozstermés az eleinte remélt várakozásoknak nem felelt meg, míg az árpa- és zabtermés minden várakozáson felül volt. A búza, amelynek minősége legnagyobb részben elég szép, csak közepes jó, a rozs, amely szintén jó minőségű, közepes termést adott. A piacra kerülő idei gabonaneműk sulya hektoliterenként a következő volt: búza 80-83½ kg, rozs 72-75 kg, árpa 59-60 kg és zab 40-42 kg. Az 1909. évi termés eredménye a következő: búza 514,066 hl, rozs 141,155 hl, árpa 573,348 hl, zab 462,805 hl és tengeri 1,706,240 hl. A gabonaneműek össztermését általában minőség tekintetében szépek és száraznak, mennyiség tekintetében pedig közepesnek jelzik.

A hegyaljai vasút menotrendje. A Szerencstől-Kassáig vezető, újonnan épült hegyaljai vasutat néhány nap mulva átadják a forgalomnak. A vonalon három vonatpár fog közlekedni, melyek úgy

a budapesti, mint a sátoraljai helyi és debreczeni vonatokhoz kedvező csatlakozást nyernek. A negyedik vonatpárt mozdonyhiány miatt nem engedélyezhette a kereskedelmi kormány.

Az Adria magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül szerdán a Tisza Fiuméből Marseilleba, a Szápáry Marseilleból, a Zrínyi Valenciából Fiuméba indult, csütörtökön a Szent László Valenciából, a Buda Londonból Fiuméba érkezett.

TŐZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDÉ.

Gabonatózsdé.

Budapest, augusztus 26.

A határidőpiacon csendes volt ma az irányzat. Magyar búzában igen csekély, külföldi áruban azonban kielégítő volt a kínálat, amivel szemben a malmok eleinte tartózkodók voltak, később azonban valamivel jobb vételkedvet mutattak. Így aztán mégis forgalomba került mintegy 62,000 q. buza, tulnyomólag idegen származék, előbb változatlan, később szilárdan tartott tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 29.80 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 25.30 korona 75.5 kilós szerb, úszkös búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 10 fillérel drágább, a zab szilárd, a többi változatlan. Forgalomba került: 400 q. rozs 18.90—18.95 koronás áron, 1900 q. árpa 14.40—14.55 koronás áron és 500 q. zab 15.20—15.40 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet is igen csendesen és a tegzárlat jegyzéseivel indult meg, a forgalom folyamán barátságos volt a hangulat, igen csekély kínálattal szemben, a kereslet egyre jobban fokozódott, mire aztán lassan és mérsékelten javultak az árfolyamok. Az októberi buza 27.20 koronán indulva, 27.34-ig emelkedett és zárlatkor 27.30 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza tíz fillérel, az áprilisi buza tizenkét fillérel, az októberi rozs négy fillérel, az új tengeri nyolcz fillérel javult, ellenben az októberi zab két fillérel gyengült.

A készaru jegyzése a mai tozsán a következő volt:

Búza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	28.60—28.95	79	28.60—28.95
"	76	28.80—29.15	80	28.80—29.15
"	77	28.15—28.40	81	28.15—28.40
"	78	28.30—28.60	82	28.30—28.60
Féjermegyei	75	28.40—28.65	79	28.40—28.65
"	76	28.65—28.90	80	28.65—28.90
"	77	28.25—28.50	81	28.25—28.50
"	78	28.20—28.45	82	28.20—28.45
Pestvidéki	75	28.50—28.75	79	28.50—28.75
"	76	28.70—29.00	80	28.70—29.00
"	77	28.10—28.35	81	28.10—28.35
"	78	28.25—28.55	82	28.25—28.55
Bánsági	75	28.60—28.95	79	28.60—28.95
"	76	28.90—29.15	80	28.90—29.15
"	77	28.15—28.40	81	28.15—28.40
"	78	28.30—28.60	82	28.30—28.60
Bácskai	75	28.60—28.95	79	28.60—28.95
"	76	28.90—29.15	80	28.90—29.15
"	77	28.15—28.45	81	28.15—28.45
"	78	28.30—28.60	82	28.30—28.60
Rozs I-rendű új	—	19.00—19.20	—	19.00—19.20
középmínőségű új	—	18.80—19.00	—	18.80—19.00
Árpa takarmány I-rendű	—	14.70—15.00	—	14.70—15.00
II-rendű	—	14.30—14.70	—	14.30—14.70
Zab I-rendű	—	15.40—15.60	—	15.40—15.60
II-rendű	—	14.80—15.20	—	14.80—15.20
Tengeri belföldi új	—	15.60—15.80	—	15.60—15.80
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A készaru piacon elkelt:

Búza: Tiszavidéki: 500 q 80 k 29.80 K, 400 q 79.5 k 28.90 K.
Pestvidéki: 100 q 76.5 k 28.20 K.
Bánsági: 4000 q 78.5 k 2100 q 78.5 k 29.— K, 1000 q 78 k 28.60 K, 1000 q 78 k 28.95 K, 300 q 77.2 k 28.45 K kev.
Hartai: 700 q 77.8 k 29.20 K.
Pádeji: 1450 q 78.5 k 28.90 K.
Féjermegyei: 500 q 79 k 29.50 K, 500 q 78 k 28.80 K, 300 q 77 k 28.40 K, 200 q 76 k 28.30 K.
Tolnai: 200 q 78 k 28.60 K, 200 q 77 k 28.50 K.
Felsőmagyarországi: 100 q 80 k 28.90 K.
Román: 500 q 28.60 K, 2000 q 80 k, 6000 q 80 k 28.20 K, 5100 q 79 k 28.20 K.
Törökbecsei 3000 q 79.5 k 29.20 K, 3000 q 29.10 K.
Szerb: 3000 q 78.5 k 27.25 K, 4000 q 78 k 28.0 K üszkös, 6000 q 76.5 k, 3000 q 76 k 28.80 K, VIII. 25. 1000 q 75.5 k 26.10 K, 4700 q 75.5 k 25.80 K, 4000 q 75.5 k 25.30 K üszkös.

Bors: 200 q 18.95 K kpf. par., 100 q 18.90 K kpf. par., 100 q 18.90 K kpf. par.
Árpa: 20 q 14.40 K kpf. par., 700 q 14.50 K kpf. par., 1100 q 15.55 K kpf. par.
Zab: 100 q 15.35 K kpf., 100 q 15.40 K kpf., 100 q 15.30 K kpf., 100 q 15.26 K kpf. 100 q 15.20 K kpf.

A határidőziclében kötetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:
 Buza októberre 27.20—27.22—27.18—27.34.
 Buza áprilisra 27.40—27.42—27.38—27.56—27.50.
 Rozs októberre 19.28—19.40—19.30—19.36.
 Rozs áprilisra 19.86—19.92—19.82—
 Ujtengeri májusra 14.18—14.16—14.28—
 Zab októberre 14.62—14.68—14.60—14.66 K.
 Zab áprilisra 15.-----K.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	27.30—27.32
Buza áprilisra	27.52—27.54
Rozs októberre	19.33—19.34
Rozs áprilisra	19.84—19.88
Tengeri májusra	14.26—14.28
Zab októberre	14.64—14.66
Repce augusztusra	27.70—27.90
Tengeri augusztusra	-----

Budapesti gabonaforgalom.

1909. augusztus 24-161 1909 augusztus 25-ig.

	Erkezett méter mázsa	Elszállított méter mázsa
Buza	40902	5069
Rozs	4682	103
Árpa	6096	4809
Zab	6197	—
Tengeri	8336	3530
Liszt	—	13928
Korpa	200	8065

Értéktőzsde.

A szilárd irányzat mellett, mely ma az értéktőzsdén volt érezhető, a forgalom meglehetősen mérsékelt volt. Egyedül a Rimamurányi részvényben voltak élénk vásárlások, melyek nyomában árfolyamuk 607.50 koronáig emelkedtek. A nemzetközi vaspiazzról érkező kedvező jelentések okozták a spekuláció különös érdeklődését a Rima-részvények iránt, melyek az utolsó három hét alatt teljes husz koronával emelkedtek. A mai tőzsde zárata felé azonban gyengülés állott be a bekövetkezett realizálásokra. Hasonló módon emelkednek az Államvasuti részvények is, melyek ma már 750 koronával voltak forgalomban. A helyi piaci értékeiben is élénkebb volt ma a forgalom. Kereslet mutatkozott az Agrárbank részvényei iránt, melyek tovább emelkedéshez jutottak; azonkívül emelkedő árfolyamok mellett voltak forgalomban a Hazai bank-részvények és a Városi vasut-részvények. A járadékpiac változatlan. Forgalomba került: Osztrák hitel 653.75—655—654 kor., Magyar hitel 761—760 kor., Államvasut 748.25—747.75—749.25 kor., Jelzálog 443.— kor. Városi villamos vasut 281.50—281.— kor., Közúti 581.25—581 kor., Magyar koronajáradék 92.60 kor., Agrárbank 435—436 kor., Salgó 592 kor., Hazai bank 284.50 kor., Kereskedelmi r.-t. 586 kor., Magyar aszfalt 170 koronán.

A elötőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 653.75—655—654.25, Magyar hitel 761.—760.50, Osztrák-magyarállamv. r. 748.25—748.50—747.75, Jelzálogbank 443.50, Rimamurányi 606.—603.75—606.50, Városi villamosvasut 281.50—281.—, Közúti vaspálya 581.25—580—580.75, Déli vasut 117—117.50 korona.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 654.50—654.—, Magyar hitel r. 760. Osztrák-magyar államvasut 747.75—749.25 K, Rimamurányi 607.50—604.50, Városi villamosvasut 281, Közúti vaspálya 581, Magyar koronajáradék 92.60 korona.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 3—4 korona, nyolcz napra 6—8 korona, szept. hónap végére 22—24 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 654.25, Magyar hitel 759.25, Államvasut 750.—, Leszámitoló 482.50, Rimamurányi 604.25, Városi vasut 281.25, Közúti vasut 580.50 korona.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, aug. 26. (Saját tudósítónktól.) Az irányzat kedvelein, buza és rozs megtartotta tegnapi

árfolyamát, árpa nyugodt irányzat mellett változatlan árfolyamon maradt, tengeri 5 fillérrel olcsóbb lett, zab irányzata bágyadt.

Jegyzetett buza: új tiszavidéki 14.85—15.25. bánáti 14.75—14.85, mosoni 14.20—14.40, 16tfelvidéki csepeli 14.25—14.50, déliavasuti 14.10—14.55, marchfeldi 13.95—14.65, romániai 14.40—14.80, orosz 14.10—14.65 kor.

Rozs: tótfelvidéki 9.90—10.10, csepeli 9.85—10.—, pestmegyei 10.—10.15 déliavasuti 9.90—10.05, különféle magyar 9.80—9.95, osztrák 9.85—10.05 korona.

Árpa: Morvaországai 8.50—9.25, marchfeldi 8.25—8.—, tótfelvidéki 7.70—10.—, győri 7.70—8.30, közép-dunai állomások 7.50—8.—, déliavasuti 7.75—9.—, északmagyarországi 7.20—8.—, tiszavidéki 6.80—7.25 korona.

Magyar tengeri 8.10—8.25. Cinquantin 10.30—10.60 Magyar zab 7.80—8.40, válogatott 8.30—8.60, korona.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, augusztus 26. (Saját tudósítónktól.) Az elötőzsde a gyengült newyorki árjegyzések miatt nyugodt irányzattal nyílt meg, azonban csakhamar kedvezőbb lett a hangulat és az irányzat megszilárdult, amelyekben élénk forgalom fejlődött ki és az árfolyamok javultak. Államvasuti részvény is szilárd volt. Korlátértékekben a forgalom csekély. Prágai vasmű részvényei további 10 koronával javultak.

A déli tőzsde nyugodt irányzattal és tartott árfolyamokkal nyílt meg. Korlátok közt prágai vasmű részvények ismét javultak. A forgalom későbbi során államvasuti részvények iránt jelentékeny érdeklődés mutatkozott, egyébként a forgalom nyugodt volt.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 654.— Laenderbank 466.50, Bankgyűlés —, Union 570, Államvasut 747.50, Déli vasut 116.50, Alpesi 694.—, Rimamurányi 606.—, prágai vasmű 2668, 3 százalékos déliavasuti elsőbbség —, Keleti vasut —, török sorsjegy 189.50 K.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 654.25, Magyar hitel 761, Anglo 304, Bankgyűlés 554.—, Laenderbank 469, Union 572.—, Államvasut 749.50, Déliavasut 115.75 Dunagőzhajózás 1008, alpesi 697.—, prágai vasmű 2793, rimamurányi 605.75, orosz járadék 100.45, török sorsjegy 189.50, Keleti vasut 608, Földhitel 1153 K.

Bécs, aug. 26. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 113.70, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 145.25, Magyar hitelbank részvény 760.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 481.25, Rimamurányi 608.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.60, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magyar nyerm.-kötv. sorsjegy 201.50, Kassa-Oderbergi Vasut-részvény —, Magyar Jelzálogbank 442.— Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, aug. 26. (Osztrák értékek zárlata). 4 százalékos papír-járadék 95.90, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.50, 1860-as sorsjegy 162.50, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 303.35, Bécsi Bankverein 542.25, Osztrák magyar bank 1760, Déli vasut 114.75, Dunagőzhajózási társ. 1008.—, Dohány részv. —, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.30, Osztr. Lloyd 509.—, 4.2 száz. ezüst jár. 98.80—92.— Osztr. koronajáradék 95.75, 1864-es sorsj. 294.—, Osztrák hitelintézeti részvény 654.—, Union-Bank 573.25, Osztrák Landerbank 469.75, Osztrák-magyar államvasut 749.90, Elbevolgyi vasut —, Alpesi részvény 697.25 20 frankos 19.07, Londoni váltóár 239.75, Lipótkohó 477.—, Török sorsjegyek 188.50 K. Szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 26. (Tőzsdei jelentés.) A newyorki tőzsde ingadozó irányzata, valamint a londoni és párisi esések itt is gyengülést idéztek elő, bár ez csekély volt. Amerikai vasutak nagyobb veszteségeket szenvedtek Newyorkra, míg az Iron Age kedvező jelentése oly jó benyomást tett, hogy bányáértékek ennek következtében 1%—kal emelkedtek. Villamosági és bankértékek a százalékos törtészével csökkentek, míg járadékok realizációk következtében szenvedtek. A további folyamatban az üzlet korlátozott volt, miután a tőzsde különösen Newyorkra való tekintettel, várakozó álláspontot foglalt el. Zárlat felé kohóértékek még jelentékenyen emelkedtek, míg a többi érték nyugodt volt. A készpénzpiac ipari értékei realizációk

daczára inkább szilárd irányzatuk voltak. Utimopénz 2 3/4%, napi pénz 1 1/2%, magánleszámitolási kamatláb 2 1/2 százalék.

Berlin, (Zárlat.) aug. 26. (Saját tudósítónktól. Zárlatkor jegyzetetik: 4.2 százalékos papírjáradék 99.20, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 100.10, osztrák hitelrészvény 205.80, Déli vasut 22.50, orosz bankjegyek 217.—, 4 százalékos új orosz kölcsön 87.80, Disconto Commandit 191.30, Dinamitruszt 169.25 Harpeni 198.—, Unifikált török járadék 94.20. 4.2 százalékos ezüst jár. 95.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.50, Magyar koronajáradék 93.—, Osztrák-magyar államvasut 160.20, Bécsi váltóár 851.75, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison —, Gelsenkircheni 192.30, Laurakohó 188.50. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) aug. 26. 4.2 száz.-os papírjáradék —, 4 száz.-os osztrák ar.-jár. 100.—, Magy. ar.-jár. 95.55, Osztrák hitelint. részv. 205.80, Osztrák-magyar államvasut 160.10, Északnyugati vasut —, Busstiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.20, Bécsi Bankverein 136.90, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.40, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 99.05, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasut részvény 22.50, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.82 Párisi váltóár 81.15, Union bankrészvény 132.40, Alpesi bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) aug. 26. 4.2 százalékos ezüst járadék 99.10, 1860. sorsjegy 163.—, Déli vasut 22.50, 4 százalékos aranyjáradék 100.05, Osztrák hitelrészvény 206.10, Osztrák-magyar államvasut 160.25, Olasz járadék 104.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.80. Szilárd.

London, aug. 26. Angol consol 84 1/4.

Páris, (Zárlat.) aug. 26. 3 százalékos francia járadék 98.22, Osztr. aranyjáradék 102.20, Magyar aranyjáradék 97.30, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 504.—, 3 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. —, 5 százalékos marokkói járadék 516.—, 4 százalékos 1890. román kölcsön —, 4 százalékos kons. amort. román jár. 93.90, 4 százalékos amort. román járadék —, 5 százalékos orosz járadék 103.87, 4 és fél százalékos 1909. orosz jár. 97.65, 4 százalékos spanyol jár. 96.95 4 százalékos unifikált török jár. 95.10, Török sorsjegy 176.50, Török dohányrészvény 398 — Osztrák földhitelintézet: 1223.—, Osztr Landerbank 506.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 17.05, Banque Ottomane 721.— Osztrák-magyar államvasut 800.— Déli vasut 123.—, Meridionalvasut 685.—, Hartmann gépgyár 566.—, Rio Tinto 1964.—, Sucrerie d'Égypte 36, Tula 352, Úriányi köszén 164.—, Chartered 1 1/2, De Beers 403.50 East Rand 131.—, Jagersfontein 151.—, Trans. Land Cop 77.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 123.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.82, Váltó Belgiumra (rövid) 1 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1 1/16 Váltó Svájcra (rövid) 1 1/16, Csekk Londonra 257.15, Magánkamatláb 1/4. Tariott.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS
 Kiadótulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
 Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Dr. HÖNIG IZSÓ
VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
 Elektromágneses gyógyítás.
 Budapest, IV., Károly-körút 24., L' em. Lift
 Telefon 102—39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Finsen-féle lviámpa fürdők	Általános idegesség (neurosthenia, hystéria),
Szivbaj és veredényelmeszedés ellen.	Idéggengességi állapotok
Elektromágnesesgyógyítás	Álmatlanság, Fejfájás,
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hűdcsék (Paralysis),
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Idégfájdalmak, légszűrés (Neuralgiák, ischiás),
Kék fényvel való kezelés.	Göringvelesorvadás (Göbes),
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek,
Villamos fényfürdők.	Veredényelmeszedés,
Villamos massage (Vibratio).	Köszvény és osz, reuma, izületi és esontájok.
Galván. Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés, Daganatok,
Villamos vízfürdők.	Anyagcserehajok (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség),
Szénsavas fürdők.	Bőrnapok, Bőrviszketeg,
	Lupus,
	Majhullás, kopaszodás,
	Szortelenítés (nőknél és arczon),
	Aranyeres esonók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—8-ig. —
 Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektum.

TÉLIKABÁT 35, selyem 45, prima ölt. 30 frt.
 vagy 45, vagy 30 frt.
 angol, atmeneli, kabát
 beléssel

Csakis mérték szerint, első-rangú kivitelben

Angol készpénzrendszerű uriszabótermek
ZÉLINGER SAMU
 Budapest, IV., Belváros.
 Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett. — Telefon 116—59.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonsumvársári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbárányigazgatósága.) Augusztus 26-án. Előző napi eladatlan maradvány 464 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Pótfelhajtás 50 drb. sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Mai felhajtás 1169 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz, összesen 1683 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Eladatott 1288 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Mai maradvány 397 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz.

Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül ételsúlyban 113—117 fill., ételsúlylevonással — fillér. II-odrendű 280—300 kilogrammig 106—108 fill., ételsúlylevonással — fillér, silány 126—132 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül étős. — fillérig, ételsúlylevonással 134—146 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig — fill. ételsúlylevonással 134—148 fill.-ig, fiatal könnyű 120 kilogrammig — fillérig, levonással 132—148. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig — fill.-ig, ételsúlylevonással — fillérig, belföldi süldő fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malacz — fillérig. Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Köbányai sertéspiac.

Budapest, aug. 26. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgon felül) — fillér, Öreg közép (páronként 300—400 klg.) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 140—142 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 klg-ig terjedő sulyban, 142—144 fillér, könnyű (páronként 250 klg-ig) — fillér. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felül) — fillérig, Közép (páronként 240—280 klg.) 142—144 fillérig, könnyű (páronként 240 klg.) 143—145 fillérig.

Sertésleltár: 1909. évi aug. hó 24 napján volt készlet 28343 darab. — 1909. aug. hó 25-én felhajtott 255 drb — 1909. aug. hó 25-én elszállított 223 drb, — 1909. aug. hó 26. napjára maradt készletben 28375 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Budapesti vagómarhavásár.

Budapest, aug. 26. Felhajtott: Magyar bika 257 drb, ökör 1645 drb, tehén 947 drb, Bivaly 257 drb. Növendékmárha — drb. Boszniai bika 108 drb, ökör 53 drb, tehén 0 drb, növendékmárha 82 drb. Póthajtásra bejelentve — drb, összesen 3323 drb. Arjegyzések: (métermázsánként ételsúlyban, levonás nélkül) Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 74—80 koronáig, kivételesen 88 koronáig, közép 60—72 koronáig, silányabb 48—58 koronáig. Magyar parasztmárha 58—68 koronáig, silányabb 46—56 koronáig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 78—92 koronáig, kivételesen — koronáig, közepminőségű 66—72 koronáig, silányabb 50—64 koronáig. Boszniai ökör, legjobb minőségű 54—66 koronáig, kivételesen —, K. silányabb minőségű 48—52 K. Bika jobb minőségű 64—72 koronáig, silányabb 48—62 koronáig. Bivaly 32—46 K-ig. Magyar tehén 44—62 K-ig. Kiv. — K. Tarka tehén 48—76 koronáig. Kicsontozni való marha 30—44 koronáig. Növendékmárha 40—60 koronáig. Mind 100 kilónként ételsúlyban. A felhajtás 200 darabnál nagyobb volt a mult hetinél. Elsőrendű minőségűből csak kevés volt felhajtva, miért is ilyenek árai szilárdak maradtak, ellenben gyengébb minőségek nehezen voltak eladhatók.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, aug. 26. Felhajtott 701 darab élő borjú, (közte 27 rugott), 0 drb leölt borjú, 0 drb növendékmárha, 0 drb élő bárány. Arjegyzések: elsőrendű élő borjúkért 96—102 fillérig, kivételesen 104—105 fillér, kövér minőségű élő borjúkért 84—94 fillérig, leölt borjúkért — fillér, silány és rugott borjúkért 40—72 fillérig, növendékmárháért 38—46 fillérig kilogrammonként (lev. nélkül). Az irányzat lanyhább volt, az árak 4—6 fillérral kg.-ként emelkedtek.

Bécsi szurómarhavásár.

Bécs, augusztus 26. A mai vásárra fölhoztak 4218 drb borjút, 1700 darab fiatal sertést, 1890 levágot sertést, 263 darab levágot juhot, — darab bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levágot borjú 92—116 fillér, elsőrendű 120—140 fillér, legelője 142—150 fillér, élő borjú 76—116 fillér, legelsőrendű 120—128 fillér, élő hussertés 108—130 fillér, élő hizott sertés 104—126 fillér, levágot hussertés 136—160 fillér, levágot hizott sertés 124—136 fillér, könnyű sertés 156—160 fillér, elsőrendű süldő 136—160 fillér, élő juh — fillér, levágot juh 80—108 fillér, bárány 20—34 korona páronként.

Heti lóvásár: Endapest, augusztus 26. (Saját tudósítónktól.) A Tattersal telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 209 drb elsőosztályú, 329 drb másodosztályú lovat. Összesen 532 drb-ot. Ebből eladatott 420 drb ló. A székesfőváros megvásárolt 111 drb vágólovat 46—150 kor. között váltakozó áron.

BILLIT Z-féle nyilv. joggal felruházott magán-, elemi-, fiu- és leány-iskola VII. Rákóczi-ut 18. sz., I. emelet BUDAPEST VII. Rákóczi-ut 18. sz., I. emelet (Bejárati Kapuzony-utca 3. szám.) Internátus. Feltartatás. Délutáni ismételő oktatás. Német, francia, angol nyelvtanfolyamok. Sajtó és rajz tanfolyam. Teljesen felszerelt svéd tornaterem. Tánc, Zeneoktatás. Nyáron uszoda. Téli konyhaszáj. Előrangú tantervek. Korlátolt számú növendékek. Kényelmes, tiszta tantervek. Államérvényes bizonyítványok. Állandó orvosi felügyelet. Részletes ismeretbővel és egyéb felvilágosítással készszéggel várjuk a jelentkezéseket. Billitz Aranka, esk. tanítónő, igazgató tulajdonos.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 26. — Kinevezések. A belügyminiszter Mezei Viktor miniszteri segédtitkár miniszteri titkárrá, dr. Strobl Wilibald nagyszabeni állami elmeorvosvezető főorvost a a nagykállói állami elmeorvosvezető igazgatójává, Balogh Gyula nagyszabeni állami elmeorvosvezető igazgatót a X. fizetési osztály 3-ik fokozatának illetményével, a nagykállói állami elmeorvosvezető ellenőrré; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszteri-elnök Mondics Jenő budapesti pénzügyi számtanácsost végleges minőségben pénzügyi tanácsossá a pénzügyminiszteri számvivősséghoz, továbbá Hóbián János brassyi, Zádor Sándor budapesti, Kiss Lajos tordai, Mogus Károly belvári, Brezina József zágrábi, Spanner Ferenc budapesti, Kiss Sándor soproni, Hubay Barnabás miskolci, Veress Dezső dési, Kapus Sámuel zilahi, Madách Imre balassagyarmati és Ragályi Imre rimaszombati pénzügyi számvivősségekét, valamint Gogolak Károly számtanácsosi címével és jelleggel felruházott budapesti pénzügyi számvizsgálót végleges minőségű pénzügyi számtanácsossá, állomásáigvaló megvárással, továbbá Gáti Gyula akasztatnái, Peplowski Sándor, Ovári Armin, Kelecsényi Agoston és Schödl Nándor budapesti, Gayer János pozsegai, Pellet Jenő akasztatnái, Eördögh Róbert, Gerhardt Rezső és Böhm Sándor budapesti, Udvardy Miklós szolnoki, Zsivkovics Vladimir zágrábi, Bócz Endre székelyudvarhelyi, Skreatic Delimir pozsegai, Müller Vilmos, dr. Herzog Géza, Major Gyula, dr. Major Ferenc, Hammerl Rezső, Fodor Ferenc és Szennik Zeigmond budapesti, Szabó Sándor tordai, Linke Tivadár és Rákóczi Sándor budapesti, Horváth Mihály pécsi, Peres Godó Mihály budapesti, Czibaron Vilmos lugosi, Bitskey Ilés és Trettina István budapesti és Csák János temesvári pénzügyi számtanácsosteket végleges minőségben pénzügyi számvivősségek, állomásáigvaló megvárással, Gallner Ferenc, Németh Ferenc, Kovács Pál, Kolosi Lajos, Járó Gyula és Kónschel Konrad budapesti segélydíjas pénzügyi számvivősségeket ideiglenes minőségű pénzügyi számtanácsosokká a pénzügyminiszteri számvivősséghoz, végül Zombory Lajos, Kárpáti István és Neuwith Lipót budapesti díjtalan pénzügyi számvivősségeket a pénzügyminiszteri, Sárközy Balázs budapesti díjtalan pénzügyi számvivősségeket a m. kir. dohánypótlék központi igazgatóság, Moldoványi Jenő budapesti lakost a m. kir. állami hidak igazgatósága mellé rendelt számvivősséghoz ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számvivősségek, továbbá a földadó kataszter kiigazítási munkálatok ellátására a zágrábi kataszteri helyszínelési felügyelőséghez Bistricz József drenovaci lakost, Vukicszevic Janko zimonyi lakost és Furjakovics Zeigmond budapesti lakost ideiglenes minőségű kataszteri biztosokká;

a király szeméjye körüli miniszter ezen minisztériumban töböréthei báró Nagy Árpád segédtitkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri fogalmazót valóságos miniszteri segédtitkárrá; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Sass Lajost, a petrosényi állami főgimnáziumhoz kinevezett rendes iskolaszolgálat a vezetése alatt álló minisztérium szolgáló létszámába rendes hivatalszolgálatá nevezte ki. Névmagyarosítások. A belügyminiszter Steiner Mór budapesti lakos „Szilárd“-ra, Goldberger Gerzson szolnoki lakos „Gonda“-ra, Krajnyák Agoston mozsói lakos saját, valamint Lajos névű kisk. fia „Kazai“-ra, Mandl Ignác budapesti lakos saját, valamint Jolán nevű kiskoru gyermeke „Martos“-ra, Bruck Olga budapesti lakos „Bolgár“-ra, kiskoru Grünfeld Soma budapesti lakos „Gémes“-re, Láng (Lang) Dezső Odön

rákoskereszturi lakos családi nevének „Hegedüs“-re kert magyarosítását megengedte. Pályázatok. A győri pénzügyigazgatóságához számvizsgálói és esetleg számtanácsosi állásra két hét alatt; a nagybecskereki pénzügyigazgatóságához pénzügyi szemlési állásra két hét alatt; a gyulafehérvári törvényszék elnökéhez a nagyenyedi járásbírósnál betöltendő tekkönyvi átalakító díjki állásra két hét alatt; a löcsei pénzügyigazgatóságához a szepesfalvi adóhivatalnál betöltendő gyakornoki állásra két hét alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (e.g., Dun, Tisza, Körös), date (aug. 26, aug. 26), and water level (méter). It lists various locations and their corresponding water levels on two different dates.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete: Hazánkban tegnap is csaknem egész Erdélyben meg a szomszédos alföldi részeken volt kisebb-nagyobb, helyenkint 10 mm-t meghaladó eső; Teregováról 31 és Orsováról 48 mm-nyi esőt jelentettek. A hőmérséklet a délkeleti részek kivételével kissé emelkedett, országzerte többé-kevésbé a normális alatt volt; a maximum Eszékben 29 C° és a minimum Tapolczán 8 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára: Helyenkint eső vagy zivatar várható némi hőstüledéssel. (Sürgöny-prog: Sok helyütt csapadék, zivatatok, később hűvösebb.)

Table with columns for location (e.g., Aliomas, Széllány és ereje), wind direction (e.g., N, S, W, NW), and temperature (Hőmérséklet). It provides weather forecasts for various locations.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS

HETI MŰSOR.

Table with columns for date (Augusztus), day (Szombat, Vasárnap), and various theatrical performances (e.g., Vigyázz a nőrel, Az elvált asszony, Hivatalnok urak).

SZÍNHÁZAK

Pénteken, 1909. augusztus 27-én.

Király Színház

Jánoska
Fantasztikus zenés vígjáték 3 felvonásban. Írta Martos Ferencz és Jacobi Viktor.
A nagymama Östör Flóra
Maggi Harmath I.
Böke Fürth E.
László Szirmai
Jánoska Fényes A.
Kazmér Németh
Bözika Lakos Vilma
Magda Kosári
A rozsda báró Papir S.
A tanár ur Csizsór
Kovács Döme Raskó
Kezdeté fél 8 órakor

Vigszínház

A tolvaj.
Színmű 3 felv. Irta Bernstein Henri. Fordította Göth Sándor.
Lagardes Szilágyi
Sabella Gázi M.
Voyain Göth
Marie-Louise G. Kertész E.
Fernand Tany
Zambault Szerény
Kezdeté 1/3 8 órakor

Föv. nyári színház

Adollárkirálynő.
Operett 3 felvonásban. Írták Willner A. M. és Grünbaum Frigyes; fordította Faragó Jenő. Zenejét szerette Fall Leó.
Kezdeté 1/3 8 órakor

Uránia Színház.

A jövő háboruja.
Kezdeté fél 8 órakor

Magyar Színház

A szerencse tia
Komédia 4 felvonásban. Írta: Drégely Gábor.
Epreskerli Reiner Vágó
Reinerné Forrai R.
Emma, leányuk Meszáros G.
Varga, szabó Körmendi
Iren, leánya Báthori G.
Szondi Márton Debi
Kornos Antal Csontos
Galkó, igazgató Réthi
Sátes Adolf könyvk. Csobor
David, főzsdétag Hátkai
Lili, leánya Zala K.
Zárai Zinkó Dani Z. Molnár G.
A miniszter László
Sebes György, Papp
Kezdeté fél 8 órakor

Föv. Városligeti Színház

A Smokk család
Béhozat 3 felvonásban.
Kezdeté fél 8 órakor.

APOLLU-PROJEKTOR

A gyémánt-készítő.
Ügyetlen táncos. — Női kalap-divat. — Az ördög fogsága. — A talált gyermek. — Selyemhernyó-tenyésztés. — A varázslónő szemüvege. — A zsebkendő. — Előképek. — **Élet a Hortobágyon** (Saj. felv.)
Az előadások hétköznapokon d. u. 6 órakor, vasár- és ünnepnapokon 3 órakor kezdődnek.

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Az augusztusi műsor szenzációs sikert aratott.

16 attrakció. 16

Az előadás kezdete 8 órakor.
A félkerében reggeli öt óráig **VÖRÖS ELEK** cingányzenekara hangverseny.
Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig, péntektől, augusztus 16-tól kezdve, a nappali pénztárnál.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

Szeptember hó 1-én 1/3 9 órakor

nagy megnyitó előadás!

Két új kitűnő bohózat!

Teljesen új műsor!

„CASINO de PARIS”-ban elsőkendű tánc attrakciók fellépte.

AMERIKAI-PARK.

Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 4-48

Nyitva d. u. 6 óráig reggeli 4 óráig.

Utolsó hét! MA Utolsó hét!

a szenzációs augusztusi műsor.

Varieté. Moulon Rouge. Honvédszene.

A területre szóló belépőjegy 60 fill., este 9 óra után 1 K.

PARISIANA-MULATO

mint MOULIN-ROUGE. Szerencsen-utca nyonyörtén átalakítva.

Megnyílik szeptember 1-én

MABEL MAY-YONG,

a világhírű kigyótáncosnő.

És még 15 mesés attrakció!

JARDIN de PARIS

Városliget, Erzsébet királyné-ut 1. Telefon 167-25
Kezdeté 9 órakor. Kezdeté 9 órakor.

!! Minden este óriási siker !!
ANNIE DIRKENS
meghosszabbított vendégjátéka.

!! Minden este óriási siker !!
Jegyek előre válthatók Zipszer és Könignél VI. kerület, Andrassy-ut 3. szám alatt délután 4-ig, 5 órától kezdve a Jardin de Paris pénztárnál.

ROYAL ORFEUM

Budapest szenzációja a

ROYAL ORFEUM új műsora.

A nézőtör hüvös! A hangulat forró!
Kezdeté 8 órakor. — A téli kertben — éjszaka 12 óra-
kor 16 tánc attrakció.

ROYAL-CABARET.

BUDAPESTI CABARET BONBONIERE
TEREZ-KÖRUT 28. SZ. TELEFON 52-88

Megnyitó előadás BALINT DEZSŐ
igazgatása alatt:
szeptember 1-én

Előadó művészek: Keleti Juliska, Balogh Böke, Kökény Ilona, Virágh Jenő, Tarján Vilmos, Rudo Eulikov, Kovary Gyula és a tisztelet tagu új művész-személyzet. Műkák. Aktualitások. Heti strofák. Kis darabok.
Előadás után ROU a társalgó teremben.

Bloch Kálmán

zongoraművész és zeneszerző igazgatása alatt álló

„Hazai Zenekonservatorium”

országos magyar királyi zeneakadémiai

előkészítő tanfolyam középiskolai internátussal.

VI., Szondy-utca 42/c. I. em. és VIII., Rákóczi-ut 51. szám I. em.

A növendékek nyilvános polgári vagy felsőbb leányiskolába járnak és iskolán kívüli idejükben az internátusban gondos nevelést, kitűnő élelmezést és tanulmányaikban szakzerű támogatást nyernek. A zeneoktatást a legfelsőbb kíművelésig áll. képzett okt. tanárok és elsőkendű művészek végzik. A német, francia és angol oktatáson kívül olaj, aquarel, selyem és porcellán festészetet a legkitűnőbb művészek tanítják.

Mai korban

kell, hogy zongoraoktatásban részesítse gyermekét minden

intelligens család

szívesen is tenné, de egyik másik

nincs

azon helyzetben, hogy készpénzért, vagy nagyobb részletfizetésre zongorát szerezhessen be. Alulírott részvénytársaság feladatává tűzte, hogy kiváló gyártmányu zongorát u. m. Ehrbar, Knabe, Chikering, Singl, Lauberger és Gloss stb. a legkedvezményesebb módon, kényelmes csekély havi fizetésért nagyobb előleg, váltó, kezes és bankszövetkezet nélkül juttat a közönségnek. Bővebb felvilágosítást nyújt

„MUSICA” részvénytársaság

(igazgató: Sternberg Dezső)

zongora-telepe. Eufon. tölcsernélküli gramofon és művész emezek foelárusítása.

Budapest, VI., Terecz-körut 1. sz. alatt

Telefon 4-81. Telefon 4-81.

HORGÁSZ

ALKALI SÓS SAVANYVIZÉ GYOMORÉGES ELLEN KIVÁLÓAN ÉTVÁGYGERJESZTŐ TIZDALACOKT MÁR HÁZHOZ SZÁLLITUNK.

FŐLERAKAT: MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGÁLMI és KIVITELI R.T. BATHORY-U. 5. TELEFON: 162-84

„Miénk a jövő”

Legújabb tengerészöltöny fehér és kéken 16 K.-tól feljebb
KOCH testvéreknél
Budapest, IV. ker. Károly-körut 26. — Mosóöltönyök 3 K.-tól feljebb. 5137

Butor

készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezése 360 frtért, mely áll: 1 háló, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitteltől a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata

Budapest, Váci-körut 9. (Szerencsen-utca sarok).

AZ ATHENAEUM IROD. ÉS NYOMDAI R.T. KIADÁSÁBAN MOST JELENT MEG

A szemérem elleni bűncselekmények

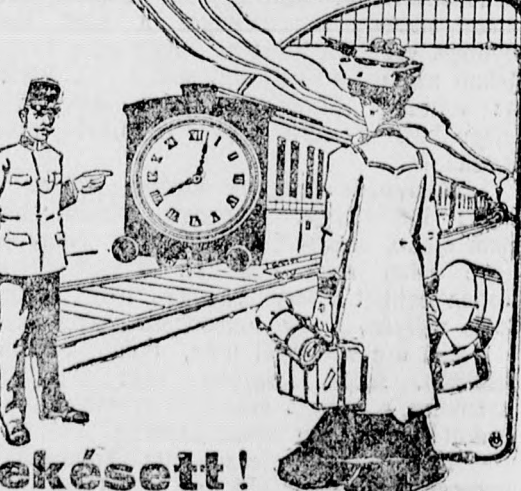
TANULMÁNY AZ ANYAGI BÜNTETŐJOG KÖRÉBŐL

Írta: dr. HALÁSZ ZOLTÁN
budapesti ügyvéd.

Halász Zoltán dr., a kiváló kriminálista, ebben a munkájában a bűncselekmények jogi szabályozásának történeti fejlődése és összehasonlító jogtudományi fejtegetése után Büntető törvénykönyvünk vonatkozó fejezetének módosítása tekintetében kiváló gyakorlati érzékkel és nagy elméleti tudással megkonstruált reformjavaslatokat tesz. Rendkívül érdekes és felelő hasznos uttörő munka ez nemcsak a szakemberek, hanem a laikusok számára is, akik a nemi élet körébe tartozó cselekmények jogi elbírálása felől kimerítő tájékozást óhajtanak nyerni.

A KÖZEL 450 OLDALRA TERJEDŐ KÖTET ÁRA 10 KOR.

Megrendelhető ugy a kiadóhivatalban (VII., Rákóczi-ut 54. sz.), mint minden hazai könyvkereskedésben.

Lekéselt!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járású órák

POLGÁR KÁLMÁN

műrásnál
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám
részletfizetésre is vásárolhat szigorúan szabott áron. Javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem! Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték

A vadászati idény

beköszöntével ajánljuk
 a legújabb és elsőrendű minőségű
vadászfegyvereinket,
 melyek csekély hávi

részletfizetés mellett
 beszerezhetők.

Aufrecht és Goldschmied
 fegyverárúháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 30.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

„Hungária” beszélő-gépek

kizárólag eredeti első
 rangu gyártmány, rész-
 letfizetésre is olcsón
 kaphatók.

Deményi és Társa

Budapest, VI., Király-u. 76.
 Kérjen árjegyzéket

Dr. Kapitány Kálmán utikönyvei:

Az osztrák császárság.
 11 térképpel és 6 városi
 térképpel. Kötve 6 K

Bécs.
 Bécs város térképpel 80 K

Karlsbad.
 Három térképpel 80 K

Merán és Arco.
 Két térképpel 80 K

Kaphatók:
LAMPEL R. könyvkereske-
 dése (Wodianer F. és Fiai)
 r.-t.-nál, Budapest, VI. ker.,
 Andrássy-út 21. sz. és minden
 könyvkereskedésben.

HOFFMANN S. és V.

Budapest, V., Zoltán-utca 18. sz.

„Adria”

Magyar kir. tengerhajózási részv. társ. vezérigazgatóság.

Szeptemberi hajójarat-jegyzék:
 1909. szeptember havában a következő gőzösök
 indulnak Fiuméből:

H o v á	Gőzös neve	Kelet
Liverpool**	Bavarian	8/25-9/5
Hamburg**	Mecklenburg	8/25-9/5
Brazília*	Szeged	9
Liverpool	Tyria	1-10
Rouen	Zichy	1-10
Hamburg**	Bagdad	1-10
New-York	Pannonia	11
London, Bristol	Kolozsvár	5-15
Bordeaux*	Báthory	5-15
London, Hull	Ebro	5-15
Rotterdam Antwerpen,*		
Koppenhága**	Duna	10-20
Rouen*	Deák	10-20
Hamburg**	Venezia	10-20
Liverpool	Cypria	15-25
New-York	Carpathia	25
Lissabon, Glasgow*	Kálmánkirály	20-30
Afrika*	Adria	20-30
London, Hull	Sappho	20-30
Hamburg**	Emmi Arp	20-30
Liverpool**	Arabian	9/25-10/5

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet
 is érinti. ** Amennyiben a gőzös indulása előtt 8 nappal
 elegendő rakomány nem jelentett be, az igazgatóság
 fentartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

Honnan	Hová	Gőzös neve	Kelet
Hamburg**	Fiume	Byzánc	8/24-9/4
New-York	"	Carpathia	2
Liverpool**	"	Gulf of Suez	1-10
London, Hull	"	Sappho	1-10
Hamburg**	"	Emmi Arp	1-10
Rio de Janeiro,			
Santos	Triest-Fiume	Arad	5-15
London	Fiume	Baross	5-15
Rouen	Triest-Fiume	Tibor	5-15
Liverpool	Fiume	Veria	5-15
Afrika	Triest-Fiume	Adria	10-20
London, Hull	Fiume	Murillo	10-20
Hamburg**	"	Róma	10-20
New-York	"	Ulltonia	23
Liverpool**	"	Italian	15-25
Rotterdam,			
Antwerpen	"	Jókai	20-30
Bordeaux	Triest-Fiume	Matlekovits	20-30
Glasgow	"	Stefánia	20-30
Rouen	"	Zichy	20-30
Hamburg**	Fiume	Babylon	20-30
Liverpool	"	Brescia	20-30

Középtengeri szolgálat.
 a) Fiume—spanyolországi vonal: Fiuméből: Rákóczi 4., Lederer Sándor 11., Zrínyi 16., Kassa 25.
 Valenciából: Kassa 1., Mátyás Király 8., Szent László 15., Rákóczi 22., Lederer Sándor 29.
 b) Fiume—marseillei vonal: Fiuméből: Árpád 1., Szapáry 8., Andrássy 15., Tisza 22., Árpád 29. Marselleből: Andrássy 1., Tisza 8., Árpád 15., Szapáry 22., Andrássy 29.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 88 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

9. sz. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
 Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajot, sebeket, bujakórt (gyphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, onfertőzést és annak utóbjait, lég- és hárgörgebajot, valamint minden női bajokat.
 Rendel d. e. 9 órától d. n. 4-ig és este 7-8-ig.
Budapest, VIII., József-körút 2. szám.
 Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél útján is Biztos gyógyszer.

Helyen vagy idült bujakór - bántalmak

ugy görvénykór, bőrbajok, rheuma, (Izzag, fekélyek stb) s a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydagányat, rheumatizmus, a száj, gége gyengései, dagánatok, onostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökölt bujakóros bántalmak esetében, a legmeggröztöttebb s minden gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és gyors keres gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.
 Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.
 Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.— kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.
 Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK HÁZAJÁNDÉK- TÁRGYAK

A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
 ÉKSZERESZ-ÉS MŰVÉSZ-
 üzletében szerezhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

**VIDÉKI MEORENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
 ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE**

Alkalmi Butoráruház

Legolcsóbb bevásárlási forrás butorok, garnitúrák és szőnyegekben!

BALASSA ES RÓNA

butoráruháza
 Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz.
 (Andrássy-ut sarok.)

Ashcroft Arthur Edgar, bányamérnök, Weston-ban a 29644. számú

«Eljárás alkálifémeknek elektrolízis útján való előállítására»

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belöldi gyárosokkal összekötötést keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad.
 Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálnak
Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly
 hites szabadalmi ügyvivők,
 Budapest, V. kerület, Váci-körút 78. szám

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban.

3 koronáért

szép csemege-szöllőt szállít postán 5 kiló kosárban (kb. 4-4 1/2 kg. utánvétellel)

Csemege-szöllőt

legszebb pre chasselas és passatutti... különként 3 koronáért...

Parlamenti

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás.

BUTOROK

átb., ebédülő, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda-berendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol bürgermunkák eladása s vétele

Csemege-szöllőt

Saszalla, muskotály postakosaraként 280 fillérré, császárkörtét, rétes- és csemegealmát 2 koronáért, turkesztán- és görög dinyvét, paradicsomot, ugorkát, paprikát, káposztát 150 fillérré, ismételteladónak előnyrajánlatok. Gyümölcskivétel Csongrádról.

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle cukorka, 60 fillérré mindenütt kapható.

Pénzszekrények

és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Réz és vasbutor

gyári áron, réz hálósza-berendezések a leghiresebb amerikai módszer szerint készítve és féregmentessé tételének egyedüli gyárosan legolcsóbb gyári áron, ajánl Weiss Jakab, Budapest, Andrassy ut 77. (bejárat Rózsa-utca-ban.) 27644

Pótvizsgálatra

javitóra, póterettségére, bármilyen vizsgálatra előkészít: «Szűnidei Tanfolyam» Garay-utca 5. II. 12/a.

URAK

főlölesleges a gummi VIRGO az ideális ÖVSZER három dobozzal 3 koronáért portómentesen és diszkrétan küld:

Markbreit, gyógyszerész, Budapest, Dohány-utca 84.

Pénzt rögtön

butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségünkbe bizományba beraktározza

Tauber

VI. ker., Eötvös-utca 6 B. TELEFON 84-33.

Nevelőnőket

német, angol, francziákat, zene és nyelvismerettel minden nemzetségi bonnok belépésre ajánlok magyar zene és nyelvismerő okleveles tanítónőket sürgősen keresek Szegheőné S. Lriza, Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 27697

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol bürgermunkák és szalonbutorok, kellemes szőnyegek, csillárok. Telefon 82-13

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédülő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-utca 3. szám, ez előtt Gyár-utca. Telefon 14-98.

Zálogszedőulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 150

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Ingyenes gépirás-tanítás.

Kodexmentes magyar, német gyorsíró-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gyorsírói, gépirási és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvvel kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és székprás. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírók sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulhatók. Külön órák, sokszorosító és másoló iroda, írásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Belátások naponta vannak az intézet helyiségében kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismertelnevezéseit újabban megtevesztő módon utasozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatólag.

Ingóságokat

értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Kézipenélővel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Az Athenaeum Irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent:

A szemérem elleni büncselekmények.

TANULMÁNY AZ ANYAGI BÜNTETŐJOG KÖRÉBŐL Irta: dr. HALÁSZ ZOLTÁN budapesti ügyvéd.

Halász Zoltán dr., a kiváló krimináljogi, orvosi és jogi érdekes és felettébb hasznos uttó munkája nemcsak jogász körökben, hanem a művelt laikus közönség között is méltán kelt felhívást. Akik a nemi élet körébe tartozó cselekmények jogi oldalára felvilágosító tájékoztatót óhajtanak nyerni, azok a külföldi hasonló termékek között sem találhatnak ehhez fogható kimerítő és alapos munkát.

A KÖZEL 450 OLDALRA TERJEDŐ KÖTET ÁRA 10 KORONA.

Megrendelhető egy a kiadóhivatalban (VII., Rákóczi-ut 54. sz.), mint minden hazai könyvkereskedésben.

Hölgyeim!

Harminez éven innen, huszonötön túl, kénytelen az ember megkalmalyodni, ha akadna onok közül valaki, ki erre segédkezet nyujtana, ugy hajlandó lennék megkalmalyodni és megadósulni. Harminez ezer korona hozományt kívánok, amelyet az üzletem nagyobbitására fordítottok. Csak a tisztességes, katolikus leányok irjanak a Gyöngyösi főpostára post restante. Kétfel jellegére.

Szabónó

úgyes varrónö házhoz vagy házön kívüli munkára ajánlkozok. B. Margit, Baross-u. 119. sz. I. em. 16 a.

Brilliantot,

aranyat, ezüstöt, ékszeret és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48. —

Zálogszedőulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakob ékszerkereskedő

BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán. 27553

Soványág

Az egyedül eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtap-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. — Hölgyek remek kebel. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodást jótállat. Verszékenység, gyengesség, idegesség ellen és gyomor-bajoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kitüntette: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készítő levelek minden országból. Dobozonként 1 ft 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Légszez és villamos csillárok

legelőnyösebbbe szereshetők be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Eletrendővasonator

Singer női varrógép 27 forintért karika-hajót 40 forintért, centráló-bínt 45 forintért. Iparosképeket igen olcsón 6 évj. jóállással szállítok. Vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veres Pál-utca 40. Állás- és Vizonteladókunk árended.

Koporsó asztalosok

részére mindennemű koporsók díszítései összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

„Mária Immaculata” internátus és szanatórium Fiume.

Művelt családok leánykái részére, főleg olyanoknak, akiknél az egészségi szempont is fontos. Az internátus vezetősége nagy súlyt fektet a szép magaviseletre és finom modor elsajátítására. Az intézetben elemi iskolák és a négy polgáriszkolai osztály van. A rendes tantárgyakon kívül kézimunka, zene és idegen nyelvek (német, olasz, francia, angol) vannak kultiválva. Az intézet tulajdonosa és tönöknője Hercegh Teréz, akiknek neve teljes garanciát nyújt az intézetbeli rendért, valamint gondos és szeretetteljes ápolásért. A tanév kezdete szeptember 1.

Kocsi árucsarnok

VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Kárpitos nyergesek

részére mindennemű kellekek képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely:

Lőcse szab. kir. városa; Szepesvármegye székhelye; 673 méter magasan a tenger szine fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitűnő forrásvíz-vezetékekkel, villamos világítással, kikövezett és esatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó elemezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulószozmászhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szivesen szolgál a város rendőrkapitánya.

Réthy

név látható a valódi penmetefü cukorka minden egyes darabkáján. 26796

Saját gyártmányú fűtőkádák 14 kor-tól felebbe; tüthető kádák 60 kor-tól felebbe. Elváltalok mindenféle kúszivattyúkat és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.

LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wessellény-u. 51/B. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyedül pontos teljes levélczime összes hirdetéseimnek Kállai Lajos motorgyára BUDAPEST, Gyár-utca 28. sz. Legújabb rendszerű benzínmotorokról jessék díszárjegyzékét kéri.

Legolcsóbban!

Legjobbba etkezni, falatozni, sörözni, Rottembiller-u. 46. sz. a vendéglőben.

Gazdasszonynak

ajánlkozok plébániára vagy kisebb pusztára magános urhoz jobb nő. Král Teréz, Budapest, III., Kórház-u. 13.

Gazdasszonynak

ajánlkozok plébániára 33 éves intelligens nő, Bekov Mari, Budapest, III., Kerék-utca 24.

Neu Samu és Fia

szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet — VÁCZ. Gyárt: mindennemű fa-és vastalicskát, kő- és kézkocsit, szerszámokat, emelőgöpeket, kettős áttétellel, tüzfűtőszaszalokat kerti és locomobilfeeskendőket stb. stb.

Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23. Telefon: 161-27. Kérjen árajánlatot!

Bouvet-Ladubay

legjobb és legolcsóbb francia orgona.

Vezérképviselőség: PRÁGA, Soukenicka 30.

Legelőnyösebb beáztított zongorát, pianinót, ezimbalmot, hegedűt

kézzépben áron a legújabb rendszerű bankhitel utján kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepn Prospektus és árjegyzék ingyen.

Budapest, Király-u. 58. Most jelent meg.

Ebtenyésztés,

kézikönyv ebtenyésztők, vadászok és ebkedvelők számára.

Irtó és száz ábrával ellátta MONOSTORI KÁROLY állatorvos, a m. kir. állatorvos főiskolán az állattenyésztés ny. r. tanára.

Szerző 3000-ik szakmunkája. Ara 4 K 50 l.

Az első magyar ebtenyésztési kézikönyv! Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nal. Budapest, VI., Andrassy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.